รายงานการประชุม

ที่	ชื่อผู้ขอแก้	ข้อความที่ขอแก้

ส่วนข้อ ๒ ที่ท่านว่าจะจัดการแก้ไขประการใดหรือไม่นั้น ข้อนี้ขอเรียนตอบว่า ในกรณีที่จะให้ประชาชนนิยมธนบัตรของรัฐบาลก็ได้จัดการแก้ไขอยู่แล้ว โดย ๑. แถลงการณ์แก้ข่าวอุบาเพื่อที่จะทำให้ธนบัตรของรัฐบาลอยู่ในความนิยมของประชาชนในเมื่อได้มีผู้ปลุกปั่นให้เกิดความไม่นิยมขึ้น ๒. ทางการได้สั่งพิมพ์ธนบัตรทุกชนิดเพื่อแรกเปลี่ยนธนบัตรที่ใช้อยู่นี้

นายสุวิชช พันธเศรษฐ (เชียงใหม่) : ข้าพเจ้าขอชี้ว่าบรรดาธนบัตรต่าง ๆ ซึ่งรัฐบาลไม่ได้ประกาศว่าใช้ไม่ได้นั้น แต่ว่าเมื่อคลังได้จ่ายออกมาแล้วเอากลับเข้าไปบอกว่าเขาห้ามไม่ให้รับ เช่นนี้ราษฎรก็ไม่รู้จะทำอย่างไร ขอให้ท่านรัฐมนตรีคลังรับว่าถ้าคลังจ่ายออกมาแล้วเมื่อไรขอให้คลังรับกลับคืนจะได้หรือไม่

นายวิจิตร ลุลิตานนท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง : เรื่องนี้เกี่ยวด้วยวิธีปฏิบัติงานซึ่งจะได้ไปสอบถามเจ้าหน้าที่และจะได้แจ้งให้ทราบต่อไป

นายสุวิชช พันธเศรษฐ (เชียงใหม่) : ข้าพเจ้าขอชี้ต่อไปอีกครั้งหนึ่งว่าในบรรดาธนบัตรที่เกิดชำรุดเสียหายมีอยู่ ๓ ครั้ง และข้าพเจ้าจะขอพูดแต่ครั้งเดียว คือครั้งที่ถูกเพลิงไหม้ที่เกาะไหหลำนั้น ทำไมรัฐบาลไม่ประกาศให้ประชาชนทราบ และได้ข่าวมาว่าไปรื้อฟื้นมาแล้วถึงเอามาใช้

นายวิจิตร ลุลิตานนท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง : ข้อนี้เกี่ยวกับข้อเท็จจริงซึ่งจะต้องขอสอบสวน

[illegible] ประธานสภา ฯ : กระทู้ถามต่อไปของนายชาว ธรรมสุชาติ เรื่อง จัดให้มีข้าวสารบริโภคประจำตำแหน่งกำนันผู้ใหญ่บ้าน

นายชาว ธรรมสุชาติ (สุรินทร์) : ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยดังต่อไปนี้

หน้าที่กำนันและผู้ใหญ่บ้านเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่อย่างกว้างขวาง นอกจากหน้าที่ทางปกครองแล้ว ยังมีหน้าที่ช่วยปราบปรามโจรผู้ร้ายอย่างใกล้ชิด แต่ปรากฏว่า

ฉำนั้นและผู้ใหญ่บ้านไม่มีอาวุธปืนประจำตัว ซึ่งทำให้คนร้ายขาดความเกรงขาม ข้าพเจ้าจึงขอเรียนถามว่า รัฐบาลมีนโยบายจะจัดให้มีอาวุธปืนประจำตำแหน่งกำนันและผู้ใหญ่บ้านจะได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

นุนระดับดี รัฐมนตรี : กระทรวงมหาดไทยขอตอบว่า ในเรื่องนี้ได้พิจารณาอยู่เหมือนกัน แต่ขณะนี้ยังไม่มีพอ ถ้าเมื่อมีแล้วจะได้พิจารณาต่อไป

นายชาว ธรรมสุชาติ (สุรินทร์) : รัฐบาลก็ได้ทราบแล้วว่า ในขณะนี้โจรผู้ร้ายกำลังชุกชุม และอาวุธปืนตามที่ข้าพเจ้าได้ทราบมา มีอาวุธปืนที่เหลือมาจากกองทัพบกก็ตาม หรือว่าทางเสรีไทยก็ตาม ยังมีอาวุธปืนพอที่จะแจกจ่ายไปตามตำบลท้าง ๆ บ้างตามส่วนที่พอจะทำได้ ดังนี้อยากจะทราบว่ารัฐบาลจะมีนโยบายที่จะแจกจ่ายเพื่อจะบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนจะได้หรือไม่ประการใด

นุนระดับดี รัฐมนตรี : กระทรวงมหาดไทยขอตอบว่า ถ้าหากว่ามีจำนวนเพียงพอที่จะแจกจ่ายไปได้โดยไม่ติดขัดอะไรเบียบการอย่างอื่น ๆ แล้ว กระทรวงมหาดไทยก็พร้อมที่จะพิจารณาโดยรีบด่วนเสมอ

นายชาว ธรรมสุชาติ (สุรินทร์) : ตามที่รัฐบาลได้ตอบว่าพร้อมที่จะแจกจ่ายไปนั้น ข้าพเจ้าขอถามต่อไปว่าในต่อไปนี้รัฐบาลจะเริ่มลงมือสำรวจหรือจะจัดการได้เร็วเพียงใดหรือไม่ ถ้าหากว่าสำรวจเสร็จแล้วจะส่งไปให้ทางใดบ้างอย่างนี้เป็นต้น

นุนระดับดี รัฐมนตรี : เราได้ทำการสำรวจมาก่อนที่ผู้ถามได้ถามนี้แล้ว แต่ยังไม่สำเร็จเรียบ

ประธานสภา ฯ : กระทู้ต่อไปของนายชาว ธรรมสุชาติ เรื่อง ทำเลเลี้ยงสัตว์

นายชาว ธรรมสุชาติ (สุรินทร์) : ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยดังต่อไปนี้

๑. รัฐบาลมีนโยบายที่จะทำการสำรวจปักหลักเขตที่ของทำเลเลี้ยงสัตว์เสียใหม่ เพื่อให้มีแนวเขตที่ชัดแน่นอนประการหนึ่ง และเพื่อให้ราษฎรได้ทราบแนวเขตที่ของการหวงห้ามแห่งทำเลนั้น ๆ โดยชัดเจนอีกประการหนึ่งดังนี้จะได้หรือไม่ เพราะเหตุ

ใด ?

๒. รัฐบาลมีนโยบายที่จะพิจารณาเพิกถอนทำเลเลี้ยงสัตว์ที่ไม่เหมาะสมแห่งท้องที่บางแห่ง เพื่อเปิดโอกาสให้ราษฎรที่ยังไม่มีที่ทำกินได้ร้องขอจับจองบุกเบิกป่าเหล่านั้นเป็นเพราะมูลปฏิฉันรรมสิทธิ์เป็นที่ทำกินของตนเองจะได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

ชุนระคับดี รัฐมนตรี : กระทรวงมหาดไทยขอตอบว่า ๑. ที่หวงห้ามสำหรับเลี้ยงสัตว์นั้น กระทรวงมหาดไทยได้สั่งการไว้แล้วว่าการหวงห้ามนั้นเกี่ยวกับประโยชน์ส่วนได้เสียของราษฎร ซึ่งได้ทำหลักฐานปักเขตค์ไว้แน่นอนเพื่อราษฎรจะได้ทราบ ๒. ส่วนที่หวงห้ามเขตค์เลี้ยงสัตว์นี้มีประเบียบอยู่แล้วเหมือนกัน ให้เป็นหน้าที่ของจังหวัดจะพิจารณาว่าที่ใดหมดความจำเป็นที่จะต้องหวงห้ามแล้วก็ให้รายงานมายังกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณาอนุมัติ เพื่อให้ราษฎรเข้าอยู่อาศัยทำมาหากินต่อไป

ประธานสภา ฯ : กระทู้ต่อไปของนายประยูร วินุลศาคม เรื่องการปราบปรามโจรผู้ร้าย

นายประยูร วินุลศาคม (เชียงราย) : ข้าพเจ้าขอถามท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยตั้งต่อไปนี้ ขณะนี้มีโจรผู้ร้ายเจ้าการสถิตหรัพย์ ปล้นทรัพย์ ชิงทรัพย์เกิดขึ้นในท้องที่อำเภอต่าง ๆ จังหวัดเชียงรายรัฐบาลทราบหรือไม่ จะคิดแก้ไขปราบปรามให้สงบราบคาบได้เมื่อไหร่หรือไม่

ชุนระคับดี รัฐมนตรี : เรื่องนี้ขอรอตอบชี้แจงภายหลังเพราะยังไม่ได้รับเรื่องมา ความจริงตั้งแต่ได้เริ่มประชุมสภานี้ทั้งเช้าและบ่ายนี้ ฉะเพาะข้าพเจ้ายังไม่ได้พบกระทรวงมหาดไทยเลย

ประธานสภา ฯ : กระทู้ต่อไปของนายประยูร วินุลศาคม เรื่องที่ดินในเขตค์ทหาร

นายประยูร วินุลศาคม (เชียงราย) : ข้าพเจ้าขอถามรัฐมนตรี

ว่าการละหรวงคลาโหมต่อไปนี้ ๑/ รัฐบาลจะอนุญาตให้ราษฎรไปทำนาในเขตที่
หารของจังหวัดเรียงรายได้หรือไม่ เพราะที่ดินเหล่านี้เป็นของราษฎรได้เคยครอบครอง
มาแต่เดิม ลองทหารเรียงรายเพิ่งเริ่มตั้งภายหลัง ทั้งเวลานี้ลองทหารก็ได้ยุบหมดสิ้น
หมดแล้ว

๒/ เรื่องขอรับที่ดินสมทบที่ดินของผู้ใหญ่บ้านที่ตำบลเรียงราย ได้ส่งราย
ไรรายงานให้ทราบแล้ว ขอให้ราษฎรตำบลเรียงรายมีสิทธิจับจองที่ดินในจังหวัดเรียงราย ได้ตามที่
ราษฎรได้ส่งรายงานมาแล้วนั้นเถิด

พล ม.ร.ว. วิวัฒน์วรวรรณ รัฐมนตรีว่าการละหรวงคลาโหม : ละหรวง
คลาโหมขอชี้แจงว่า เรื่องราษฎรจะไปทำนาในเขตที่หารจังหวัดเรียงรายได้ทราบมา
แล้ว หน่วยทหารที่จังหวัดเรียงรายได้ยุบลดขนาดและยุบเลิกในระหว่างสงคราม และ
ทางราชการไม่มีความประสงค์จะสงวนไว้ต่อไป จึงตกลงจะขายทั้งอาคารและที่ดิน จะ
ให้ราษฎรที่ดินเฉพาะที่ดินนั้นละหรวงคลาโหมมีความประสงค์จะขายให้แก่เจ้าของเดิมที่ได้
ขายให้แก่ทหารก่อน ส่วนรายละเอียดนั้นโปรดสั่งต่อกระทรวงประจำจังหวัดเรียงราย
ได้ ฉบับหนึ่งซึ่งได้มีคำสั่งไปยังผู้บัญชาการทหารบกให้มีหนังสือไปยังกระทรวงประจำจัง
หวัดเรียงรายแล้ว

ทำการแทนประธานสภา ฯ : ระหู้ต่อไปของนายพันธุ์ อินทุวงศ์ เรื่องขอ
ทะเบียนล้อเลื่อนและเรือยนต์

นายพันธุ์ อินทุวงศ์ (นครพนม) : ข้าพเจ้าขอทั้งระหู้ถามรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทยต่อไปนี้ เนื่องจากการขอทะเบียนล้อเลื่อน (โดยเฉพาะเรือยนต์)
เจ้าของเรือยนต์จะต้องนำไปขอทะเบียนที่นายทะเบียนซึ่งอยู่ที่จังหวัด เป็นการเดือดร้อน
ลำบากแก่ราษฎรเจ้าของเรือยนต์ผู้อยู่ห่างไกล ข้าพเจ้าจึงขอเรียนถามว่า

๑. จะให้ราษฎรเจ้าของเรือยนต์นำเรือยนต์ไปขอทะเบียนดังกล่าวแล้วนั้นหรือ
ทำเลเช่นนั้นมีอยู่หรือไม่ หรือจะจัดการนำบัตรเดินเรือยนต์ของราษฎรไป

เรื่องนี้ประการใด และเมื่อใด

๒. สำหรับล้อเลื่อนอย่างอื่น เช่นรถจักรยานและของเล่นเด็กซึ่งเป็นการค้าขายกันเช่นเดียวกัน จะจัดการอย่างไรบ้าง ๆ มีได้เช่นเดียวกันหรือไม่อย่างไร

ชุมนะครับคุณ รัฐมนตรี : กระทรวงมหาดไทยขอตอบรวมกันว่า การจดทะเบียนและต่ออายุยานพาหนะรวมทั้งเครื่องและล้อเลื่อนอื่น ๆ ตามระเบียบให้นำไปจดทะเบียนต่ออายุยานพาหนะประจำจังหวัด แต่ถ้าจังหวัดใดมีสาขาหรือกิ่งอำเภออยู่ห่างไกลและมียานพาหนะมากพอสมควร ทางการก็ส่งเจ้าหน้าที่ออกไปเปิดรับจดทะเบียนและต่ออายุให้ยังท้องที่นั้น ๆ ซึ่งทั้งนี้ก็ทำโดยส่งประกาศไปปิดยังท้องที่นั้น ๆ แต่เดิม ๆ ว่าจะรับจดทะเบียนยานพาหนะระหว่างใด แต่วันใดถึงวันใด มีกำหนดกี่วัน ทั้งนี้เพื่อความสะดวกแก่เจ้าของยานพาหนะนั้น ๆ อยู่แล้ว

นายพันธุ์ ชินวงศ์ (เชียงราย ประชาธิปัตย์) : เท่าที่ปรากฏนี้ ก็ไม่ปรากฏว่าให้ราษฎรมีสิทธิ์ไปจดทะเบียนได้ไปปฏิบัติกันที่ไหนมาก่อน จึงขอให้กระทรวงมหาดไทยได้สั่งการรับเพื่อให้ความสะดวกแก่ราษฎรในเรื่องนี้จะได้หรือไม่

ชุมนะครับคุณ รัฐมนตรี : ทางการจะได้รับเรื่องนี้ไปพิจารณาระเบียบหมายให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการต่อไปตามควรเท่าที่จะทำได้

ทำการแทนประธานสภา ฯ : ระเบียบต่อไปของนายสวน พรหมประกาย เรื่องการโดยสารรถไฟ

นายสวน พรหมประกาย (อุดรธานี) : ข้าพเจ้าขอถามท่านรัฐมนตรีว่า การกระทรวงการคลังจะได้ดำเนินต่อไปนี้ ด้วยตามระเบียบการโดยสารรถไฟ สำหรับข้าราชการชั้นเสนีย์หรือเทียบเท่า อนุญาตให้โดยสารในที่นั่งชั้นหนึ่งรถไฟได้ เปลี่ยนระเบียบนี้ให้โดยสารชั้นสองเต็มเป็นรถชั้นสอง ส่วนชั้นสามนั้นให้รถ ช.ค. หรือ ค.ช. ซึ่งเป็นการรุงเรือง ผู้โดยสารไม่ได้รับความสะดวกสบายประการใดก็ต้องพยายามหาทางแก้ไขต่อไป ซึ่งเป็นที่น่าเวทนาอยู่ ฉะนั้นข้าพเจ้าจึงขอเรียนถาม

ว่า ในขณะที่ตรวจไฟไว้ระเบียบปฏิบัติในหมวดนี้โดยสาระเช่นนี้ รัฐบาลจะเปลี่ยนให้ข้าราชการทั่วเสียมหลังจากได้โดยสารนี้ของหรือไม่ เพราะเหตุใด

นายวิจิตร ลุลิตานนท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง : กระทรวงการคลังขอตอบคำถามของท่านผู้แทนราษฎรดังต่อไปนี้ เรื่องที่จะเปลี่ยนให้ข้าราชการรับเงินเดือนหลังจากได้โดยสารรถไฟนั้นของนี้ กระทรวงการคลังได้พิจารณาถึงเรื่องตั๋วราคาพาหนะและเรื่องค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทางอยู่แล้ว

ท่าการแทนประธานสภา ฯ : หมดวาระอยู่ต่อไปพิจารณาร่างพระธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมาตรา ๘๘

๑๐.๒๕ น.

นายสอ เสรษฐบุตร (ชัยนาท) : เรื่องนี้ขณะเพราะถามโดยเฉพาะอย่างยิ่งในมาตรา ๘๘ นี้เป็นเรื่องซึ่งเราจะต้องพูดกันเสียแล้ว เพราะเหตุว่ารัฐธรรมนูญนี้เป็นของคณะ ๑๙ ด้วยกัน ไม่ใช่ของสมาชิกสภานี้โดยเฉพาะ เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าเราจะมาเข้าใจในหัวหน้าวิสามัญประเภทที่ ๑ และที่ ๒ ว่าเราควรจะเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ไม่ตรงกับสิทธิของประชาชน เพราะเหตุว่าเราสิทธินี้ที่จะทรงว่าอำนาจที่เรามีอยู่ที่รัฐธรรมนูญไว้อย่างนั้นอย่างนี้เป็นเพราะเหตุผลอันใดเป็นมาอย่างไร เพราะฉะนั้นในการที่เราจะพิจารณามาตรา ๘๘ มาตรา ๘๙ อะไรต่อไปนี้ เราควรจะให้ประชาชนเข้าใจเหตุผลที่มาอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือสมาชิกประเภทที่ ๓ ซึ่งเขาไม่ได้อยู่ในสังกัดในวงของเรา แต่ว่าในการพิจารณาเหล่านี้เราก็ควรจะยึดหลักว่าเราจะไม่ให้มีการกระทบกระทั่งกัน หรือถ้าหากว่าจะมีการขัดแย้งกันบ้างนี้น่าจะต้องให้เป็นไปด้วยน้ำหนักที่สุด ที่เป็นหลักอันหนึ่งข้าพเจ้าถืออยู่ในใจเวลานี้ ในการที่มาพูดนี้ก็เพื่อจะให้ประชาชนเขาทราบไว้บ้างว่า เรื่องราวที่เรารู้สึกอยู่ทุกคนในระหว่างสมาชิกนี้เป็นมาอย่างไร ในมาตรา ๘๘ - ๘๙ นี้ เราได้มีการถกเถียงกันมากมายหลายทีเดียว แล้วในการพิจารณาในมาตรา ๘๘ เมื่อวานนี้เราก็ได้เห็นแล้วเหมือนกันว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องที่ยังมีความเห็นแตกต่างกันอยู่ ดังนั้น ที่ข้า-

1804

ยังมีข้อหลายเหตุผลหลายแห่งเราจะต้องอภิปรายต่อไป ท่านที่อยู่ในสภาและท่านที่อยู่ในทางด้านหนังสือพิมพ์ต่างจะจำได้ว่าในการอภิปรายในวันเสาร์ในมาตรา ๔๕ นี้ข้าพเจ้าได้เสนอให้ลงมติมาตราเดียว แต่สมาชิกผู้มีเกียรติบางท่านได้ยืนขึ้นขอถวายมาตรา ๔๕ ๔๕ นี้มีความสำคัญอย่างไรเหมือนอย่างยังงี้เหรอ ความสำคัญสำคัญนี้มีอย่างไรเราจะต้องดูกันบ้าง ถ้าหากว่าไม่ดูเสียเลยประชาชนเราจะไม่เข้าใจ ท่านที่อยู่ในหมู่นี้ต่างจะจำได้ว่า ร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่ท่านสมาชิกประเภทที่ ๒ ส่งมาจากได้เสนอเข้ามานั้นมีมาตราเพียงเพาะกาลอยู่เพียง ๓ มาตราเท่านี้ ข้าพเจ้าอยากจะชี้แจงความหลังว่ามาตราเหล่านี้เป็นอย่างไรบ้าง บทเพาะกาลที่เราได้รับหลักการไปนี้สมาชิกประเภทที่ ๒ ได้เสนอเมื่อเดือนอ้อนมีอย่างนี้ มาตรา ๔๔ ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๑ ตามรัฐธรรมนูญฉบับลงวันที่ ๑๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๕ คือสมาชิกที่เป็นประเภทที่ ๑ อยู่เวลานี้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนตามรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้สิ้นสุดวาระเมื่อครบ ๔ ปีนับแต่วันที่ได้เปิดการประชุมสภาผู้แทนราษฎรวันที่เท่านั้นเท่านี้เป็นต้นไป ที่นี้มาตรา ๔๕ เมื่อได้ใช้รัฐธรรมนูญฉบับนี้แล้ว และก่อนเปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎรให้สมาชิกสภาผู้แทนราวมลัปปรีชาเลือกสรรบุคคลที่มีวุฒิอายุและวิทยฐานะตามความในมาตรา ๒๐ ขึ้นเป็นสมาชิกพฤฒสภามีจำนวน ๖๐ คนโดยให้สิ้นวาระในวันที่สมาชิกสภาพฤฒสภาซึ่งได้รับเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกพฤฒสภาเข้ารับหน้าที่เป็นครั้งแรก มาตรา ๔๖ ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกพฤฒสภาให้เสร็จสิ้นไปภายใน ๑๒๐ วัน นับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญนี้

ที่นี้ในความหมายของบทเพาะกาลที่เราได้รับหลักการมานั้นแล้วที่ว่าให้สมาชิกสภาผู้แทนประเภทที่ ๑ ซึ่งเป็นอยู่เวลานี้อยู่ได้ ๔ ปี ส่วนพฤฒสภาที่เลือกขึ้นไปนี้ให้มีอายุอยู่ได้ ๑๒๐ วันเท่านั้น และเมื่อถึง ๑๒๐ วันแล้วเราก็จะได้มีการเลือกตั้งโดยราษฎรโดยหลักการที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ ที่นี้ในร่างใหม่นี้ซึ่งกรรมาธิการได้แก้ไขใหม่นี้ได้เสนอเข้ามานั้น เราได้เปลี่ยนหลักการไป คือว่าในมาตรา ๔๔ ร่างใหม่นี้กรรมาธิการได้แก้ไขใหม่ขอว่า "ในวาระเริ่มแรก สภาอาวุโสประกอบด้วยสมาชิก

1805

ซึ่งองค์การเลือกตั้งสมาชิกสภาอาวุโสเป็นผู้เลือกตั้งภายในกำหนด ๑๕ วันนับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญนี้

องค์การเลือกตั้งสมาชิกสภาอาวุโสประกอบด้วยผู้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ในวันสุดท้ายก่อนใช้รัฐธรรมนูญนี้* ที่เป็นสาระสำคัญของมาตรา ๔๔ ในเรื่องเกี่ยวกับพฤติสภาซึ่งกรรมาธิการได้แก้ไขใหม่

ที่นี้ในมาตรา ๔๔ ในเรื่องให้สมาชิกประเภทที่ ๑ ซึ่งเป็นสมาชิกอยู่ในเวลานี้ก็คำเนินความตามเดิม สาระสำคัญที่มีความตามเดิมนี้ก็ ให้สมาชิกประเภทที่ ๑ ซึ่งอยู่ในวันสุดท้ายของการใช้รัฐธรรมนูญนี้อยู่ต่อไปอีก ๔ ปี ที่ไม่มีหลักการอะไรเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญอยู่ที่มาตรา ๔๔ นี้ แล้วนะเพราะมาตรา ๔๔ นี้ ๆ ที่ไม่สำคัญ สาระสำคัญอยู่ที่คำว่าที่บอกว่า ในวาระเริ่มแรก ในวาระเริ่มแรกนี้หมายความว่าสภาอาวุโสซึ่งเราได้เลือกตั้งขึ้นไปนั้นจะมีอายุอยู่ครึ่งหนึ่งสี่ ๓ ปี อีกครึ่งหนึ่งสี่ ๖ ปี นี่เป็นหลักการสาระสำคัญซึ่งได้เปลี่ยนแปลงไปแล้ว ที่อีกข้อหนึ่งเป็นหลักการใหม่ที่เพิ่มขึ้นในหมวดรัฐธรรมนูญนี้ ข้าพเจ้าไม่ทราบข้อเท็จจริงว่าการเปลี่ยนแปลงอันนี้มีเหตุผลอย่างไร เป็นมาอย่างไร แล้วเรื่องที่พูดกันไปพูดกันมาก็เป็นเรื่องที่จะทำให้เสียการได้เสียงสักเปล่า ๆ เพราะฉะนั้นประเด็นข้อที่ว่าคณะกรรมาธิการก็อาจจะแถลงให้เราทราบได้ว่า ทำไมจึงได้มีการเปลี่ยนหลักการเช่นนี้ แต่ว่าในข้อนี้ไม่ใช่สาระสำคัญ อย่างมากก็ไม่เราจะทำเป็นจะต้องเปลี่ยน เหตุผลที่มาจะเป็นอย่างไร

ที่นี้ข้าพเจ้าอยากจะพูดถึงผล ผลของการเปลี่ยนบทบัญญัติเฉพาะกาลให้สมาชิกสภานี้เป็นผู้เลือกสมาชิกผู้แทนราษฎรเข้าไปอยู่ในสภาได้ ๓ ปี อย่างมากที่สุดก็ ๖ ปี จะเป็นอย่างไร คือข้าพเจ้ารู้สึกเสียดาย เสียดายเหมือนเสียว่าเพื่อประชาชนเขาได้ยินความหมายของมาตรา ๔๔ นี้แล้ว สภานี้ซึ่งรวมทั้งสมาชิกประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒ ด้วยกันเราอาจจะถูกหาว่าสมคบกันสร้างบทบัญญัติเฉพาะกาล—ฮึก ๖ ปีนี้ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นห่วงใยเหมือนกัน เพราะว่าอดีตที่สภานี้ได้ทำอะไรลงไปจะจารึกอยู่ในประวัติศาสตร์ ขอให้ท่านระลึกว่าประชาชนเขาได้ร่ำร้องว่าจะให้เราเสียสละเฉพาะกาลในรัฐธรรมนูญเพียงเสี

แต่นี้ราษฎรับพระเพลิงพระศพเจ้าคณะเพราะคาลขึ้นใหม่ อายุเวลาที่เจ้าคณะพระเพลิงคาลเดิม ๖ ปี ใหม่นี้ ๖ ปี ถือจะจะเลิกความเข้าใจผิดขึ้นได้ดีเดียว แล้วโดยจะเพราะอย่างยิ่งถ้าหากว่าเราไม่ได้ลัมมติการไหมหาคราว ๕๖/๖๔, ๖๙ และ ๗๐ ให้มาขึ้งรวมกันแล้วยกขึ้นเหมือนกัน ก็จะเหมือนเดิม คือพระสงฆ์ฝ่ายมหานิกายขึ้งรวมกันเข้าด้วยสมาชิกประเภทที่ ๑ และสมาชิกฝ่ายธรรมยุติกประเภทที่ ๒ มาขึ้งรวมกัน ก็จะทำให้ประชาชนเขาไม่เข้าใจการแล้วไยรัฐธรรมนูญนี้ไม่ได้แล้วไยจะไรเลย ข้าพเจ้าเห็นอย่างนี้ ข้าพเจ้าขอสนับสนุนสมาชิกประเภทที่ ๒ เป็นอันมากไม่ได้มีเจตนาอย่างนี้เลยทีเดียว เราได้แล้วไยรัฐธรรมนูญโดยความบริสุทธิ์ และเมื่อวันเสาร์นี้ท่านสมาชิกประเภทที่ ๒ ผู้หนึ่งได้ยืนขึ้นพูดบอกว่าสำหรับมาตรา ๗/๗๗ จะเพราะคาลนี้ท่านผู้นี้ลืมละลาย ความรู้สึกนี้ท่านอาจจะแสดงรุนแรงไปแต่ก็รู้สึกว่าความรู้สึกของท่านสมาชิกประเภทที่ ๒ หลายท่านที่เดียวที่เป็นอย่างนี้ เพราะฉะนั้นสำหรับมาตรา ๔ ๗๔ นี้ ข้าพเจ้าขอยกขอเสนอจึงขอให้เรากลับไปหลักการเดิมเสียดีกว่าเถอะ ขอให้เราถือว่า ๑๐๐ วันเป็นอายุของสมาชิกสภาซึ่งจะได้เลือกตั้งขึ้นโดยที่ราษฎรเขาไม่ได้เลือกตั้งอย่างในรัฐธรรมนูญนี้ทั่วไป อย่างว่าเราถือว่าอายุเลือกตั้งนี้เป็นอายุเลือกตั้งที่แท้จริง ข้าเป็นจะต้องให้ราษฎรเขาเลือกตั้งโดยตรงหรือโดยทางอ้อมก็ตาม ถ้าหากว่าทางสภาเราคิดเลือกตั้งเองใคร ๆ ก็อาจถือว่าสภาชิกสมาชิกประเภทที่ ๒ มีเจตประเภทที่ ๒ เข้าไปจะทำให้เสียชื่อ ๆ หลังสภาจะถูกเขาหาว่าเราสมยอมกันตั้งขึ้นพระเพราะคาลขึ้นใหม่ แต่ผลเท่าที่บอกเล่า ข้าพเจ้าขอยกขอร้องขอร้องไหน ๆ เรามาสร้างรัฐธรรมนูญทั้งที ขอให้บริสุทธิ์ผุดผ่องจริง ๆ อย่าให้มีเครื่องหมายหรือแม้ว่าเราได้ถือเอาประโยชน์ของคนโน้นบางคนที่บางมากแสดงแรง และการที่จะก่อให้เกิดความสามัคคีธรรมขึ้นได้ จะต้องแสดงให้เห็นว่ารัฐธรรมนูญที่เรากำลังนี้เราไม่ได้มีการแลกเปลี่ยนกันเลย เราไม่มีการมีหวดต้อง เราทำกันไปโดยบริสุทธิ์ใจจริง ๆ ในฐานข้าพเจ้าและสมาชิกหลายท่านซึ่งได้ร่วมทำลังร่วมใจกันกับข้าพเจ้านี้ด้วย ถ้าหากว่ารัฐธรรมนูญนี้ได้ออกไปด้วยความบริสุทธิ์ผุดผ่องไม่มีแอบแฝง

ความสามัคคีธรรมจะมาได้ที่เดียว ข้าพเจ้าขอหนึ่งรับรอง ถ้าหากว่ารัฐธรรมนูญนี้ได้ออกไปโดยปราศจากแผลความแตกแยกเพราะกาลมหาศรา ๔๙ นี้ข้าพเจ้าคราบเรียบมานี้ ข้าพเจ้าสัญญา สบายใจว่าในใจของข้าพเจ้านี้เต็มเปี่ยมไปด้วยความรู้สึกที่จะสามัคคีให้ออกมาเป็นเอกลักษณ์ที่เดียว ซึ่งเป็นสาระสำคัญของข้าพเจ้าในการที่ข้าพเจ้าได้อภิปรายในวันนี้ คือจะอย่างไรก็ตามในการสมาชิกประเภทที่ ๒ และสมาชิกประเภทที่ ๑ จะเป็นอย่างไรก็ตาม ขอให้เราได้มารวมเป็นน้ำใจอันบริสุทธิ์ของจริง ๆ ขอให้มีแต่พลังที่ดีกล้าวนี้ขึ้นเถอะ

๑๐.๓๐ น.

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ อรรมาธิการ : ก่อนที่ข้าพเจ้าจะเรียนชี้แจงในเรื่องบทเฉพาะกาลที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในเรื่องนี้ ได้มีหลักการที่จะเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญ ๒ ประการ คือสมาชิกพฤฒสภาและสภาผู้แทน ในเรื่องทุก ๆ สภานั้นเราเปลี่ยนหลักการในเรื่องที่ว่า แทนที่จะให้เป็นบทเฉพาะกาลในเรื่องสมาชิกพฤฒสภามาอยู่เพียง ๑๒๐ วันแล้วเลือกตั้งใหม่ เราก็เปลี่ยนเป็นสภาประจำ ส่วนสภาผู้แทนนั้นได้เปลี่ยนหลักการเลือกตั้งไปเป็นอย่างที่ผู้แทนราษฎรได้อภิปราย คือในเขตเลือกตั้งของเดิมนั้นเราให้มีสภาผู้แทนได้เพียง ๓ คนเท่านั้น และอยู่ในสภาครั้งหนึ่ง ๔ ปี นับแต่วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๔๘๙ แต่หลักการที่เปลี่ยนแปลงไปนี้เราเปลี่ยนแปลงไปให้สภาผู้แทนมีอยู่ไป ๔ ปี นับแต่วันเข้ารัฐธรรมนูญฉบับประกาศนี้

ฉบับประกาศนี้เราก็มีการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนเพิ่มขึ้นอีกโดยคำนวณถือจำนวนราษฎรหนึ่งแสนต่อผู้แทนหนึ่งคน ซึ่งคำนวนแล้วจากจำนวนประชากร ๑๑๓ คน ในการที่ได้เสนอหลักการอย่างนี้โดยเฉลี่ยหลักอย่างหนึ่งว่าสมาชิกสภาผู้แทนและพฤฒสภานั้นควรจะมีส่วนสัดกันในระหว่างสองฝ่ายนี้ ด้วยเหตุนี้เมื่อคำนึงว่าพฤฒสภาจะมีจำนวน ๖๐ คนตามหลักนี้แล้วก็จะมีจำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่งของสมาชิกสภาผู้แทน คือ ๗๖ คน ด้วยเหตุนี้เราจึงคำนวนเพื่อจะเพิ่มสมาชิกสภาผู้แทนขึ้นไปอีกหนึ่งแสนต่อหนึ่งคนเพื่อให้เป็นจำนวนเกินครึ่งหนึ่งรวมกันเป็น ๑๓๖ ในการที่เช่นนี้เราก็เปลี่ยนสมาชิกพฤฒสภาให้เป็น ๘๐ คน

ซึ่งเป็นข้าราชการที่สำคัญยิ่ง ดังที่เราได้อภิปรายถึงในวันรับเลี้ยวสมาชิกแห่งพฤฒสภานั้นแล้ว ที่นี้ข้าพเจ้าขอเรียนว่าร่างบทฉะเพาะการนี้ได้ร่างขึ้นก็เพื่อจะได้มีการเปลี่ยนรัฐบาลนี้ประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งการที่ได้เปลี่ยนให้สมาชิกพฤฒสภามีอายุเป็นประจำ ๓ ปีและ ๖ ปี นั้น ก็เนื่องด้วยเหตุผลว่า การที่เราจะเลือกตั้งสมาชิกพฤฒสภาขึ้นไป ๑๒๐ วันแล้วให้มีการเลือกตั้งใหม่นั้นอาจจะเป็นทางขัดเปลือง ฉะเพาะฉนั้นเราได้รับหลักการในเรื่องว่าสมาชิกพฤฒสภานี้ให้มีการเลือกตั้งโดยทางอ้อม แล้วปัญหาการเลือกตั้งโดยอ้อมจะทำอย่างไรในทางปฏิบัติ การเลือกตั้งโดยอ้อมก็อาจจะทำได้หลายวิธี เช่นเราเลือกตัวแทนขึ้นเพื่อเป็นผู้เลือกตั้งโดยฉะเพาะในกรณีนี้นี้ หรือในต่างประเทศเขียมให้สมาชิกสภาผู้แทนนั้นเป็นผู้เลือกตั้งทีเดียว ที่นี้ปัญหาในเรื่องนี้ว่า ในการเลือกตั้งโดยอ้อมที่เราจะใช้รัฐธรรมนูญไปในขณะนี้นี้ ผู้เลือกตั้งโดยอ้อมนั้นเราควรจะใช้พวกไหน คือในหลักที่ว่าเราควรจะเลือกอย่างย่อย ๒ ครั้งหรือไม่นั้น ความจริงข้าพเจ้าเห็นว่าควรจะเลือกตั้งครั้งเดียวให้เสร็จไป ที่นี้ปัญหามีมาคิดอยู่ว่าผู้เลือกตั้งนี้ควรจะให้เป็นใครเท่านี้ ในความเห็นของข้าพเจ้าในรัฐธรรมนูญฉะบับเดิมได้เขียนว่าให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้เลือกตั้ง ข้าพเจ้าขอยืดถือหลักการนั้น แต่ปัญหาของหลักการเลือกตั้งไม่เป็นปัญหาสำคัญยิ่งใหญ่นี้ ท่านจะเปลี่ยนของหลักการเลือกตั้งไปในรูปใหม่ ในส่วนตัวข้าพเจ้าก็ยังคงยืนนี้ คือว่าแทนที่เราจะไม่เอาสภาผู้แทนราษฎรตั้งชุดนี้โดยเกรงข้อครหาเขาว่าจะสร้างบทฉะเพาะตัวเอง เราจะเปลี่ยนของหลักการเลือกตั้งอย่างไรไม่ให้เกี่ยวพันกับสภาผู้แทนราษฎรชุดนี้เลยจะทำได้ ปัญหาที่จะได้เปรียบเสียอยู่ในเรื่ององค์การเลือกตั้ง ถ้าองค์การเลือกตั้งออกไปจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนี้แล้วท่านก็คงจะหายใจในหลักการที่ว่าเราไม่ควรจะเลือก ๒ ครั้ง ปัญหาที่จะพิจารณาในเรื่ององค์การเลือกตั้งนี้ ถ้าเราถือว่าเราจะพิจารณารัฐธรรมนูญนี้ด้วยความบริสุทธิ์ใจอย่างแท้จริงแล้ว ไหนไม่มีการกล่าวหาในทำนองที่เป็นการริษยาข้าหาหรือช่วงชิงอำนาจหรือทำนองนั้นแล้ว เราก็จะช่วยกันได้ดีขึ้น

ปัญหาที่เราจะคิดนี้มีอยู่ว่า องค์การเลือกตั้งนี้เราจะให้บุคคลอื่นใด

แล้วสภานี้พร้อมที่จะรับฟังคำชี้แจงเพียงไหน—ถ้าหากที่ว่าสภาผู้แทนราษฎรชุดนี้ เราเคยว่าจะเป็นสภาในทางประวัติศาสตร์ว่าเราสร้างบทบาทเพราะกาลขึ้นเป็น ๔ ปี และ ๖ ปี ข้อนี้ข้าพเจ้าไม่ปรารถนาเช่นนั้นถึงแม้ว่าสภาผู้แทนราษฎรทั้ง ๑๔๒ คนนี้ได้ปฏิบัติกิจการในหน้าที่ตามที่ราษฎรได้มอบหมายตามรัฐธรรมนูญปัจจุบันนี้ เราถือว่าผู้แทนราษฎรไม่อยู่ในข้อบกพร่องแห่งอาณัติมอบหมายใด ๆ ทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นการที่เราจะเลือกบุคคลใดคนหนึ่งนั้นก็เป็นสิทธิของเราโดยฉะเพาะ ปัญหาว่าวิธีการที่กล่าวหาที่จะไปทำของว่านี้เมื่อผู้แทนราษฎรชุดนี้จะเลือกก็คงเลือกพวกพ้องของตัวที่ตัวไว้ใจ และประเภทที่ ๒ ก็อาจจะเลือกตั้งเอง เช่นนี้ข้าพเจ้าคิดว่าคงจะไม่เป็นข้อที่น่าตำหนิมากนัก เพราะว่าตามบทบัญญัติเฉพาะกาลที่เราจะยืนไว้นั้น เราบัญญัติไว้แล้วว่าข้าราชการประจำสมัครไม่ได้ เมื่อข้าราชการประจำสมัครไม่ได้เช่นนี้แล้ว เมื่อเราคำนึงว่าผู้ที่จะสมัครนี้จะมาจากพวกไหนบ้าง ถ้าเราคำนึงในวงคับแคบคือถือว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๒ ที่มีประมาณ ๑๐ คนนี้เพื่อสมัครไม่ได้—ในพวกข้าราชการประจำ เพราะฉะนั้นจะสมัครได้ในจำนวนที่เลือกอยู่ในราว ๒๐ กว่า ใน ๒๐ คนนี้เราก็ยังไม่เชื่อแน่ว่าท่านจะสมัครทุกคน ถึงแม้ว่าเราจะใช้การเลือกตั้งตัวไปทำหน้าที่นี้ก็มีสิทธิที่จะสมัครเช่นเดียวกัน แต่ไปคิดอยู่ที่องค์การเลือกตั้งเท่านั้น และบุคคลที่จะสมัครนั้นเราก็ไม่เชื่อแน่ว่าบุคคลเหล่านั้นจะได้รับเลือกตั้งทั้งสิ้น

โดยเหตุผลอย่างนี้ถ้าเราจะพิจารณาถึงในเรื่ององค์เลือกตั้ง ข้าพเจ้าคิดว่าสภานี้พร้อมที่จะพิจารณาว่า องค์การเลือกตั้งสมาชิกพฤฒสภานี้เราจะคัดเลือกจากพวกไหน ถึงแม้ว่าจะคัดออกจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเช่นนี้ ในส่วนตัวของข้าพเจ้า ข้าพเจ้ายินร้อม คือแทนที่จะไปเลือกผู้เลือกตั้งมาให้เป็นการสิ้นเปลืองเปล่า ๆ เราอาจจะกำหนดเอาสมาชิกสภาเทศบาลทุกแห่ง สมาชิกสภาจังหวัดทุกแห่ง นี่เป็นตัวอย่าง และข้าพเจ้ายินร้อมที่จะกระทำเช่นนั้นเพื่อที่จะให้การเลือกตั้งได้เป็นไปโดยเรียบร้อย ในส่วนตัวของข้าพเจ้านี้ข้าพเจ้าก็ไม่ยึดมั่นต่อสภานี้ว่า องค์การเลือกตั้

มีความจะต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทน เราอาจจะร่วมพิจารณาว่าของคำถามเลือกตั้งนี้จะเอาสมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภาจังหวัดหรืออะไรดีแล้วแต่สภาจะพิจารณา

๑๐.๔๕ น.

นายสุวิช พันธเศรษฐ (เชียงใหม่) : ข้าพเจ้าได้ฟังท่านกรรมาธิการได้อภิปรายในเรื่องเกี่ยวกับมาตรา ๔๔ ถึงเรื่องของคำถามเลือกตั้งนี้ ข้าพเจ้าขอชี้แจงให้ทราบว่า ในเรื่องนี้เราได้พูดถึงวิธีการว่า ในระยะเริ่มแรกจะมีพฤฒสภาด้วยวิธีใด มีในเนื้อเรามาเขียนใหม่ คือว่าเราต้องการให้มีพฤฒสภาในระยะเริ่มแรก โดยต้องที่จะตัดในเรื่องความยุ่งยากลำบากโดยเหตุที่มีทางสมาชิกทางประเภทที่ ๒ บางท่านได้ถือคำว่าไว้ว่าไม่ควรที่จะทำ แล้วเราก็มีไปองค์การเลือกตั้งในมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ บอกว่าการเลือกตั้งสมาชิกพฤฒสภาให้ใช้วิธีลงคะแนนออกเสียงโดยทางอ้อมและลับ และในมาตรา ๒๓ บอกว่าให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งพฤฒสภา ถ้าเป็นในรูปเช่นนี้แล้วยังไม่มีปัญหาอันใดที่จะกล่าวในเบื้องจะมีไปสู่รูปนั้น แต่ขอให้ที่ประชุมได้พิจารณาหลักการของมาตรา ๔๔ นี้ คือในเรื่องเกี่ยวกับคุณสมบัติต้องห้ามควรจะได้พิจารณาเสียพร้อมกันไป ในเรื่องของคำถามเลือกตั้งนี้ดี ในเรื่องคุณสมบัติต้องห้ามนี้ดีควรจะได้พิจารณาเสียพร้อม ๆ กันนี่เสียว สำหรับในมาตรา ๔๔ ถ้าหากว่าสภานี้จะลงมติรับโดยแล้วคือว่าเราจะเอาตามรูปเดิม คือรูปที่สมาชิกประเภทที่ ๒ ได้เสนอมาอย่างที่ ส.ส.ทมยุรีได้ว่าแล้วนี้ดี หรือจะเอาตามมาตรา ๔๔ ใหม่ซึ่งกรรมาธิการได้ร่างขึ้นมาใหม่นี้ดี ถ้าเป็นจะต้องชี้แจงแสดงเหตุผลว่าเป็นเพราะเหตุใดจึงจะเข้าไปรูปนั้น สำหรับข้าพเจ้านั้นไม่ขัดข้องใจ ท่านจะเอาองค์การใด ๆ มาเลือกตั้ง เช่นจะให้สภาผู้แทนราษฎรชุดนี้ทั้งหมดมาเลือกตั้งข้าพเจ้าก็ไม่ขัดข้องใจ แต่ข้าพเจ้าขัดข้องใจอยู่เรื่องหนึ่งเท่านั้น คือเรื่องเกี่ยวกับอายุ เรื่องอายุนี้ข้าพเจ้าได้เรียนมาว่าท่านจะยึดถือเป็นหลักจะเพาะบุคคลเพาะกาล คือเป็นชั่วคราว ถ้ามีความจำเป็นไม่ใช่เป็น ๖ ปี คือรัฐเวลา ๑๒๐ วันนี้ ข้าพเจ้าก็เห็นด้วย แต่ที่เป็นเหตุจะเพาะอายุต้องใช้ถึง ๖ ปีนี้ก็เป็นเหตุเป็นผล คือเป็นเพราะเห็นว่าของสมาชิกสภาไปแล้วว่าสมาชิกสภานี้ต้องมีอายุ

1811

ผู้ชายอย่างต่ำ ๔๐ ปี แต่ถ้าจะจำหมดไม่ดีว่า ๕๕ ปีก็พอแล้ว จะเป็นการเสียหาย ที่ข้าพเจ้าว่าเสียหายนี้จะเสียหายแล่มาถึงประเทศชั้น ๆ ไม่ใช่ข้าพเจ้า เพราะจะมีการเข้าใจว่าจะเอาบุคคลบางคนเข้ามา เพราะฉะนั้นเมื่อเช่นนี้แล้วข้าพเจ้าเห็นว่าไหน ๆ จะให้สิทธิเช่นนี้ (ซึ่งผู้ใช้ขอให้เขียนไว้ให้ชัดเจน คือเขียนไว้ว่าบุคคลใหญ่บางที่เราอยากจะให้เข้ามาในปีที่สูงสุด/ที่มีอายุ ๕๕ ปี ข้าพเจ้าจะขอให้ผู้บัญชีในนี้เพื่อให้เป็นประวัติศาสตร์ว่าเราต้องการเพราะว่าเป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติอย่างนี้อย่างนี้ ข้าพเจ้ายินยอมที่จะรับและยินดีที่จะให้ด้วยความพึงใจในจิตใจ แต่ถ้าเขียนกว้างเช่นนี้ถ้าจะเป็นที่ครหานินทาแก่บุคคลภายนอก และจะทำให้บุคคลที่บริสุทธิ์ใจหลายคนนี้ได้รับความเสียหายไปด้วย และข้าพเจ้าจะห้ามความไปถึงท่านไม่ได้ ด้วยได้มีการแก้ไขบทมาตราเช่นนี้ครั้งหนึ่งในสมัยรัฐบาลโค้ตสิปรายถึงเรื่องที่จะเพิ่มอายุของผู้แทนประเภทที่ ๒ จากที่มีอยู่ขณะนี้ว่าอายุไม่เกิน ๒๐ ปี ไม่ใช่หมายความว่าเอา ๒๐ ปีเป๊ะ แต่ในระหว่าง ๑๘ ปี ๑๙ ปี หรือ ๒๐ ปีเศษมีเหตุการณ์ผิดควรที่จะแก้ไข ซึ่งผู้ที่พร้อมที่จะยอมเลิกบทมาตราเพราะอายุนี้ คือหมายความว่าให้มีสมาชิกประเภทเดียว เพราะฉะนั้นปัญหาที่ว่าจะรักษาถึงถึง อย่างได้พูดถึงว่าถ้าหากว่าจะไปลบที่ไปลบทั้งหมด ไม่ใช่เช่นนี้ คือรูปเรื่องเป็นรูปเดิมถ้าเราจะขยายบทมาตราเพราะอายุ ที่เป็นเช่นนี้แล้วเราจะมาพูดกันเป็นหลายจะเกิดความเข้าใจผิดกันทั้งสองฝ่าย เพราะเราทุกคนได้ร่วมมือในอันที่จะให้รัฐธรรมนูญออกไป แล้วความปรองดองซึ่งกันและกันที่ควรจะมีขึ้นในภายนี้ ไม่ใช่ว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะอวดอ้างอย่างนั้นไม่เลย อย่างนี้ไม่ชอบ ข้าพเจ้าขอปฏิญาณตนในสภานี้ว่า ตั้งแต่รัฐธรรมนูญได้ออกมาข้าพเจ้าได้มีความเห็นด้วยความบริสุทธิ์ใจและเสมอมาตลอดเวลาต่าง ๆ โดยทั่วไปหลายสิปรายเท่านั้น ข้าพเจ้าไม่ได้อ้างว่าบุคคลนั้นบุคคลนี้ในเรื่องแก้ไขรัฐธรรมนูญ แต่ข้าพเจ้าคัดค้านหลักวิธีการในการแก้ไขรัฐธรรมนูญนี้ เพราะโดยเหตุที่ว่าสิทธินี้เราได้รับมาจากราษฎรให้ใช้แทนเขา ถ้าหากว่าเราเห็นเป็นไปเช่นนั้นแล้วเราก็ไม่อยู่ในฐานะที่จะพูดหมายความมาตรา ๒๐ แห่ง

รัฐธรรมนูญ โดยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงขอยืนประเด็นว่าจะเลือกตามบทบทเพาะกาลเดิมหรือบทบทเพาะกาลใหม่ ถ้าจะเลือกบทบทเพาะกาลใหม่ตามมาตรา ๘๕ แล้ว เราก็ควรจะเอาเรื่องที่มาหรือมาตรา ๘๕ ใหม่มาว่ากันว่าจะแก้ไขอย่างไรบ้างในส่วนสาระสำคัญ

๑๐.๕๐ น.

นายปรีดา รูปสาคาย์ สภาผู้แทนราษฎร : ในเรื่องนี้ผมขอชี้แจงเพิ่มเติมน้อย และขอยืนยันในเรื่องที่ว่า สมาชิกเป็นห่วงว่าถ้าเราเรียกบทบทเพาะกาลอย่างนี้แล้วจะเป็นคำขอขอบอะไรนี่ ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่น่าวิตก จะวิตกก็เพียงแต่ว่าเราที่เป็นสมาชิกที่นั่งอยู่ในที่นี้บริสุทธิ์ใจจริง ๆ หรือเปล่า ถ้าหากว่าสภาระกะหัวใจ ๆ เราทำโดยบริสุทธิ์แล้วก็หาหรากหรือไม่ผิดหลักของกฎหมายไม่ ทำไมกรรมาธิการจึงได้ยกร่างใหม่ในมาตรา ๘๕ ให้สมาชิกสภานี้เป็นผู้เลือก ก็เพราะกรรมาธิการนึกเอาความบริสุทธิ์ยุติธรรมของมวลสมาชิกในสภานี้นั่นเองเป็นหลักประกัน ถ้าหากว่าเราได้ทำด้วยความบริสุทธิ์แล้วข้อครหาจะเกิดขึ้นไม่มี (ปรบมือ) แต่เราจะทำโดยไม่บริสุทธิ์เท่านี้ อย่างที่ข้าพเจ้าคราบเรียนว่าเราก็ตกลงกันความบริสุทธิ์ของสมาชิกแต่ละคนที่นั่งอยู่ในที่นี้เป็นเครื่องประกัน เราช่วยเขียนบทบทเพาะกาลการเลือกตั้งของสมาชิกพฤฒสภาให้เป็นหน้าที่ของมวลสมาชิกของสภานี้อย่างที่กรรมาธิการกฎหมายฯ ได้ชี้แจงแล้วนั้น ผมก็ได้และผมก็เสียใจการที่จะเลือกอย่างร่างเดิมหรือใหม่นี้ผมเข้าใจว่าท่านสมาชิกผู้ทรงไว้ซึ่งความบริสุทธิ์ใจและตั้งไว้ซึ่งความยุติธรรมคงจะรู้ว่าเรื่องนี้ควรจะเป็นไปอย่างไร ข้าพเจ้าขอเรียนอีกอันหนึ่งว่าที่เราจะมาให้สมาชิกเป็นผู้เลือกทั้งนี้ก็เพื่อป้องกันการเลือก เมื่อรูปแบบของร่างเก่าและร่างใหม่แล้วผลนี้ก็อันเดียวกัน แต่ทางเดินผลทางเท่านั้น ถ้าทำกันโดยบริสุทธิ์ใจ และเมื่อมีทางเดิน ๒ ทาง ก็ไม่เห็นมีการทำอะไรจึงประเด็นของประเทศชาติในการเลือกตั้งนี้มีความสำเร็จเปลี่ยงเป็นอันมาก อย่างที่ร่างเพิ่มให้เลือกชั้นตรานั้นแล้วให้เลือกมาใหม่ซึ่งดูเหมือนว่าจะให้เป็นขั้นหนึ่งเลือกผู้แทนที่จะเข้ามาเลือกสมาชิกพฤฒสภาในพระนคร ธนาเลือกตั้งครั้งนี้ ๆ ขอให้มวลสมาชิก

ที่มีความบริสุทธิ์ใจคิดดูว่าเราจะต้องเปลี่ยนเท่าไร—แต่ละจังหวัด ที่มีจังต้องให้สมาชิกที่ถูกแต่งตั้งเข้ามาจากเสียงสมาชิกสภาอาวุโสเพียงคนหรือสองคน ค่าใช้จ่ายที่ดำเนินต่างๆ ที่รวมเป็นเท่าไรทั้งหมด เมื่อคำนวณทั้งหมดแล้วค่าใช้จ่ายประเทศชาติเท่าไหร่ ฉะนั้นอย่างเดียวก็เราต้องการสมาชิกสภา และต้องการให้สภาเลือกตั้งโดยบริสุทธิ์ใจ ฉะนั้นโดยมีของ ๆ เพื่อไม่อยู่ในสิทธิพิเศษของคนใด ๆ เพื่อเห็นแก่ญาติหรือบุคคลใด เพื่อเห็นแก่ตัวอย่างที่ข้าพเจ้าได้เรียนไปแล้วนั้นว่าเราเชื่อความบริสุทธิ์ของสภา ถ้าเราบริสุทธิ์จริง ๆ เพื่อสภานี้เลือกเรา เราไม่ได้อยู่ในความบังคับของที่มอบหมายของใคร และเราเลือกโดยบริสุทธิ์ใจผลก็ได้อันเดียวกัน แต่ที่เราเขาเสียค่าใช้จ่ายของแม่แคนเป็นอันมาก แต่เมื่อท่านจะเอาอย่างไรก็เอากันไม่ได้ของเลย แล้วแต่ส่วนมากของสภาจะว่าอย่างไรก็นี่แล้วแต่ ขอยืนยันอย่างคุณหลวงอินทร์ ฯ

๑๐.๕๔ น.

หลวงธรรมนิติศาสตร์ (ตรา) : ข้าพเจ้ายังเกรง ๆ เหรือเสียว่ารัฐธรรมนูญนี้จะไม่ได้ออกออกไปได้ โดยเหตุนี้สมาชิกมีความเห็นแตกต่างกันไปมาก และข้าพเจ้าเห็นว่าบทนะเพาะกาลนี้เองจะเป็นบทที่ประนีประนอมกันได้ ให้สมาชิกทั้งหลายอย่างนี้ให้เห็นต้องกันให้ใช้รัฐธรรมนูญใหม่ได้ ถ้าหากว่าบทนะเพาะกาลไม่เป็นที่ประนีประนอมกันแล้ว รัฐธรรมนูญนี้จะผ่านไปไม่ได้เลย ข้าพเจ้าจึงเห็นสมควรว่าเราควรที่จะรอการพิจารณาบทนะเพาะกาลนี้ไว้ทีหลังก่อน เพราะเหตุว่ารัฐธรรมนูญฉบับถาวรนี้ทุก ๆ มาตราก็มีการแก้ไขอยู่แล้ว และส่งให้กรรมาธิการตรวจและร่างขึ้นมาใหม่ และบัดนี้กรรมาธิการนั้นก็ยังไม่ได้เสนอมาตราอื่น ๆ ที่ส่งไปให้แก้ไขแล้วต่อสภา และนี่เราจะมาพิจารณาบทนะเพาะกาลให้เป็นการเสียเวลาทำไม เพราะเหตุว่าในบทเหล่านี้เราก็ยังไม่ได้ผลอันเลยว่าจะเอาอย่างไร และบทนะเพาะกาลนี้เองที่เป็นบทประนีประนอมของเราจะให้รัฐธรรมนูญนี้ออกออกไปได้ ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าเราควรที่จะส่งบทนะเพาะกาลนี้ไปให้คณะกรรมาธิการของสภาที่ได้ตั้งขึ้นไว้นี้ไปร่าง

หรือแก้ไขขึ้นมาใหม่โดยมีหลักประมีประธานอนกันเพื่อให้รัฐธรรมนูญออกออกมาได้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอเสนอว่าให้ส่งบทฉะเพาะกาลนี้ไปให้คณะกรรมาธิการตรวจแก้ไขมาใหม่ ส่งเข้ามาสู่สภาพร้อมเข้ามาตราขึ้น ๆ ที่ให้แก้ไขไว้ ผู้ใดเห็นด้วยโปรดรับรอง

มีสมาชิกรับรอง

๑๐.๔๕ น.

น.อ. กาจ เก่งระดมยิง (สมาชิกประเภทที่) : ที่จะส่งเรื่องให้กรรมาธิการพิจารณาอีกครั้งหนึ่งนั้นข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย เพราะเห็นการยืดยื้อมาหลายวันเต็มทีแล้ว และประชาชนพลเมืองต้องฟังเรื่องนี้ด้วยความสนใจ ข้าพเจ้าจำเป็นจะต้องอนุมาตอภิปรายสัก ๒ ข้อที่ได้ค้างกันมาแล้วนี้ ในเรื่องมาตรา ๘๔ กรรมาธิการได้ชี้แจงไปในทำนองที่ว่า ประการที่ ๑ ไม่ผูกพันใยในทางที่เราได้วางองค์ประกอบไว้ในร่างไหมสำหรับเลือก ข้อนี้และที่ข้าพเจ้าห่วงเป็นสมุฏฐานมาก ตรงกันข้ามกับจิตใจของกรรมาธิการในข้อที่ว่าพวกเราเลือกตั้งตัวเราเอง ถ้าหากว่าพวกเรามาสมัครอยู่ในขณะนั้นความตรหาณิมหาก็จะเป็นไปโดยกว้างขวาง ข้าพเจ้ารู้สึกเกรงกลัวเป็นมากในเรื่องตรหา เราต้องการความบริสุทธิ์ให้มีความขาวสะอาดอย่างสมาชิกท่านผู้หนึ่งได้กล่าวมาแล้วนั้น นั่นข้อหนึ่ง

สองข้อ ที่สมาชิกท่านผู้นั้นได้พูดในเรื่องอายุของสมาชิกพฤฒสภา ถ้ามาแก้ยกเว้นให้สมาชิกพฤฒสภาเป็น ๔๐ ปีเป็นพิเศษนั้น การตรหาณิมหานั้นก็จะไปได้โดยกว้างขวางที่สุด เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าอยากจะขอวิงวอนเป็นอย่างมากว่า เราจะตกลงในลักษณะการอย่างใดก็ตาม ข้าพเจ้าคิดว่าขอให้เป็นไปในทำนองที่อย่าให้คนข้างนอกเขาดำเรามากนัก การทำนี้เราได้คิดมามากมายนานแล้ว ถ้าหากว่ามีหนทางอย่างใดอย่างหนึ่งที่จะทำให้เรียบร้อยเหมาะสมด้วยประการทั้งปวงแล้ว ซึ่งข้าพเจ้ามีวิธีการอีกมากมายหลายอย่างในลักษณะเช่นนั้นก็ย่อมจะทำได้ และในเรื่องสมาชิกประเภทที่ ๒ นี้ข้าพเจ้าขอเรียนยืนยันว่าพวกเราไม่ต้องการจะสงวนที่ทางไว้สำหรับพวกเราเลย เพื่อรัฐธรรมนูญมีว่าพวกเราจะต้องออกไปสู่สภา ล้างมือให้สะอาดกว่า นี่ข้าพเจ้าขอด้วย

ความบริสุทธิ์ใจ แต่ไม่ใช่อย่างธรรมชาติการผู้หนึ่งว่าไว้

อีกอันหนึ่งเป็นข้อปลีกย่อยในเรื่องที่จะสิ้นเปลืองเงินมากกว่ามายหน้านองนี้ ข้าพเจ้าคิดว่าในเรื่องเงินรองประเทศชาตินี้เป็นเรื่องที่จะพูดอันไปไม่มีที่สิ้นสุด ถ้าเราจะอ่อนเข้าหาตัวเราเองก็บอกว่าเปลืองมาก ถ้าเราไม่อ่อนเข้าหาตัวเองก็บอกว่าการหมดเปลืองไม่เท่าไร ไม่ผู้สำคัญต่าง ๆ เพราะฉะนั้นการได้เงินถูกต้องด้วยอันหนึ่งนี้ ข้าพเจ้าอยากจะขอวิงวอนเป็นอย่างมากว่า ในรัฐธรรมนูญมาตรา ๘๔ ว่าถึงสมาชิกประเภทที่ ๒ ที่จะมีองค์การเลือกสรรในพฤษภาคมนี้ ข้าพเจ้าขอใช้ของใจที่ร่างเดิมนั้นดีแล้วและได้ขอแปรญัตติให้คงไว้ และได้ร่างขึ้นมาใหม่ เมื่อร่างขึ้นมาใหม่นั้นข้าพเจ้าได้พยายามจึงเห็นปรัชญามาหวอเราทั้งหลายที่เป็นสมาชิกประเภทที่ ๒ มาเป็นเวลาข้างหน้า โดยมาจะไม่มีผู้เห็นด้วยเลย ข้าพเจ้าจึงขอยืนยันเด็ดขาดว่าสิ่งใด ๆ ที่จะสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของเราเองรู้สึกว่าเป็นการไม่งดงามและไม่เหมาะสมสำหรับหวอเราเป็นอย่างยิ่ง ข้าพเจ้าวิงวอนให้ท่านประธานสภาได้พิจารณาในเรื่องนี้และหาทางให้พวกเราทั้งหลายให้รวมมือให้ไว้วางใจอีกทางที่จะให้เราหมดห่วงหรือค่าว่าเราได้แล้วจะเป็นบุญคุณของสมาชิกประเภทที่ ๒ มาก

หลวงธรรมนิติศาสตร์ (ตราด) : ข้าพเจ้าได้เสนอญัตติขอให้ส่งบทบัญญัติเฉพาะกาลนี้ให้กรรมาธิการพิจารณาร่างมาใหม่มีผู้รับรองถูกต้องแล้ว ท่านเองก็ไม่ขัดข้องอยู่ แล้วนี้มีสมาชิกประเภทที่ ๒ บอกว่าไม่ให้ห่วงเขา เหตุใดเล่าท่านจึงไม่เสนอขอให้เลิกสมาชิกประเภทที่ ๒

๑๑.๓๐ น.

นายสมบูญ สิริวร (พัทลุง) : ปัญหาเรื่องบทบัญญัติเฉพาะกาลนี้ขอเรียนด้วยความจริงใจว่า เป็นเรื่องซึ่งข้าพเจ้าสนใจมากทั้งแต่ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎร เมื่อได้อ่านร่างเดิมแล้วเปรียบเทียบกับร่างที่กรรมาธิการยกร่างมาใหม่แล้วจะเห็นว่าแตกต่างกันมากทีเดียวซึ่งได้ฟังดูแล้ว สาเหตุที่แตกต่างกันนี้เพราะเหตุว่า ห่วงใยเงินของชาติเป็นข้อใหญ่ ซึ่งความห่วงใยนี้ท่านสมาชิกประเภทที่ ๒ มีโดยเฉพาะ

ข้องค์ใจมาแล้วว่าเป็นเรื่องจำเป็นที่จะต้องรีบมาประวัติศาสตร์ให้มีความบริสุทธิ์ยุติธรรมเกี่ยวกับเรื่องรัฐธรรมนูญไว้ แล้วเหตุใดเรื่องเงินทองนี้ไม่จำเป็นจะต้องคำนึงถึง ตามร่างใหม่นี้เหตุใดจึงได้เปลี่ยนไปมากมายนัก ท่านกรรมาธิการมีเป็นแต่เพียงแถลงให้ฟังข้อเดียวเท่านั้น คือเรื่องเงิน ส่วนเรื่องอื่นไม่ได้แย้มพรายให้สมาชิกทราบเลย กรุณามาฟังท่านสมาชิกประเภทที่ ๒ เมื่อนี้ได้กล่าวสนับสนุนจำท่านเองไม่มีข้อข้องใจเลย ในการที่จะทำหน้าที่ร่วมกับท่านสมาชิกประเภทที่ ๑ ข้าพเจ้ารู้สึกยินดีเป็นอันมาก ปัญหาเรื่องบทบัญญัติเพราะถือเป็นเรื่องจะต้องคงไว้ประเพณีปรารถนาอันยิ่งอย่างมากที่สุด เพราะเหตุว่าการแก้ไขนี้ซึ่งไม่เป็นที่พอใจของสมาชิกประเภทที่ ๑ หรือประเภทที่ ๒ ก็ดี แต่อย่างน้อยว่าคะแนนเสียงที่จะลง ๓ ใน ๔ ที่รัฐธรรมนูญเราได้ประกาศไปอย่างนี้โดยรวมว่าจะแก้ไขนั้นจะเป็นไปโดยยากมาก เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอวิงวอนท่านทุกท่านกรรมาธิการว่าจะมีหนทางอย่างใดบ้างที่จะทำให้ร่างรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับบทบัญญัติเพราะถือนี้ได้เป็นไปในลักษณะที่ประเพณีปรารถนาที่สุดนั้นขอได้โปรดกลับไปแล้วพิจารณาเสนอเข้ามาใหม่อีกครั้งหนึ่ง

๑๑.๓๐ น.

นายปรีดี พนมยงค์ กรรมาธิการ : ข้าพเจ้าขอชี้แจงรายในหมวดของสมาชิก เมื่อที่ท่านผู้แทนพิศุลฯ ได้ว่ากรรมาธิการเกรง เกรงแต่เรื่องค่าใช้จ่ายนั้น กรรมาธิการมีเหตุผลอื่น ๆ อีกหลายอย่าง อย่างที่คุณหลวงอินทร์ ฯ ได้แถลงมาแล้ว แต่ท่านอาจจะฟังไม่ถึงหรือไม่ได้ฟัง ที่ท่านห่วงใยไปว่ารัฐธรรมนูญนี้จะไม่ถลกหรืออะไร ข้าพเจ้าขอยืนยันว่า แต่อาจจะเป็นกรรมของข้าพเจ้าที่ได้ที่ข้าพเจ้าของมวลสมาชิกทุกคนด้วยความจริงใจว่าทุกคนต้องบริสุทธิ์ด้วยกันทั้งนั้น ที่เรามานั่งร่วมกันทำงานอันเรา ทำโดยบริสุทธิ์ใจหรือหวังให้รัฐธรรมนูญถลกไป ถ้าไม่หวังแล้วก็ไม่มานั่งกันอย่างนี้

ส่วนที่มีท่านว่าจะรีบเร่งเกินกันหรือหวังอะไรนั้น อาจจะหมายความเหมือนเหน้าเราหลีกไม่พ้น เราเกิดในฐานะเป็นประเทศไทย เราที่นั่งอยู่นี้ก็เป็นไทย และหัวใจก็เป็น

จิตที่มีต้องเป็นไทย ข้าพเจ้าขอยืนยันได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ว่าพวกสมาชิกประเภทที่ ๑ และที่ ๒ เข้าใจว่าบริสุทธิ์ใหม่ล่ะ ๆ อันนี้จริงนี้ เอาหล่ะอย่างไรก็ตาม ๆ เราเชื่อเหลือเกินว่าทุกคนพร้อมแล้วที่จะสถิตสถุรัฐธรรมนูญนี้ด้วยความบริสุทธิ์ใจ อะไรที่เป็นมลทินของสภาเรานี้ก็ต้องถือว่าแพ้เป็นพระขนะเป็นมารต้องหาใจเป็นหนึ่งเดียว ขอได้แยกระหว่างพวกสมาชิกย่อมมีอยู่บ้าง แม้ในรัฐธรรมนูญการเองก็ยังแบ่งฝักฝ่ายไม่ได้ ในเรื่องมีการประชุมลับไม่มีการโต้แย้งก็เรียกว่ามีการประชุมไม่ได้ ขอโต้แย้งเช่นนี้ข้าพเจ้าไม่เคยคิดว่าจะเป็นจุดหมองใจระหว่างพวกสมาชิกเลย เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าไม่เห็นว่าอะไรจะมาเป็นเครื่องกีดกันขัดขวางความบริสุทธิ์ใจของข้าพเจ้าสมาชิกในสภานี้

๑๑.๐๔ น.

นายบรรจง ศรีธรญ (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ในฐานะที่ข้าพเจ้าคนหนึ่งเป็นผู้แปรญัตติคัดค้านมาตราเพราะอาจเสียเปรียบ และข้าพเจ้าเองก็ได้ส่งวาจาเพื่อจะอภิปรายในสภา แต่ก็ยังไม่ได้อภิปรายให้ที่ประชุมทราบว่าข้าพเจ้ามีความเห็นอย่างไรจึงได้ส่งวาจาการคัดค้านมาตราเพราะอาจเสียเปรียบไว้ ถ้อนนี้ข้าพเจ้าขอเรียนต่อท่านประธานเสียก่อนว่าข้าพเจ้าขอถูกในประเด็นมาตรา ๘๔ เดิมซึ่งกรรมาธิการยกร่างใหม่ในมาตรา ๘๕ สาระสำคัญของมาตรา ๘๔ เดิมมีว่า.ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๑ ตามรัฐธรรมนูญฉบับลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๙๕ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชั่วคราวนี้ โดยให้สิ้นสุดวาระเมื่อครบสี่ปีนี้ แม้แต่วันที่ได้เปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่..: การที่ข้าพเจ้าได้ขอแปรญัตติคัดค้านมาตราเพราะอาจเสียเปรียบนั้น ความจริงที่เป็นร่างเดิมของสมาชิกประเภทที่ ๒ แต่ว่าความมุ่งหมายของผู้เขียนร่างเดิมนั้นจะมีอย่างไรข้าพเจ้าไม่ทราบแน่นัก แต่ว่าความคิดเห็นของข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้าเข้าใจว่าการที่ผู้ร่างเดิมได้ร่างไว้นี้ด้วยความเห็นอกเห็นใจท่านสมาชิกประเภทที่ ๑ ซึ่งคงจะรู้สึกว่าท่านจะเข้ามาสู่การเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้นั้นต้องประสบความยากลำบากหลายประการ ซึ่งตัวข้าพเจ้าเองก็มีความเห็นอกเห็นใจท่านเช่นเดียวกัน แต่การที่ข้าพเจ้าได้แปรญัตติคัดค้านมาตราเช่นนี้ก็เพราะเหตุว่าข้าพเจ้าเห็นว่าการในรัฐธรรมนูญนี้

ย่อมเป็นที่รับรู้อยู่ทั่วไปและทุกฝ่ายต่างก็ว่าเพื่อความไพบูลย์หรือเพื่อความสมบูรณ์ของประชาชนชาวไทยยิ่งขึ้น อารยธรรมซึ่งประชาชนชาวไทยหรือการส่งเสริมให้เกิดความไพบูลย์แก่ประชาชนชาวไทยนี้เป็นเรื่องจำเป็นต้องมีการเสียสละ สำหรับข้าพเจ้าเองนั้นคิดว่าไม่แต่เพียงเป็นการเสียสละด้วยกำลังทรัพย์กำลังแรงหรือกำลังความคิดเท่านั้น แม้แต่ชีวิตจิตใจเมื่อถึงคราวจำเป็นแล้วข้าพเจ้าก็ไม่รู้จะยอมเพื่อสมาชิกและเพื่อนร่วมชาติทั้งหลายไม่ร่วมมือกันเสียสละเพื่อรักษาไว้ซึ่งประชาชนชาวไทยเช่นเดียวกัน การที่ข้าพเจ้าคิดเห็นว่าการแปรญัตติ[illegible]ไว้ในมาตรา ๔๔ ไว้เช่นนั้นไม่เป็นการส่งเสริมให้ระบอบประชาชนชาวไทยสมบูรณ์ขึ้นก็ดี โดยเหตุที่ว่าท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๑ ซึ่งได้รับเลือกตั้งโดยอาศัยรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันนี้ยอมเป็นที่เข้าใจกันทั้งในทางปฏิบัติและในทางปฏิบัติว่าได้รับเลือกตั้งในฐานะเป็นผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๑ เข้าไปร่วมปกครองหรือควบคุมการปกครองประเทศร่วมประเภทที่ ๒ ซึ่งถือกันโดยปริยายว่าเป็นที่เลี้ยงในฐานะที่ผู้เป็นผู้ให้กำเนิดแก่ระบอบประชาชนชาวไทย ถึงเมื่อเรามาแก้ไขเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญปัจจุบันซึ่งได้ให้ความคุ้มครองแก่ท่านมาแล้ว และการที่ราษฎรเลือกสมาชิกประเภทที่ ๑ มาในฐานะ ๑ เราจะมาสมรู้ร่วมคิดกันเลย เมื่อฐานะเป็นอีกฐานะหนึ่งนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าไม่เป็นการขอบด้วยเจตนาของประชาชนซึ่งเขาได้ความไว้วางใจในฐานะนั้น แล้วเราจะมาปรับปรุงตัวเราเองขึ้นอีกฐานะหนึ่ง ข้าพเจ้าคิดว่านั่นไม่ใช่เจตนาของประชาชนชั้นในทางปฏิบัติเราก็เคยทำสัญญาเมื่อคราวยกเลิกรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มีสภาผู้แทนราษฎรสมมติขึ้นเป็นสภาผู้แทนราษฎรที่ให้กำเนิดและออกรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันนี้ และเมื่อต้องถูกยุบสภาชิกทุกคนก็ออกไปหาเสียงด้วยไม่มีสักคนเดียวหรือมีเงื่อนไขบัญญัติไว้ว่าจะต้องอยู่ข้างเดียวกับรัฐธรรมนูญฉบับใหม่นี้ในทางปฏิบัติ ข้าพเจ้าจึงคิดเห็นว่าการที่เราคัดบทนี้เพราะกลัวเสียแต่ข้าพเจ้าเองเกรงว่าผู้อื่นเกิน ข้าพเจ้าจึงมีความที่จะคัดบทนี้เพราะถ้อยในมาตรา ๔๔ วรรคเก้าของผู้เสนอหรือในมาตรา ๔๔ นี้อธรรมาธิการเสนอมาใหม่

ส่วนเรื่องการเลื่อนตั้งนั้นข้าพเจ้าก็ไม่เห็นด้วย ข้าพเจ้ามีความคิดเห็นอย่างเพื่อนสมาชิกที่อภิปรายมาแล้วเมื่อกี้นี้ ข้าพเจ้าจึงยืนยันที่จะให้คัดบทฉะเพาะกาลออกหมด เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอยืนยัน

ท่านการแทนประธานสภา ฯ : เรื่องบทฉะเพาะกาลนี้เราได้ไว้ตอนต้นแล้ว เพราะฉะนั้นไม่มีเรื่องที่จะพูดกันต่อไป เรื่องนี้ใครมีผู้เสนอให้ส่งกรรมาธิการปรับปรุงมาใหม่ในบทฉะเพาะกาล.////

นายสมชาย ชาญเวช ประธานสภาอภิปราย : สภาอภิปรายไม่สามารถที่จะมีใครคนใดคนหนึ่งเพราะไม่สามารถจะไปแย่งใครได้ ไม่สามารถจะเอาสมาชิกท่านใดไปจากที่ใดที่หนึ่งได้ ขอให้ทุกท่านได้ตั้งใจฟังในเรื่องที่จะอภิปรายกันต่อไป

หม่อมราชวงศ์ศิริวัฒน์ (กรม): ข้าพเจ้าเห็นว่าการที่จะเลื่อนตำแหน่งนี้ ไม่ใช่ว่าเมื่อมีตำแหน่งว่างแล้วก็จะเลื่อนกันได้ทันที ต้องมีการพิจารณาความดีความชอบกันเสียก่อน และการพิจารณาความดีความชอบนั้นก็ต้องใช้เวลาพอสมควร ไม่ใช่ว่าจะเลื่อนกันได้ทันที ฉะนั้นการที่ท่านผู้ใดจะได้เลื่อนตำแหน่งขึ้นไปก็ต้องใช้เวลาพอสมควร ไม่ใช่ว่าจะเลื่อนกันได้ทันที ตำแหน่งที่ว่างนี้ก็ต้องใช้เวลาพิจารณาความดีความชอบกันก่อน ๒ ปี แล้วจึงจะเลื่อนขึ้นมาได้ ไม่ใช่ว่าจะเลื่อนกันได้ทันที

นายพิศ เพชรรัตน์ (อุบล): ข้าพเจ้าขอเสนอให้ท่านกรรมาธิการที่ยกร่างไม่ต้องเขียนไปมากกว่านี้ เพราะเหตุว่าข้อความเรื่องการมีวันสภาฯ นี้ก็เขียนว่าการที่สภาผู้แทนราษฎรจะมีการประชุมสภาฯ นั้นจะต้องมีวันสภาฯ นี้ก่อนหรือไม่ ถ้าหากว่าสภาฯ นี้ไม่ตรงกับวันที่สภาผู้แทนราษฎรจะมีการประชุมสภาฯ นั้นจะมีเอกสารเก่าหรือไม่ เพราะเกี่ยวข้องกันอยู่ ๒ ฝ่าย ถ้าหากว่าเราจะไปเขียนว่าการที่จะมีการประชุมสภาฯ นั้นจะต้องมีวันสภาฯ นี้ก่อน ๒ อย่างไปแล้ว เกรงว่าจะเกิดปัญหาขึ้นมาอีกอย่างหนึ่ง เกรงว่าจะมีการโต้แย้งกันว่าการที่จะมีวันสภาฯ นี้ก่อนนั้นจะต้องมีเวลานานเท่าใดจึงจะเหมาะสม เกรงว่าจะมีการโต้แย้งกันในเรื่องนี้ ฉะนั้นข้าพเจ้าจึงขอเสนอว่าให้ตัดข้อความนี้ออกเสีย ให้เหลือแต่เพียงว่าการที่จะมีการประชุมสภาฯ นั้นจะต้องมีวันสภาฯ นี้ก่อนเท่านั้น ก็เป็นการเพียงพอแล้ว

11.12 น.

น.ต. หม่อมราชวงศ์ศิริวัฒน์ (กรมการ): ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับข้อเสนอของท่านผู้นี้ ข้าพเจ้าเห็นว่าการที่จะเขียนอย่างนี้ ก็เหมือนกับเราจะไปกำหนดว่าเราจะต้องมีการประชุมสภาฯ นี้ก่อนเป็นเวลานานเท่าใดเท่าใดไม่ได้ เพราะบางครั้งบางคราวนี้ เมื่อเรามีวันสภาฯ นี้แล้วในเวลา ๑๐ วันนี้ ประธานสภาไม่เห็นสมควรจะ ๆ อยู่ก็ได้ เราจะมีข้อความที่ว่าจะต้องมีวันสภาฯ นี้ก่อน ๕ — ๑๐ วันนี้ก็อยู่แล้วในเวลา ๑๐ วันนี้ เราจะมีการประชุมสภาฯ ก็ได้

เราก็ไม่ได้ทำผิด ก็ไปเขียนที่ ๒ สภา ๒ สภาก็เสนอขึ้นมา เมื่อเสนอขึ้นมา ๆ ผู้แทนรัฐบาลก็ชี้แจงเหตุผลต่างที่เราได้เสนอไว้ว่า มาตรา ๑๑ การยกเลิกหรือไม่ยกเลิกเหตุผลเกี่ยวกับมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๘ หรือไม่ ไหน ๆ ก็ยกมาแล้วก็ยกเข้าเสียเลยว่าเมื่อยกมาแล้วเราไม่ได้ยกไว้ด้วย ทุกสภาก็ไม่เห็นด้วยกับเรื่องการยกร่างรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงเห็นว่าไม่ควรที่จะแก้ไขมาตรา ๔.๔. ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว เว้นแต่จะเอาคุณอย่างเดิมหรือจะเอาการร่างรัฐธรรมนูญโดยวิธีการอย่างการร่างรัฐธรรมนูญแล้ว เช่นอย่างผู้แทนราษฎรมาเลือกขึ้นมาเป็นสภาร่างรัฐธรรมนูญ เราก็ร่างไปตาม ๒๗๗ ก็ได้ ๒๗๒ ก็ได้ ๒๗๓ ก็ได้ ตามที่เราจะพอใจแล้ว.

ท่านรองนายกรัฐมนตรี ๆ : ได้ยินได้ฟังตามมาตรา ๑๔ เราจะเอาการร่างเสียหรือการวิธีการร่างดีกว่า

เจ้ากระทรวงยุติธรรม กระทรวงวิจารณ์ : ข้าพเจ้าเห็นว่าที่ประชุมได้ชี้แจงเหตุผลต่างเพียงพอแล้ว ข้าพเจ้าขอเสนอว่าควรวินิจฉัยที่ได้ยกขึ้นมาตามมาตรา ๑๔ ที่จะถามว่าที่ประชุมนี้จะเอาตามหลักวิธีการร่างหรือวิธีการแก้ไข ถ้าเอาตามร่างหลักวิธีการแล้วก็ตามไป ถ้าจะแก้ไขแล้วก็ว่าที่ไหนก็ควรจะแก้ไขอย่างไร ถ้าอย่างนี้ก็เป็นการเสียเวลาเปล่าเหมือนกัน ร่างเดิมเราก็ได้ไปแล้ว เพราะว่าเราก็ได้ยกขึ้นมาพูดกันไปร่างหนึ่งตั้ง ๑๐ กว่า แล้วมาร่างเดิม ๑๐ กว่า ๑๐ กว่าก็ลงมติกันเป็นเสียงข้างมาก เพราะฉะนั้นถ้าเราจะเอาตามร่างหลักวิธีการที่ไหนเรา ถ้าไม่เอาตามร่างไหน ก็ควรที่จะแก้ไข ถ้าเอาตามร่างหลักวิธีการก็ตามไปได้ ถ้าจะแก้ไขจะแก้ไขอย่างไร ก็ควรจะได้ยกขึ้นมาอย่างที่ผู้แทนฯ.

นายกรัฐมนตรี (จอมพล) : ถ้าเห็นว่าควรจะยกขึ้นมาแก้ไขมาตรานี้ ก็ขอให้ยกขึ้นมาสักหนึ่ง ๒ ข้อ ที่ว่าเราจะเอาตามวิธีการร่างหรือว่าจะเอาแก้ไขอย่างไรดีกว่า เราจะได้ถือ ถือเป็นหลักเป็นเกณฑ์ และก็ขอให้ผู้ที่ได้ยกขึ้นมาว่าจะแก้ไขอย่างไรดีกว่า ถ้าเราจะ

พฤฒสภาแล้วเป็นเสียงว่าไม่มีสิทธิที่จะลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ถ้าหากว่าเพียงเท่านี้ก็หมดแล้ว ปัญหาก็หมดไป ถ้าหากว่าเพียงเท่านี้ไม่พอเราก็ต้องถูกกันใหม่ ประเด็นที่จะถูกอย่างจะเสนอว่า กรรมาธิการจะรีบได้หรือไม่ถ้าหากว่าเสร็จ ๆ นี้ลงแล้วจะเริ่มใช้มาตรานี้ว่าผู้ที่จะเข้าพฤฒสภาแล้วเป็นต้นไปไม่มีสิทธิลงคะแนน

เจ้าพระยาศรีธรรมาธิเบศ กรรมาธิการ : ที่จริงก็มีเหตุผลที่สมาชิกสภาผู้แทนอยู่ว่า แก้มันนิดหน่อยที่ ๘ ประเด็นข้อ ๒ ว่าเมื่อมีการแก้ไขแล้วจะแก้ไขอย่างหรือไม่ เราถูกกันได้เดี๋ยวนี้ยังไม่รู้ ที่นี้กรรมาธิการร่างเข้ามานี้ แล้วก็รู้กันหมดแล้วว่าจะเอาตามกรรมาธิการหรือจะมีการแก้ไข

ม.ล.ศุภชัย ยุคล : อย่างนี้ลงกันได้แล้ว การแก้ไขจะออกอย่างไรค่อยปรับปรุงกัน ที่จะเอาตามอย่างผู้แทนฯ เอาตามที่ผ่านมาแล้วต้องย่ามไปย่ามาโยนไปโยนมา กุญแจจะว่าอย่างไร

นายสุจิตร พันธเศรษฐ (เชียงใหม่) : อย่างที่เจ้าพระยาศรีธรรมาธิเบศว่านั้นไม่ตรงกับของเราหมายความว่าเรากันไม่ร่างเดิม ร่างเดิมมีกี่หมวด ๑๐ กว่ามาตรา บทละเพาะกาลแก้ไขใหม่เป็น ๑๐ กว่า ไม่ใช่จำนวนเปลี่ยนแปลงเท่านั้น อย่างอื่นก็เปลี่ยนแปลง ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าควรให้มีว่าจะเอาตามร่างเดิมหรือร่างของกรรมาธิการก็ได้

เจ้าพระยาศรีธรรมาธิเบศ กรรมาธิการ : ไม่เป็นปากะไร คือกรรมาธิการเอาร่างมาแล้วอย่างนั้น ทั้งเราไปนั่งไม่ ๆ ดีต้องไปเสียก่อนว่าจะเอาตามกรรมาธิการหรือแก้ไข การแก้ไขแก้อย่างไรแล้วส่งเราไปสิเราก็รับไปร่างให้ แก้อย่างไรบอกเราแก้อย่างไร นี่ประเด็นหลังไม่ทันประเด็นตามที่กรรมาธิการร่างมาเอาหรือไม่เอาหรือจะแก้ไขอย่างไร ไปเอาประเด็นหลังสำคัญ

ม.ล.ศุภชัย ยุคล : ถูกแล้วคณะกรรมาธิการร่างมาจะเอาหรือไม่เอาหรือแก้ไข แล้วจะแก้ไขอย่างไรก็ว่ามาดีกว่า อย่าเพิ่งถกเถียงกันเลย เราจะเสียเวลา

มาตรา ๘๔ ตามที่กรรมาธิการร่างมาตามผู้ใดเพิ่มเติม คือมาตรา ๘๔ ตามแนวที่ท่านกรรมาธิการยกร่างขึ้นมาเสนอนี้ท่านผู้ใดเพิ่มเติมขอได้โปรดยกมือขึ้น

นายประเสริฐ พรัหมสุนทร (อุบลราชธานี) : มาตรา ๘๔ หรือมิฉะนั้นเฉพาะกาล

ท่านการแทนประธานสภา ฯ : มาตรา ๘๔ นี้อยู่ในมิฉะนั้นเฉพาะกาล ซึ่งเรานี้แล้ว โปรดดูร่างทุกตอน มาตรา ๘๔ อยู่ในมิฉะนั้นเฉพาะกาล มีชักอยู่แล้ว

นายธานินทร์ ธรรมสว่าง (นครปฐม) : คือประเด็นมีอยู่ว่าเราจะเอาตามมาตรา ๘๔ ที่กรรมาธิการยกร่างมาอย่างนี้ แต่ให้สถิติราษฎรได้โดยมีประเด็น ๆ ที่จะแก้ไขไม่ใช่เพิ่มเติมกันแล้วแก้ไขไม่ได้ ถ้าใครเพิ่มด้วยอย่างนี้ก็จะได้ตกลงกัน

ท่านการแทนประธานสภา ฯ : ผมใช้คำว่าตามแนว หมายความว่าจะให้เข้าแนวเพื่อจะพูดกันได้ เฉพาะข้อประเด็น

นายสอ เสถบุตร (ธนบุรี) : ในข้อบังคับของเราไม่มี แต่ว่าตามหลักการประชุมทั่ว ๆ ไป เมื่อมีการแปรญัตติแล้วมีคำแปรญัตติใดคำแปรญัตติหนึ่ง นี่เป็นหลักของการประชุมทั่วไปอันใดอันหนึ่ง ก็ตามแต่ แต่ข้อบังคับไม่มี ที่นี้ถือตามหลักนี้ เพื่อกรรมาธิการเสนอมาอย่างนี้ก็ต้องถือว่ามีคำแปรญัตติ ที่ต้องเสนอคำแปรญัตติเสียก่อนซึ่งเรานอกไว้แล้วว่าที่ด้วยแปรญัตติคือ แปรญัตติได้ [illegible] และให้ถูกเสียก่อนซึ่งจะถูกหลักการประชุม เพราะฉะนั้นถ้าหากว่ามีผู้เสนอร่างตามที่กรรมาธิการเสนอมานี้ หรือเราจะแก้ไขจะเอาหรือไม่เอาจึงจะพิจารณาทีหลัง นี่ถูกหลักการประชุม ถ้าหากว่าผู้ใดมีแปรญัตติ แปรญัตติอันใดได้ ถ้าหากว่าท่านสงสัยก็อาจจะขอท่านเพิ่มเติมพระองค์เจ้าวรรณไวทยากรได้

นายกองเอก ศุภชิต นรรมาธิการ : ตามที่ผมเรียนถามไปแล้วนั้นว่าเจ้าเป็นของค้างแล้ว [illegible] ตามที่ท่านกรรมาธิการเสนอมานี้ได้ ส่วนการที่ไม่เพิ่มเติมตามความ

ว่าจะแก้ไข วิธีแก้ไข ๆ นานอย่าง ที่อย่างหนึ่งฉบับไปสู่ร่างเดิมของผู้เสนอ ที่อย่างหนึ่งต้องการแก้ใหม่ ต้องการแก้อะไรหลายอย่างแต่ทั้งนี้ จะแก้อะไรก็ตามหลายอย่างก็อยู่ในร่างแก้ ส่วนร่างที่เขาไม่แก้เลยเขาจะเอาชื่อนี้ก็เรียกว่าไม่แก้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอให้ที่ประชุมถือเป็นว่าจะเอาหลักของกรรมาธิการหรือแก้ไข ส่วนร่างที่จะแก้ไขไม่ว่าร่างจะแก้ไขชื่อมาตราเดียวก็อยู่ในหลักแก้ไขเสียทั้งนั้นเอง เพราะฉะนั้นขอให้ลงมติเลยเถิด.

๑๑.๒๑ น. ๑๑/๑๒/๗๙

นายกมล

ม.ล. ลวง สนิทวงศ์ (พระนคร): ข้าพเจ้าได้ยกแล้วจะขอเวลาชี้แจงอย่างรวบรัดอย่างนี้ คือถ้าลงมติอย่างไรแล้วเราทุกคนว่าเมื่อนี้แล้วเหล่านี้ยกๆ ขึ้นก็ดีสิทธิของสมาชิก ๒ – ๓ คน จะเป็นใครบ้างข้าพเจ้าไม่ทราบ ที่เขายกว่าเขาอยากจะได้ร่างเดิมนะเหตุเพราะถ้าเราต้องการนี่แต่เขายกว่าเขาจะเอาอย่างเดิม นี่เขาสงวนสิทธิของเขาเหมือนอย่างเราไว้เหมือนกันนี้ เหมือนอย่างหลวงการไว้หลักนะเหตุเพราะถ้าเราต้องใช้ ๒ – ๓ คนให้ยืนเคลียเสียก่อน เดี๋ยวนี้บางคนแก้ ๒ ที่บางคนไม่แก้ บางคนเห็นด้วยทั้งหมด ก็จะเกิดยุ่งขึ้นใหม่ ที่ประเด็นเสียก่อนให้ได้ก่อน ให้สมาชิกที่เขาประสงค์ที่เขาเคลียเสียก่อน ยกว่าที่แรกเอาร่างรัฐธรรมนูญเดิมประเภทที่ ๒ เขาเสนอมีหลายคนเขาก็ใจเอาอันนั้น นั่นใครบ้างข้าพเจ้าไม่ทราบ ข้าพเจ้าขอเปลี่ยนเป็นอย่างนี้ให้ลงมติเคลียไปเสียก่อน ออกจากวงเสียก่อน เมื่อออกจากวงไปแล้วเราก็มาเจรจากันเป็นวาระ ๆ อย่างที่ข้าพเจ้าว่า นี่ก็ไม่สนับสนุนหรือว่ากันนี่ พวกที่ไม่เคลียก็เคลียมาโหวตเข้าอันแรก คือเขาต้องการแก้ การโหวตต้องการแก้โหวตนี่เขาก็เจ้งไม่ถูกเรื่อง เพราะว่าแก้ไม่แก้มาตราหนึ่งก็จะผ่านเสียหมด เพราะฉะนั้นเอาพวกนี้ออกจากวงเสียก่อนแล้วจะแก้อย่างไรนี่ขอ ๓ – ๔ ชั่ว ชั่วหนึ่งชาย ชั่วหนึ่งยกว่าคนนี้สงวนเรื่องเดิมทั้งหมดก็ยกขึ้นที่ประชุมไม่มีสิทธิจะเลือกใจ หมู่ที่ว่านี่ ๒ ชั่ว นอกนี้ชั่วแล้ว แก้ไขนี่ ๓ – ๔ ท่าน

ผู้เข้าชื่อขอว่าถ้าจะเอาอย่างฉบับที่ร่างไว้ เขาต้องเอาของเดิมก่อน นี่จะได้เลือกแต่ละ
อย่างตามประชาชนถึงจะเกิดมติได้ ขอว่าเอาของเดิมก่อนได้ไหม ถ้าอย่างเจ้าคุณศรี
ที่เสนอนั้น เอา ๒ - ๓ ชื่อนี้ให้เลือกเสียก่อน แล้วที่เหลือเราจะมาเป็นระยะ ๆ หรือจะ
เอาอย่างไรก็ว่าที่เถิดที่หนึ่ง.

เจ้าพระยาศรีธรรมาธิเบศ ธรรมาธิการ : ที่จริงในที่นี้ได้เสียเวลามาแล้ว ถ้า
ไม่เอาตามที่นี้ก็เป็นการแก้ไขจะเอาอย่างเดิมก็เป็นการแก้ไข แต่ว่าที่คุณศรีเสนอไม่อย่างนั้น
ไม่แล้ว ที่ท่านผู้แทนพระองค์ทรงขัดข้องเจ้าก็เห็นใจ แต่ว่าที่จะวินิจฉัยอย่างไร คือเรื่อง
ที่สิ้นสงสัยว่าจะเอาตามธรรมาธิการนี้แล้วก็ไม่มีปัญหาที่จะค้านไปได้ ถ้าไม่เอาตามธรรมาธิการ
ก็เอาตามเดิมอย่างผู้แทนฯ เกิดว่า นอกว่าไปคุยกันดูว่าจะเอาอย่างนั้นอย่างนี้ [illegible]
ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นวิธีหนึ่งที่จะระงับไปได้ ถ้าไม่อย่างนั้นก็ต่างคนต่างเถียงกัน ตามที่เรา
เกรงว่าจะเอาตามธรรมาธิการหรือไม่ ถ้าไม่เอาก็มีการแก้ไข แล้วแก้ไขอย่างไรอีกก็ได้.

นายเสริม วินะวินิจฉัย (ตาก): ผมขอบางจะให้คุยกันถึงเรื่องร่างเดิมเสีย
ก่อน คือเราจะเห็นว่าเราจะเอาตามร่างเดิมหรือไม่ เรื่องการแก้ไขเราก็ต้องไม่ต้อง
คุยกันเสียก่อน ถ้าเรามองเห็นอย่างที่ท่านเจ้าคุณศรีว่าว่าจะแก้ไขแล้วจะต้องมาคุยถึงเรื่อง
ร่างเดิมตามเรื่องไปซึ่งมาตรวนไปเปล่า ๆ เพราะฉะนั้นเราคุยถึงว่าครั้งแรกเรามองเห็น
ว่าจะเอาตามร่างเดิม ถ้าหากว่าเราเอาตามร่างเดิมแล้วเรื่องเถียงกันเรื่องแก้หรือไม่
ไม่ต้องเถียงกันยุ่งเปล่า ๆ เพราะฉะนั้นต้องเอาอย่างนี้เสียก่อน ส่วนอาตุเราจะเอาตา
ร่างเดิม ส่วนจำนวน ๘๐ หรือ ๙๐ เราสงวนไว้อภิปรายกันใหม่ว่าจะเอา ๘๐ หรือ ๙๐
คือเมื่อตกลงจะเอาตามร่างเดิมกันแล้ว ไม่ต้องเถียงกันเป็นสิบเที่ยวไปเสียอย่าง
นี้ดีกว่า.

ม.ล. ดวง อดิวงศ์ (พระนคร): คือบางทีท่านเจ้าคุณจะเข้าใจผิด คือ
ตามที่ท่านเจ้าคุณเสนอนี้ดีแต่ว่าเราจะเอาร่างเดิมที่ ๔ - ๕ ท่าน แต่ว่า

ร่างใหม่นี้ที่ประชุมได้ พิจารณาเสร็จแล้วในวันนี้ เหลือแต่ร่างเดิมของเรา เรายังไม่ได้พิจารณา ถ้าเรามีเวลาพิจารณาร่างใหม่ของเรา ในวันนี้ ก็จะดีมาก แต่ว่าเวลาก็ล่วงมาแล้ว ไม่ทันที่จะพิจารณาร่างใหม่ของเราได้ ถ้าเราจะพิจารณาร่างของกรรมาธิการ ก็ต้องพิจารณาไปตั้งแต่ต้น เพราะจะเปลี่ยนร่างเดิมเป็นร่างใหม่ทั้งหมด เมื่อกรรมาธิการร่างมาอย่างนี้ ก็ต้องพิจารณาร่างเดิมนี้ด้วย เราอาจจะพิจารณาเอาข้อความที่ดีๆ ของทั้งสองฉบับมารวมกันได้ ถ้าเอาความแล้วก็มาทำแบบร่างอะไรบ้างที่ผมเรื่อง ง่ายกว่า ถ้าทำอย่างนั้นเรื่องนี้ก็จะเป็นเรื่องยืดยาดไปด้วย ถ้าไปอย่างนี้ก็ดีกว่า

๑๑.๓๒ น.

พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าวรรณไวทยากร กรรมาธิการ : ตามที่ท่านศึกษาธิการได้พูดเมื่อสักครู่นี้ ที่หมายความว่าในเมื่อเราจะเอาร่างเดิมมาพิจารณาหรือจะเอาร่างใหม่ของกรรมาธิการ ถามว่าจะทำอย่างนี้ได้หรือไม่ กรรมาธิการนี้เป็นกรรมาธิการสอบสวนแล้วนี่ทำเช่นนี้ได้ ที่หมายความว่าร่างที่จะกรรมาธิการเสนอมานั้นแล้วแต่สภาจะรับไว้พิจารณาหรือไม่ แต่ในกรณีนี้จะกรรมาธิการไม่ใช่กรรมาธิการสอบสวน เป็นกรรมาธิการในชั้นพิจารณาในวาระที่ ๒ ก็จะต้องมาตามข้อบังคับนั่นแหละว่าเมื่อ ๆ ข้อต้องพิจารณาร่างของกรรมาธิการ แล้วจะเอาหรือไม่เอาเสียเรื่องหนึ่ง แต่การพิจารณานั้นก็พิจารณาตามรายมาตราอยู่นั่นเอง ที่ท่านจะแปรญัตติก็เป็นการแปรญัตติที่ตามร่างของกรรมาธิการแล้วซึ่งเป็นอย่างท่านว่าถูกแล้วต้องพิจารณาคำแปรญัตติก่อน แต่ในกรณีนี้มีคำแปรญัตติที่ตามประเด็น คือว่าที่มีร่างของกรรมาธิการเป็นมาตรฐานนี้ก็ไม่เอาเสียจะดีไม่เอาร่างเดิมก็ดี เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วความที่กรรมาธิการได้เสนอให้ตกไปนั้นก็เท่ากับว่าถูกค้องแล้ว ก็แปลว่าจะเอาตามร่างของกรรมาธิการหรือจะแก้ไข ก็ยังไม่ได้ ๆ อีกเหมือนกันมาตลอดมาจนกระทั่งบัดนี้ ในการที่มีคำแปรญัตติเป็นอันมากมายนั้นก็ยังมีข้อความบางข้อความในที่ประชุมร่วมกันนี้ว่าจะเอาตามร่างของกรรมาธิการหรือจะแก้ไข ก็ยังไม่ได้ ๆ อีกเหมือนกัน ถ้าตกลงว่า

แก้ไขแล้วจะแก้ไขอย่างไร จะแก้ไขตามมติของที่ประชุมสภาฯ ตามที่กรรมาธิการแก้ไขมาดีหรือจะกลับไปร่างเดิมก็ได้ มีให้พิจารณาเป็นสองทางเท่านั้น.

ท่านประธานสภาฯ : ถ้าเรายังไม่ได้ลงมติ จะเอาตามกรรมาธิการร่างมาหรือว่าจะแก้ไข-แล้วแต่ท่านนี่ ถ้าจะแก้ไขแล้วแก้ไขอย่างไรก็ยกมาก็ได้ ถูกไหมครับ คือว่ากรรมาธิการนี้เป็นกรรมาธิการพิจารณาวาระที่ ๒ เราจะต้องถามก่อนว่าจะเอาตามกรรมาธิการหรือจะเอาอย่างอื่นเท่านั้น หรือคุณหลวงการจะว่าไง

น.อ. ถวิล เกิ่งรณสิงห์ (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ที่กรรมาธิการผู้ทรงเกียรติได้รับรองเมื่อกี้ว่าถ้าจะเอาตามร่างเดิมก็ได้ ผมเสร็จไปแล้วครับ ข้าพเจ้าไม่เอาทั้งนั้น ถูกหรือยังไงข้าพเจ้าคงยกมือขึ้นทั้งสองข้าง

ท่านประธานสภาฯ : ที่นี้เสร็จไม่แล้วที่ครับ คือคุณหลวงไม่ต้องยกมือขึ้นทั้งสองก็ได้ ดูในเรื่องมาตรา ๘๔ เราจะเอาตามร่างกรรมาธิการหรือจะแก้ไข ท่านผู้ใดเห็นว่าควรจะเอาตามร่างกรรมาธิการขอได้โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือ ๔๐ คน

ท่านประธานสภาฯ : ผู้ใดเห็นสมควรจะแก้ไข ขอได้โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือ ๔๘ คน

ท่านประธานสภาฯ : เป็นอันว่าเอาตามกรรมาธิการ

นายสุวิช พันธเศรษฐ (เชียงใหม่) : มีที่นี้เป็นอันว่าเรารับรองร่างของกรรมาธิการไว้ร่างหนึ่งนี่เราก็จะว่าก็เป็นราชการเรื่องต่อไปหรือไม่ เพราะว่าเราตกลงกันไว้เช่นนั้น ถึงกลับคืนเช่นนั้น ข้าพเจ้าจะขอหารือท่านประธานสักว่า เสียแล้วเป็นเช่นนี้ ที่มีอะไรบางสิ่งบางอย่างอยู่ในระเบียบก็ดี ๆ หน่อย ๆ จะแก้ไขถูกต้องตามหลักเกณฑ์เท่านั้น ไม่ใช่จะไม่เอาตามกรรมาธิการ

หลวงชาญนุเบศร์ (อุดรธานี) : จะเรียนถามว่าเวลาลงมติในวาระที่ ๒ นี้

ก็ร่วมกันที่จะลงมติว่าจะเอาตามกรรมาธิการหรือจะมีการแก้ไข การโหวตก็เสร็จสิ้นไปแล้ว ผู้ที่จะเอาตามกรรมาธิการยืนขึ้น ๕๐ เสียง มาตรานี้จะแก้ไข ๔๘ เสียงก็ตกไปแล้ว มาตรา ๑๘ ก็ต้องเป็นไปตามที่กรรมาธิการเสนอมา มันก็ยุติเรื่องไปแล้ว.

ท่านรองประธานสภา ฯ : ขอเรื่องนี้แล้ว

พ.ต. ควง อภัยวงศ์ (พระนคร) : ขอแสดงความเห็นของข้าพเจ้าบ้างอย่างรวดเร็ว ที่ได้โหวตในการประชุมสภา ฯ นี้ไปแล้วว่า ข้าพเจ้าขัดข้องอย่างยิ่งเทียว ถ้าจะเอาตามนี้ข้าพเจ้าไม่ว่า แต่ที่ประชุมครั้งนี้เราเลิกขึ้นก่อนนี้ เราโหวตว่าสมาชิกสภาฯ ๑๐ ท่าน กรรมาธิการ ๑๕ ถ้าว่าอย่างนี้รวมราชเท่าใจว่าท้อง ๒๕ แล้วที่ข้างมากท่านเมื่อกี้ แล้วจะว่าอย่างไร แม้ที่จริงนี่เรื่องมาตรานี้ ที่จริงนี่ก็เคยยืดยาวมานี่ แล้วคำที่ผู้เสนอหวงที่ไปที่ประชุมนั้นเป็นผู้เสนอสภาสูงแล้วไม่มีสิทธิที่จะเข้าเกี่ยวข้อง ที่นี่มันก็เคยยืดยาวมาแล้ว ซึ่งผู้เสนอทางกรรมาธิการก็ปรับลงมาแล้วก็ยังมีการยืดยาวไปด้วย ขอข้าพเจ้าขอแก้ไขใหม่ครับ

นายพงษ์เทพ ภูริพัฒน์ กรรมาธิการ : ขอชี้แจงอย่างไรก็ตามเมื่อเห็นว่าผิดวิสัยของกรรมาธิการที่ไปคัดค้านผู้แทน ท่านประธานให้ถือตามข้อบังคับก่อน ส่วนจะแก้ไข จะแก้ไข-แม้จะแก้ไขแต่ก็ยังเกี่ยวกับแก้ไข ข้าพเจ้าขอให้ประธานเสนอให้ที่ประชุมตามมาตรา ๑๘ ขอให้ถามใช้ตามวิธีการของสภา

นายประยูร ปาละกุล (ชัยนาท) : ข้าพเจ้าขอยุติเรื่องก่อนเถิดว่า เมื่อสักครู่นี้ประธานกรรมาธิการได้ชี้แจงว่าจะการแก้ไขนี้เพื่อไม่การแก้ไขใช่หรือไม่ และกรรมาธิการนี้ยอมรับจะเอาตามร่างกรรมาธิการนี้ว่าเอาหรือไม่ใช่ แม้สภา ฯ นี้ลงมติไปแล้ว ข้าพเจ้าเห็นว่าท่านประธานยังประเด็นไม่ถูก ข้าพเจ้าของยืนยันตามที่ท่านพูดเทียว ซึ่งการยังประเด็นนี้ไม่ถูกต้องแน่นอนนี้ ถ้าไม่เช่นนั้นก็จะต้องว่าจะเอาตามร่างกรรมาธิการนี้ว่าเอาหรือไม่ ๑๕. จะต้องไปลงมติว่าเอาแก้ไขหรือไม่ หรือจะเอาตามร่างกรรมาธิการเอาหรือไม่ใช่ ขอข้าพเจ้าขอโต้แย้งในข้อนี้ครับ

ท่านรองประธานสภา ฯ : เรื่องนี้ไม่ต้องรับหลักการมาก ข้าพเจ้าขอให้ผู้ที่ยังลุก ๆ ผ่านจนไม่มีที่นั่งกลับแล้ว สิบเวลาผ่านมานาน มีผู้ไปแล้ว เหลือจะนับที่ประชุมเอาตามร่างกฎหมายวิธีการ ๕๐ ไม่เห็นด้วย ๑๘

นายสุวิทย์ คัมภีรภาพ (เชียงใหม่) : ก็อยากเรียนอย่างนี้ทางเจ้าพระยาครูได้เสนอที่ประชุมนี้แล้วว่าจะรีบหรือไม่รีบหนึ่งอย่าง เมื่อรับแล้วจะแก้ไขอย่างไรอีกทีหนึ่ง ข้าพเจ้าจึงขอเรียนให้ทราบว่าไม่ได้เกี่ยงเรื่องประโยชน์ส่วนตัวของข้าพเจ้า แต่เพื่อรักษาให้รัฐธรรมนูญนี้ยืนยงมั่นคงจริง ๆ ขอให้เป็นไปอย่างเจ้าพระยาครูว่าเมื่อกี้นี้ก่อนสภา ฯ นี้ ๓ ครั้ง ๓ หน ท่านก็ลุกไปหมดแล้ว ท่านประธานเห็นไป ๑ ประเด็น ก็อยากไปจะแก้ไขหรือไม่อย่างนี้ นี่ยังเหลือไป ขอให้ว่าจริงหรือไม่จริงเท่านั้น เมื่อรับแล้วมีประเด็น ๑ – ๒ ที่จะขอแก้ภายหลังไป

ท่านรองประธานสภา ฯ : เรื่องนี้โหวตเสร็จเรียบร้อยแล้ว

นายไชยศ จันทรัมพร (พระนคร) : เมื่อกี้ไม่เห็นว่าท่านประธานที่เคารพสักหน่อย คือประเด็นเรื่องที่มาคณะกรรมาธิการที่ว่าจะแก้ไขหรือไม่ ถ้าแก้ไขตามที่กรรมาธิการนี้ถูกเป็นประเด็น ๆ นี้ผมเข้าใจอย่างนี้ ขอให้อภิปรายงานแล้วลงมติแก้ไข แต่นี่กรรมการก็อย่างนี้ใช้ได้อย่างไร ท่านประธานเราบังคับการแก้ไขเมื่อถามว่าให้ผมมีแก้ไขข้างจะแก้ไขหรือไม่ ถ้าแก้ไขตามกรรมาธิการแล้วเราต้องถูกเป็นประเด็น ๆ ไป นี่ผมเข้าใจอย่างนี้ขอให้อภิปรายงานก่อนลงมติ แต่นี่ยังไม่ทันถูกอะไรสักนิดแล้วจะบอกว่าเสร็จแล้วจะไปอย่างไร

ท่านรองประธานสภา ฯ : เสียงข้างมากไม่มีแล้ว

นายไชยศ จันทรัมพร (พระนคร) : อย่างนี้ท่านเข้าใจผิด

นายสองสิทธิ์ ภูริพันธ์ ภูธรมาธิการ : ท่านประธานที่ประชุมแล้วว่าไม่ได้ประชุม

ที่อย่างไรก็ตามเราก็ไม่อยู่อย่างไรร้านเจ้าเป็นสุวาคารจะไปรบกวนอีกสักครั้ง ไหน ๆ ก็ถามตัวแทนจะหมดแล้ว จะแล้วอย่างไรก็แก้ไขนิดหน่อยไม่ยากเย็นอะไร

นายปริยา ธุรมาพย์ อรรมาธิการ : มีที่ผ่านกรรมาธิการเองที่มีไม่ลงรอยกัน คือที่เป็นร้านเจ้าพุทธศิลป์ที่ไม่เป็นด้วยเจ้าพุทธศิลป์ เหตุผลมีมาก เพราะฉะนั้นท่านประธานควรรับฟัง

นายสุวิทย์ เมียนเทศ (เชียงใหม่) : มีหลายอย่างนี้ มีสาขาที่ผ่านหนึ่งคือประเภทที่ ๒ มีตามหลักเกณฑ์ว่า เมื่อวานนี้เราบอกแล้วว่าหลักการให้เป็นประเภทประเภท ๒ ส่วนหนึ่งก็มีเอาสิ่งเดิม แต่บางคนก็เอาตามกรรมาธิการ และพวกเราบางคนก็ไม่เอา ในขั้นต้นควรจะรู้เจตนารมณ์ก่อน ในขั้นที่เอาอย่างนี้ไม่เอาอย่างนี้ก็เรื่องหนึ่ง แต่ปัจจุบันมาดูเหมือนเจ้าพระยาศิริรัตนโกสินทร์ ๆ นี้ เป็นประเภทกรรมาธิการที่จะให้ร้านละเอียดอีกระดับหนึ่ง เมื่อเช่นนี้ท่านประธานก็อยู่ในข่ายที่ร้านนี้ก่อน เมื่อโอกาสที่ร้านนี้แล้วทางกรรมาธิการจะได้มีข้อยุติเมื่อไหร่ และแก้ไขให้ถูกต้อง.

เจ้าพระยาศิริรรมาธิเบศ กรรมาธิการ : ที่จริงร้านเจ้าพุทธศิลป์ก็ต้องเหนื่อยเกิน ร้านเจ้าบอกว่าจะเอาตามกรรมาธิการหรือจะแก้ไข แล้วก็บอกกันว่าที่ปรึกษาก็ยังมาที่แจงอีก และท่านผู้แทนพุทธศิลป์ที่แจงอีกคราว การแก้ไข ๆ หลายอย่าง จะแก้ไขเอาตามเดิมหรือไม่ หรือเรื่องอายุหรือจะแก้ไขไม่แก้ไขที่ร้านเจ้าคือประเภทก็อย่างกรรมาธิการและสถาปนิกผู้ใดจะเป็นร้านเจ้าหรือไม่ ความเห็นแต่ละคนก็ต่างกัน ร้านเจ้าก็ไม่ว่า แต่มีร้านเจ้าเห็นว่าลดเวลาพูดเยอะ ๆ แล้ว และผู้แทนกรรมการก็ดูแต่ร้านเจ้าก็ไม่ได้เอาตามผู้แทนกรรมการ ร้านเจ้าเอาตามความคิดความเห็นของร้านเจ้าจะเอาตามกรรมาธิการหรือจะเอาตามใจ หรือเอาตามใจของแก้ไขอย่างไร มีท่านประธานที่ใด ๆ ที่ผู้แจ้งว่าจะเอาตามกรรมาธิการ เมื่อเอาตามกรรมาธิการแล้วร้านเจ้าจะเอาตามใจว่าเอาตามกรรมาธิการแล้วจะมีอีกหรือไม่ อาจจะ ๆ ได้ไปโดยที่ยังจะเป็นอย่างนี้ไว้ ไม่ทราบ

นายชัย เรชประชาชีพ (ภูเก็ต) : ความจริงข้าพเจ้าใคร่จะขอรักษาไว้ซึ่งมาตรา ๑๑ เดิมนี้ เป็นเจตนารมณ์ของข้าพเจ้าว่า ความจริงที่ได้ยินได้ฟังมาแล้ว ก็อาจประกาศกรรมาธิการที่พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญนี้ ให้ยกเว้นที่กรรมาธิการเสนอมาว่าอันใดควรแก้หรือไม่ควรแก้ ประการสำคัญคือว่าที่กรรมาธิการเสนอมาควรแก้หรือไม่ควรแก้ เมื่อที่ประชุมส่วนมากไม่ควรแก้แล้ว แม้เสียงในสภานี้แม้ข้าพเจ้าคิดว่าก็ควรจะเอาออกไปแล้ว

ทำการแทนประธานสภา ฯ : ต่อไป

นายสมชัย ศรีสุวรรณ (นครปฐม) : ข้าพเจ้าขอชี้แจงอีกนิดหน่อย ความจริงรัฐธรรมนูญเราพยายามร่างขึ้นมาอุดมการณ์ด้วยความเร็วรีบร้อน เรื่องอะไรจะให้มากเกินไปอย่างนี้ ผู้ที่ร่างขึ้นมาก็ดีและผู้ที่ลงมติในวันนี้ก็ดี ความจริงรัฐธรรมนูญอุดมการณ์เราพยายามให้ดีที่สุดอยู่แล้ว เราพยายามเปิดเผยเราไม่ปิดบังอำพรางอะไรทั้งสิ้น เราไม่ได้เจตนาที่จะเป็นประโยชน์ ๆ ใคร ๆ แต่ว่าก็ตามที่ได้ยินได้ฟังมาเราได้เจตนาที่ให้ว่าเราจะเอาคืนอย่างไร ส่วนรอบคอบของการระมัดระวังหรือไม่ องค์การร่างอย่างนี้เหมาะหรือไม่ อุดมการณ์จะแก้หรือไม่ แล้วเราก็รวบรัด ๆ ข้าพเจ้าก็เห็นด้วยกับคุณสมชัยเหมือนกัน แต่ความจริงเราต้องรักษาชื่อเสียงของสภาชิกทั้ง ๒ ประเภทไว้ด้วยกันทั้งสองประเภท ซึ่งที่ประชุมนี้ร่างขึ้นมาก็ไม่ได้ทำให้ใครเสียหายอะไรเลย ก็ไม่ได้ทำให้ใครเสียหายอะไรเลย แต่เรื่องที่ประชุมนี้ก็ได้ทำให้ข้าพเจ้าเข้าใจว่าจะแก้อย่างไร และข้อบกพร่องจะแก้หรือไม่แก้ก็ดี องค์การจะมีหรือไม่มีก็ดี อุดมการณ์จะแก้หรือไม่ก็ยังไม่มีการเสียประโยชน์อะไรกันนี่ แล้วเราก็รวบรัด ๆ กันไป แต่เสียงร้องมาตรานี้ว่าไม่ดี แต่มาตรานี้เป็นมาตราที่เราจะดูแลเพื่อการใช้ซึ่งชื่อเสียงของประโยชน์ของสภา ๆ นี้ และไม่สามารถที่จะรู้ได้ดูดี ข้าพเจ้าไม่ได้เสีย ใคร ๆ ก็ไม่เสีย แต่ว่าองค์การเกิดขึ้นมาเพื่อเข้าดูแลว่าอนุโลมตกลงกันนี่ อะไรต่ออะไร แล้วเราก็ยังไม่ได้ดูดีที่สุดในขั้นสุดท้ายนี้ก็ยอมเถอะ ข้าพเจ้าเห็นว่าก็ไม่มีการเสียประโยชน์กันนี่ ถ้าจะ

(แก้ไขเพิ่มเติม)

ปิดอภิปราย

ท่านรองประธานสภา ฯ : ประธานสภาไทยเห็นอย่างไร

นายสด เศรษฐบุตร (ชลบุรี): เรื่องจะพิจารณาให้เสียเวลาไปทำไม ข้าพเจ้าขอเสนอเสียเวลาไปเท่านี้ ฯ ที่ประชุมพร้อมกันเวลา ๑๔ นี้ครั้งหนึ่ง ถ้าไม่เห็นด้วยก็ไม่ต้องมีเหตุผลอย่างนี้ก็ว่าไม่ก้อยู่ดีกินดี

จุลศักดิ์ชุลานนท์ (กระบี่): เรื่องนี้ผมเห็นว่าประธานก็ควรที่จะ เอาว่าไหม ๆ เราได้เสนอไปแล้วด้วยเหตุผลนี้ เหตุผลนี้เรื่องต่าง ๆ ที่เราได้เสนอนี้ก็ไม่ทราบเป็นอย่างไร แต่ผมเห็นว่าเราพูดมาแล้วไร เราอยู่ไม่นานเท่าไรก็ตายไป ที่ไม่เป็นประโยชน์ก็ตายไปแล้ว เหตุผลนี้เราควรให้ประชุมวันที่ ๑๔ ไปได้โดยปรึกษาระเบียบที่ตั้งไว้ ไม่ต้องมีการอภิปรายเพราะประเด็นอภิปรายแล้ว

นายสด เศรษฐบุตร (ชลบุรี): ขอให้ที่ประชุมพิจารณาเจ้าที่เสนอเมื่อกี้

นายสิทธิ เศรษฐเสถียร (ภูเก็ต): ความจริงเราไม่มีประโยชน์จะพิจารณาแล้ว ข้าพเจ้าเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาเหตุผลในการที่เมื่อกี้นี้เราได้ลงมติแล้วจะไปแล้ว ท่านจะเสนอมีกี่ข้อก็ตาม ฯ พิจารณาใหม่ ข้าพเจ้าขอเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาใหม่ตั้งแต่มาตรา ๑ จนถึงเสียงนี้ก็ยังพอทำได้

ท่านรองประธานสภา ฯ : ผมก็ว่าไปแล้ว เรามาแก้ไขไปแล้ว เรื่องนี้ผมเห็นว่าเป็นอย่างนี้ มาตรา ๑๔ ผ่านไปแล้ว คือ

ที่ประชุมเวลา ๑๑.๔๐ น.

เริ่มประชุมใหม่เวลา ๑๔.๓๐ น.

ท่านรองประธานสภา ฯ : ต่อเนื่องจากพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๔ ต่อไป

เสาธิการสภา ฯ : มาตรา ๘๕

นายกิม ภูริพิทย์ (ขอแก้ไข) : สำหรับมาตรา ๘๕ นี้ ตามร่างเดิมนั้นมีอยู่ว่า ให้สมาชิกสภาผู้แทนซึ่งได้รับเลือกตั้งมาครั้งนี้ เป็นสมาชิกสภาตามรัฐธรรมนูญใหม่ แต่ในคราวร่างของกรรมาธิการได้ส่งเข้ามาใหม่ได้ตัดตอนตรงนี้ออกไปว่า ให้สมาชิกสภาผู้แทนรุ่นนี้ที่เป็นครั้งเป็นสมาชิกในสภาผู้แทนตามรัฐธรรมนูญใหม่เข้ามาด้วย แต่ว่ายังมีข้อที่เพิ่มเติมไปว่าให้มีการเลือกตั้งสมาชิกเพิ่มเข้ามาอีกโดยถือเกณฑ์ตามเมืองที่มีพลเมืองครบปริมาณของผู้แทนราษฎรที่จะได้เพิ่มจากจำนวนแสนละคน แล้วก็ตัดปริมาณของผู้แทนราษฎรที่จะได้เพิ่มจากจำนวนแสนละคนนี้ เช่นเป็นต้นว่าจังหวัดนครราชสีมามีพลเมือง ๖ แสน ๕ หมื่นคนเศษ ก็จะควรมีผู้แทนได้ถึง ๗ คน แต่ว่าเราได้มีผู้แทนซึ่งได้ถือให้เป็นสมาชิกสภาตามรัฐธรรมนูญใหม่ ๓ คน จะต้องเลือกเพิ่มเข้ามาอีก ๔ คน เช่นนี้ข้าพเจ้าเห็นชอบด้วยในวิธีการที่จะมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรุ่นนี้ครั้งเดียวต่อไป แต่ในการที่เพิ่มผู้แทนเข้ามาอีกนั้นโดยถือตามเกณฑ์พลเมืองดังกล่าวเมื่อสักครู่นี้ ข้าพเจ้าไม่เห็นชอบด้วย เพราะว่าเราได้เลือกตั้งผู้แทนของเราตามรัฐธรรมนูญเดิมของเรานั้นตามจำนวนพลเมือง ๒ แสนต่อคน และเราทุกคนซึ่งได้รับเลือกตั้งเข้ามานั้นเราเป็นผู้แทนของปวงชนในจำนวนที่เราได้รับเลือกตั้งมา ๒ แสนคน และเมื่อเราได้เข้ามานั่งในสภา ฯ นี้แล้วเราก็ถือว่าเป็นผู้แทนของพลเมืองในประเทศทั้งหมด ทุก ๆ คนอย่างเช่นเดียวกัน และเมื่อเราได้ถือว่าเราได้เป็นผู้แทนของปวงชนในประเทศไทยทั้งหมดแล้ว โดยรัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่เราได้ลงมติรับหลักการนี้ จะให้ไปถือว่าเราเป็นสมาชิกสภาผู้แทนแล้วเราก็ควรจะถือว่าเป็นผู้แทนของปวงชนตามรัฐธรรมนูญใหม่เช่นเดียวกัน ไม่ควรจะมีการเลือกตั้งผู้แทนเพิ่มขึ้นมาอีก เพราะว่าจะเป็นการเปลืองเงินของชาติโดยใช่เหตุ ในการที่ประเทศชาติของเราทำลัดตอนอยู่ในฐานะเช่นนี้ เราทำเป็นจะต้องประหยัดเงินที่ได้มาจากภาษีอากรของราษฎรเกินจำเป็นมาก เราจำเป็นต้องผูกพันรัดเข็มขัดของเรา

ซึ่งได้พูดไปแล้วในระหว่างของการแก้นี้เราจำเป็นต้องใช้เงินเพิ่มขึ้นอีก เพราะว่าจะเลือกผู้แทนเพิ่มขึ้นตามรัฐธรรมนูญใหม่นี้เราจะต้องเพิ่มผู้แทนอีก 76 คนตามเกณฑ์ที่และกรรมาธิการได้คำนวณแล้วเช่นนี้เป็นจำนวนเงินไม่ใช่น้อย ในจำนวนผู้แทน 76 คนนี้เราต้องจ่ายเงินเดือนและเงินเพิ่มใหม่ขึ้นนี้เป็นจำนวนเกือบละ 600 บาทต่อคน แล้วก็จำนวนผู้แทน 76 คนเราต้องใช้เงินอีกเพียงละ 5 พันบาท แล้วก็เกือบละ 5 พันบาทเท่านี้ในจำนวนนี้ซึ่งจะต้องใช้เงินอีก 6 แสนหรือ 7 แสนบาท เช่นนี้เป็นสิ่งที่น่าเสียดาย ในจำนวนเงินซึ่งเราจะต้องใช้นี้ไปในสิ่งซึ่งได้ประโยชน์เท่า ๆ กับที่เราไม่ต้องเพิ่ม เราจำเป็นอย่างไรที่จะต้องมาใช้เงินเพิ่มขึ้นไปในเมื่อที่เราสามารถจำเป็นต้องใช้เงินในทางอื่นอยู่ ยิ่งกว่านี้ถ้าหากว่าจำเป็นจะต้องใช้เงินจำนวนนี้แล้วเราเอาเงินจำนวนนี้ไปให้เป็นเงินเดือนของตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านซึ่งเราได้รับการยืนยันว่าจำนวนประชากรในประเทศราษฎรของเราเป็นจำนวนมากนี้ซึ่งเราทำร้องว่าที่ไม่มีเงิน ยิ่งกว่านั้นเราจะต้องใช้เงินในการที่จะต้องเลือกเพิ่มอีกเป็นจำนวนมากเช่นนี้ ข้าพเจ้าจึงเห็นว่ายังไม่จำเป็นจะต้องเลือกเพิ่มขึ้น และอีกประการหนึ่งตามประสงค์ในการที่จะเลือกตั้งเพิ่มขึ้นนี้ข้าพเจ้าคิดว่าก็เนื่องจากคณะกรรมาธิการของเราเห็นว่าเราได้ลดจำนวนผู้แทนของเรามาลงไปเพียงสามผู้แทนราษฎรของเรานี้จำนวนหนึ่ง 100 คน ต่อเมื่อใช้รัฐธรรมนูญแล้วก็จะมีผู้แทนในสภาผู้แทน 98 คน เพราะว่าเราได้ลดประเทศ 2 ออกไป แต่ว่าในข้อนี้เราไม่ควรจะวิตกเพราะว่าเราอาจจะแม้ว่าเราจะได้เลือกผู้แทนประเภท 2 แล้ว แต่ว่าเราก็ได้ไปตั้งสภาสูงขึ้นไว้ จำนวนสมาชิกในสภานี้มีจำนวนหนึ่ง 80 คน ในการที่เราได้สมาชิกประเภทที่ 2 รวมอยู่ในสภาผู้แทนราษฎรของเรานี้ก็เนื่องจากว่าเราต้องการให้เป็นผู้ยับยั้งไว้อันหนึ่งก่อนแล้ว นอกจากนี้ก็คือว่าเป็นผู้ที่เห็นงานที่เราได้ทำไว้ก็ดีแล้ว ปัจจุบันเราได้มีสภาอยู่ใหม่ขึ้น ถ้าเราใช้รัฐธรรมนูญนี้แล้วสมาชิกสภาชุดนี้เองจะได้เป็นผู้ยับยั้งในผลงานที่ได้ทำไว้นี้ซึ่งข้าพเจ้าจะขอให้เป็นผลเสียหายที่ประการใดก็ยากที่ได้

เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงเห็นว่าจำนวนผู้แทนของเราที่มีอยู่แล้ว ๑๘ คนนี้ เราได้รับเลือกตั้งมาจากราษฎรด้วยความไว้วางใจจากคนเมืองใหญ่ ๆ และมาถึงนี้เราก็เป็นผู้แทนของฝ่ายสยามทั่วประเทศแล้วก็ควรทำหน้าที่ยิ่งขึ้นไปได้ในสภาผู้แทนแลรัฐบาลจะได้มีสมาชิกในสภาอุ่นเป็นที่เลื่องของเราเป็นผู้รับรองกฎหมายของเราต่อไป ข้าพเจ้าคิดว่าจะไม่มีเสียหรือเสียหายประการใด เพราะว่านอกจากความเห็นมากที่เราจะได้เลือกผู้แทนเพิ่มขึ้นมาอีกถึงนี้ นอกจากความยอดเวงในการที่จะต้องเลือกตั้งใหม่ให้สิ้นเปลืองเงินของแล้ว จำนวนผู้แทนที่ได้เลือกเพิ่มขึ้นมามากนั้นข้าพเจ้าก็คิดว่าจะทำให้ไม่ได้รับความประสงค์อย่างใดก็หามิได้ ยิ่งกว่านี้ในการที่ผู้แทนของเราที่ได้เข้ามาแล้วนี้ได้เห็นยอดเห็นใจกันแล้ว ผู้แทนที่เข้ามาใหม่นั้นเราก็ยังไม่แน่ว่าจะมีอะไรมาทำให้ขัดคอ ๆ ของเรายอดเวงไปอีกหรือไม่ นี่มากเท่าไรข้าพเจ้าก็คิดว่าจะทำความยุ่งยากขึ้นอย่างที่ตาม ส.ส. พระนครเขตที่ ๒ ได้กล่าวแล้วว่า นิติบุคคลมาก ๆ มากมายมาก ๆ ก็ยุ่ง เพราะฉะนั้นถ้านิติบุคคลเข้ามามาก ๆ ก็จะยุ่งยิ่งใหญ่ ข้าพเจ้าเห็นว่าถึงแม้ว่าไม่จำเป็นจะต้องเลือกผู้แทนเพิ่มเข้ามา เพราะจะมีสิ่งใดที่ไม่ควรเปลี่ยนแปลงแม้แต่ตัวอักษรก็ไม่ควรจะเสียไป ตามที่ผู้แทนพระนครเขตที่ ๑ ขอนั้น ข้าพเจ้าเห็นชอบด้วย เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงขอให้ที่ประชุมพิจารณาดูข้างในนี้ยอดเพิ่มกรให้ถือไปตามร่างเดิมนั้น คือจะเพาะผู้แทนที่ได้เลือกมาแล้วนี้เท่านั้นลงในผู้แทนในสภาผู้แทนราษฎรชุดใหม่ต่อไปไม่ต้องแก้ไขอย่างใด ข้าพเจ้าเห็นว่าคงจะเป็นประโยชน์อย่างที่ท่านสมาชิกประเภทที่ ๒ ได้เสนอขึ้นมาไว้ในขั้นกรรมนั้นเสียอีกด้วยแล้ว

เจ้าพระยาศรีธรรมาธิเบศ สรรมาธิการ : ข้าพเจ้าเห็นว่าตามที่สรรมาธิการได้ร่างมาตรา ๑๕ นี้ก็เป็นการดีแล้ว เพราะเหตุที่จะเพิ่มเติมยอดเงินนี้ก็ไม่เป็นการที่สภาผู้แทนราษฎรจะเพิ่มเติมขึ้นมาเองได้ ที่ผู้แทนพระนครเขตที่ ๒ ขอร้องนั้น ๆ

ประเภท ๒ จะต้องออกไปแล้วสมควรอย่างยิ่งจะต้องเลือกผู้แทนประเภท ๑ เข้ามาทดแทนอีกอย่างน้อยก็ให้ได้ ๑๕๒ หรือ ๑๗๐ ที่นี้จะลงคะแนน แล้วก็คิดเทียบส่วนกันสมาชิกสภา ๘๐ นี่ผมก็ว่าอยู่หนึ่งนั่นเป็นการที่ดีแล้ว แต่ว่าสิ่งที่ยังไม่ทราบว่าเป็นการประหยัดเงินอะไรนี่ก็เป็นเรื่องที่เราจะต้องพิจารณาว่าผู้แทนเป็นองค์การสำคัญของที่ใช้ปกติก็เป็นที่ยินดีแล้วเราจะให้ไปตัดตรงเรื่องใช้จ่ายเงินของท่านอย่างไร และตามที่แต่งเกณฑ์มาในนี้ก็เท่ากับเป็นขึ้นอีกราว ๆ ครึ่งหนึ่ง ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นการอุดมที่ดีแล้ว

14.32 น.

นายประยูร ชามนะศิริ (ชัยนาท): ข้าพเจ้าสนใจในเรื่องการร่างรัฐธรรมนูญมีบ้างมาก แต่ว่าข้าพเจ้าขอถามก่อนว่าในใจของท่านสักนิดหน่อย คือว่าการร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ขอถามท่านสมาชิกประเภทที่ ๒ ผู้เสนอโดยวุฒิสภาเข้ามา ...

พลตำรวจเอกประยูร ภมรมนตรี: ไม่ใช่เกี่ยวกับประเภท ๒ ขอถามกรรมาธิการก่อน

นายประยูร ชามนะศิริ (ชัยนาท): ที่นี้ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๘๕ นี้เข้ามาตรา คณะกรรมาธิการได้มีความแน่ใจแล้วหรือว่าท่านที่ได้ร่างมาตรา ๘๕ เข้ามาเพื่อจะให้ให้ที่ได้เลือกสมาชิกสภาผู้แทนเพิ่มขึ้นอีกแสนหนึ่งต่อหนึ่งคนนี้ได้ความบริสุทธิ์ใจ แต่ข้าพเจ้าเป็นห่วงใยและเป็นห่วงอย่างมากว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่ทำด้วยความบริสุทธิ์ใจ ข้าพเจ้าอยากจะทูลถามราษฎร อยากจะทูลให้ทราบว่าในเมื่อได้ร่างเข้ามา ถ้าท่านแก้ไขไม่ตรงกับความจริง ถ้าท่านไม่ได้ทำตามระเบียบแล้วตรงนี้ตรงนั้นแล้วจะดีมาก และยิ่งกว่านั้นข้าพเจ้าจะเพิ่มว่าที่จะเพิ่มผู้แทนอีกหนึ่งคน เพราะว่าประเทศชาติของเราต้องการจะก้าวไปสู่ความเจริญ ประเทศกำลังมีความเจริญมาก รัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่ร่างมาเราต้องการจะดูต่อไป เราจะแก้ข้าพเจ้าเพิ่งได้เห็นว่ามีคณะกรรมาธิการที่ไปตรวจเพิ่มอีกคนหนึ่งคน แต่สภาผู้แทนนี้ร่างมาก็เลือกเข้ามาแล้ว

ข้าพเจ้าเห็นว่าน่าจะทำงานให้เสร็จประชุมหนึ่ง ๑๘ ก็น่าจะได้ผลดี เมื่อถึงเวลาแล้วเราจะเลือกเอาสมาชิกใหม่นี้น่าจะดีกว่า เพราะฉะนั้นขอให้คณะกรรมาธิการให้เอาผลที่คณะกรรมาธิการได้เสนอมานั้นจะดีกว่า

น.๓๔ น.

นพ ร.ต. ธวัชชัย ชาญเมธาวาทวัฒน์ ร.น. กรรมาธิการ : คณะกรรมาธิการของนี้แจงว่านี้ ที่ได้ขอเพราะสาเหตุที่เกี่ยวกับข้าพเจ้าเมื่อได้เข้าไปเป็นกรรมาธิการคณะกรรมาธิการได้ร่างบทบัญญัติในเรื่องที่นี้เสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่ว่ายังไม่ได้พิจารณากัน เพราะฉะนั้นเราได้ปรึกษาหารือกันด้วยเหตุผลในเรื่องที่ว่าโดยควรด้วยประการใด ก็เมื่อกล่าวโดยสรุปแล้วนี้ ปัญหาเรื่องมาตรา ๑๔ เราก็ได้ผ่านไปแล้ว เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าคิดว่าเราคงจะพูดได้กว้างขวางขึ้นพื้น ก็ในเบื้องแรกที่เราได้คิดว่าสมาชิกประเภทที่ 1 ที่มาควรจะมีโดยตำแหน่งเพราะกาลใหม่ ๘๕ วรรคท้ายนี้ เหตุผลที่ท่านประธานกรรมาธิการได้ชี้แจงนี้ได้ปรากฏอยู่แล้ว ก็ในพระราชกฤษฎีกาให้มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรนั้นเราไม่ได้บัญญัติว่าว่า ผู้แทนชุดนี้เราจะให้เข้ามาเพื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญนอกจากนั้นพ่านมาตลอดถึงได้ชี้แจงให้ที่ประชุมสภา ฯ ทั้งแต่ก่อนร่างรัฐธรรมนูญนี้เข้ามาว่าไม่มีความมุ่งหมายจะทำเช่นนั้น คณะกรรมาธิการได้พิจารณาเหตุผลนี้อีกอย่างหนึ่ง และอีกอย่างหนึ่งเราได้ตกลงกันว่าให้มี ๒ สภา สมาชิกประเภทที่ ๒ ถึงเป็นชั่วคราวไม่เกินเท่ากับสมาชิกสภาผู้แทนก็จะเลือกเพียง ๑๘ คนก็รู้สึกว่าเป็นจำนวนที่น้อยไปมาก ในเมื่อสภาที่ตั้งขึ้นประชุมว่าหนึ่งในสามก็จะมีเพียง ๓๒ คนเท่านั้น และ ๓๒ คนนี้เสียงข้างมากก็เพียง ๑๗ คนก็เกรงว่าเป็นเสียงข้างมาก ในกรณีเช่นนี้ในการที่จะปฏิบัติหน้าที่ในการไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีหรือในเรื่องประการอื่นใดก็ดี ก็รู้สึกว่าเป็นเรื่องซึ่งออกจะมากไป และอีกประการหนึ่งโดยเหตุที่ได้ชี้แจงแล้วในชั้นประชุมว่าผู้แทนชุดนี้เลือกตั้งเข้ามาขึ้นเพื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญแล้วจะออกไปเร็วไม่ และการที่จะขยาย

[illegible]

หรือจะออกไปมีเสียงอย่างนี้อย่างนี้ นี่เป็นเหตุผลอีกประการหนึ่ง คณะกรรมาธิการได้พิจารณาว่าโดยเหตุนี้สมาชิกในสภา ฯ นี้จะมีเหลืออยู่น้อยแล้ว การที่จะให้มีสมาชิกเพิ่มจำนวนมากขึ้นตามสมควรเช่นตามร่างรัฐธรรมนูญนี้ก็จะมี ๑๒๑ คนซึ่งน้อยกว่าเก่า และนอกจากนั้นในการเลือกตั้งเพิ่มเติมขึ้นอีก ๗๑ คนเช่นนี้ก็ย่อมเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนที่มีความกระหายหรือที่มีเสียงไปในทางอยู่แล้วไปในทางใดทางหนึ่งก็มีโอกาสจะมีโอกาสเข้าไปสมัครรับเลือกตั้ง การเลือกตั้งนี้เลือกตั้งง่ายก็จริง แต่จำนวนเลือกตั้งมีจริง ๗๑ คนก็เกินเท่าตัวเลือกตั้งใหม่ และเมื่อกล่าวถึงสิทธิก็ไม่ได้เสียสิทธิประการใดเลย ยกเว้นว่าจะใช้สิทธิการเลือกตั้งนี้ใหม่ ประเทศ ๑ ก็จะใช้สิทธิการเลือกตั้งบ้าง ในขณะกรรมาธิการก็ได้คำนึงถึงเหตุผลประการหนึ่งในแง่ประชาชนดังที่เราได้กล่าวแล้วในการร่างรัฐธรรมนูญเราได้คำนึงถึงประโยชน์ของมุก ๆ ฝ่าย และอีกประการหนึ่งรัฐธรรมนูญเราต้องอ่านทั้งฉบับไม่ใช่อ่านเฉพาะมาตราใดมาตราหนึ่ง สภา ฯ นี้ได้ผ่านมาตรา ต่าง ๆ ในรัฐธรรมนูญนี้มาจนกระทั่งถึงมาตรา ๘๖ หรือ ๘๔ มาตราได้ผ่านไปแล้ว และที่มาถึงมาตรา ๘๔ เราได้ร่างขึ้นด้วยมีความมุ่งหมายว่าขณะเฉพาะกาลโดยขณะเฉพาะสมาชิกประเภทที่ ๑ เลือกตั้งเพิ่มขึ้นนี้จะต้องเป็นไปเช่นนี้ ถ้าเป็นดังนั้นแล้วรัฐธรรมนูญนี้ต่าง ๆ นี่ สภา ฯ นี้ได้ผูกเชือกเส้นสมมาตราจะให้อำนาจสภา ฯ สูงอะไรต่าง ๆ ถ้าแม้ว่าสภา ฯ นี้มีเสียง ๑๕ คนแล้ว สภาผู้แทน ๘๐ คน แต่ว่าที่เราผู้สังเกตุการณ์ห่างหรือไม่ห่างหรือในการที่จะไม่ให้อำนาจก็คงมีไปมากขึ้น ยกตัวอย่างในเรื่องการตีความ/ ถ้าแม้ว่าสมาชิกสภาต่าง ๑๕ กับ ๘๐ นี้คงไปได้ ถ้าแม้ว่า ๑๕ กับ ๘๐ แล้ว และปัญหาบังคับใช้มาตราอื่น ๆ ยิ่งเป็นอันมาก ถ้าแม้ว่าแก้ไขมาตรา ๑๕ นี้เปลี่ยนแปลงไปแล้ว รัฐธรรมนูญฉบับนี้ข้าพเจ้าก็เสียใจว่าจะทำความมุ่งหมายอะไรมิได้ จะกลับกลายเป็นอันมาก เพราะฉะนั้นการพิจารณาจึงมีเหตุผลอันหนักแน่นในการที่จะสภา ฯ นี้จะมีไว้ตามที่ร่างของรัฐบาลนี้เอง

14.39 น.

นายประสาน สุขุม (พระนคร) : มาตรา ๑๕ นี้การที่สภาผู้แทนราษฎรจะร่างใหม่ให้ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนเพิ่มจำนวนขึ้นอีกโดยถือเกณฑ์จำนวนราษฎรหนึ่งแสนคนต่อสมาชิกหนึ่งคนนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่ายังไม่เหมาะ ขอให้ท่านกรรมาธิการและท่านสมาชิกผู้เกี่ยวกิจของได้พิจารณาดูจังหวัดบางจังหวัดมีราษฎรไม่ถึงแสนร่วมแสน เช่น ราว เก้าหมื่น แก่จะมีผู้แทนเพียงคนเดียว แต่จังหวัดที่มีราษฎรเกินกว่าหนึ่งแสนเพียงเล็กน้อยมีสิทธิจะได้ผู้แทนเพิ่มขึ้นอีกคนหนึ่ง ราษฎรของจังหวัดที่ไม่ได้ผู้แทนเพิ่มขึ้นก็จะรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจเป็นธรรมดา เช่นจังหวัดที่มีพลเมืองในราว ๑ หมื่นกว่าเป็นต้น ในปี ๆ เราก็จะเลือกตั้งผู้แทนเข้ามาใหม่ และจังหวัดที่มีราษฎรไม่ถึงแสนก็มีอยู่ ๒๐ จังหวัดเท่านั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าควรจะได้มีการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นจังหวัดละ ๑ คนทุก ๆ จังหวัด จังหวัดที่มีผู้แทนน้อยกว่าหนึ่งแสนจะได้มีผู้แทนเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนด้วยจะได้ไม่เป็นการเสียรัฐธรรมนูญด้วย และอีกประการหนึ่งราษฎรที่ได้รับเลือกตั้งมาในนี้เราถือว่าเป็นผู้แทนปวงชนทั้งประเทศไม่ควรจำกัดสิทธิว่าจังหวัดนี้มีราษฎรพลเมืองน้อยจังหวัดนี้พลเมืองมาก ความจริงสภาผู้แทนราษฎรมีความสำคัญกว่าคุณสภาเราควรให้มีสมาชิกมาก ๆ จึงจะดี เพื่อจะได้ให้ประเทศชาติรุ่งเรืองนานาอารย ถ้าหากว่าจะให้มีการเลือกเพิ่มใหม่ทุกจังหวัดละคนก็จะได้ผู้แทนเพิ่มเข้ามา ๑๘ คน รวมทั้งหมด ๑๒๒ คน ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าเพื่อให้มีมากขึ้นไปข้าพเจ้าขอให้ท่านกรรมาธิการและสมาชิกทั้งหลายได้โปรดพิจารณาอีกครั้งด้วยเหตุผลและโดยเที่ยงธรรม ข้าพเจ้าเห็นควรให้กรรมาธิการแก้ไขมาตรานี้ใหม่ดังที่ได้เรียนมาแล้ว.

14.41 น.

พล.ร.ท. ฉลัย ชำนงนาวาเอก ร.น. กรรมาธิการ : คณะกรรมาธิการเท่าที่ได้ฟังท่านสมาชิกผู้มีปราชญ์เปรื่องที่ได้อภิปรายมาโดยสรุปได้ว่า ท่านสมาชิกสนุกกรรมาธิการยิ่งกว่าเป็นห่วงท่านเสียอีก คือคณะกรรมาธิการเราพยายามที่จะไม่ให้มีเหตุผล เพราะฉะนั้น

ตามเหตุผลที่ได้ชี้แจงมาทั้งหมดนั้น กรรมาธิการไม่เห็นด้วย เหตุผลที่ไม่เห็นด้วยที่สำคัญที่สุดก็คือว่าในการเลือกตั้ง ถ้าสมควรจะมีผู้แทนประการใดนั้น เราถือหลักแห่งความเป็นธรรม เราถือหลักแห่งความเป็นธรรม เพราะว่าผู้แทนแต่ละคนนั้นจะได้ชื่อว่าเป็นผู้แทนส่วนหนึ่งของจำนวนพลเมืองในประเทศ หลักนี้ถือว่าเป็นหลักแห่งความเป็นธรรม อย่างในเรื่องการแบ่งเขตที่เลือกตั้ง-ในกฎหมายเลือกตั้งเป็นต้น ข้างอยู่ผู้แทนราษฎรเราไม่ได้ถือว่าเป็นผู้แทนของจังหวัดใดจังหวัดหนึ่งโดยเฉพาะ แต่ว่าเป็นผู้แทนของปวงชนชาวไทย แต่ในทางปฏิบัติโดยที่แท้จริงโดยปกติเราถือว่าเป็นผู้แทนจังหวัดนั้นจังหวัดนี้แต่ในทางปฏิบัตินี้ไม่ผูกพันอะไรมาก แต่ที่สำคัญที่สุดก็คือว่าเราเป็นผู้แทนของราษฎรกลุ่มหนึ่งซึ่งเราจะได้ดูแลทุกข์สุขของเขา โดยเฉพาะที่เราได้รับเลือกตั้งมานั้น คณะกรรมาธิการถือเพียงว่าเป็นการสมควร เป็นเหตุผลอันสมควร เพราะเหตุว่าคน ๆ เดียวจะดูถึง ๑๐ ล้านคนย่อมไม่สามารถจะทำได้ แต่ว่าอย่างน้อยราษฎรที่เลือกตั้งเราเข้ามาประมาณแสนละ ๑ คน ในร่างใหม่นี้เห็นการสมควรที่จะดูแลทุกข์สุขได้โดยทั่วถึงแล้ว และนอกจากนั้นเหตุผลอีกอย่างหนึ่งที่ถือว่าในกฎหมายที่ได้ใช้ในปัจจุบันนี้เราได้ถือว่าจังหวัดหนึ่งสมควรจะมีผู้แทนได้หนึ่งคนเป็นอย่างน้อยโดยไม่คำนึงถึงว่าจะมีพลเมืองประการใดเลย ดังนี้ก็ไปตามหลักที่ข้าพเจ้าได้ชี้แจงมาแล้ว การเลือกตั้งได้ทำในเขตที่จังหวัดและอย่างน้อยจังหวัดหนึ่งสมควรจะมีผู้แทนของตัว ๑ คน แต่ว่าที่ประชุมใหญ่ครั้งนี้เมื่อการเลือกตั้งได้ถือเป็น ๒ ขนาดที่ประชุมใหญ่ครั้งแรกเช่นนี้แล้ว ก็ถือครั้งแรกเราเลือกเข้ามาครั้งนี้ และจะมีการเลือกเพิ่มเติมขึ้นอีก การที่จะมีเขตเลือกตั้งที่ห้ามผู้แทนว่าที่จะเกิดความไม่เป็นธรรม เพราะว่าจังหวัดนี้มีพลเมืองน้อยแต่ก็จะได้ผู้แทนมากจนเกินไป ขอตัวอย่างจังหวัดหนึ่งเล็กซึ่งมีพลเมือง ๓ – ๔ แสนคน ในการที่จะให้มีผู้แทน ๒ คนนี้รู้สึกว่าจะเอาเปรียบผู้แทนทุกสมัยหรือกรรมาธิการจะไม่เกิดความไม่เป็นธรรมขึ้น แต่อย่างน้อยจังหวัดหนึ่งก็ควรมีผู้แทน ๑ คนแล้วสำหรับดูแลทุกข์สุขของเหตุผลความเป็นธรรมอันนี้ และกรรมาธิการยังยืนยันอยู่ตามเดิม ท่านประ

เข้ามากไป เพราะฉะนั้นกรรมาธิการจึงตัดมาในรูปที่ยอเพาะพอสม และคิดว่าพลังเวลาที่มีสำหรับในการเลือกตั้งในครั้งต่อไปน่าจะเป็นธรรมด้วย.

14.44 น.

นายสุวิทย์ ศิริเศรษฐี (เชียงใหม่): ผมมีอยู่นิดเดียว ข้าพเจ้าเห็นด้วยทุกประการที่จะมีการเลือกตั้งซ่อมขึ้นมา แต่ของรัฐธรรมนูญ ๒ ใช้วิธีการแบ่งเขตที่เลือกตั้งจังหวัดหนึ่ง ๆ ซึ่งมีผู้แทนเกินกว่าหนึ่งคน ใช้วิธีนำบัตรรายชื่อใกล้เคียงกันเท่าที่จะแบ่งได้ สำหรับรัฐธรรมนูญ ๓ เป็นอันรู้กันว่าขณะนี้เรามีการแบ่งเขตที่เสร็จอยู่แล้ว ข้าพเจ้าขอยกตัวอย่างในจังหวัดเชียงใหม่มีราษฎรทั้งสิ้นราว ๖ แสนคนเศษ แต่ไม่เกินครึ่งให้ผู้แทน ๑๐ คนก็แบ่งเขตออกเป็น ๓ เขต ครั้นต่อมาจะต้องเพิ่มเขตขึ้นอีกเพราะคนมากขึ้น ผู้แทนก็จะเพิ่มขึ้นอีกมาก แต่เขตหนึ่งจาก ๓ เขตนี้ถูกตัดเข้าเป็น ๒ เขต ที่นี้ปัญหาจะมีขึ้นว่าในระหว่างนี้ใครมีการแยกสมาชิกภาพของสมาชิกแต่ละเขต คือสมาชิกใหม่กับสมาชิกเก่าปนกัน คือว่าสมาชิกใหม่นี้ได้แยกสมาชิกภาพไปโดยการประการใดก็ตามหรือสมาชิกเก่าแยกสมาชิกภาพไปด้วยหลายเขตนี้ก็จะต้องมีการเลือกซ่อมมา และที่สุดการแบ่งเขตที่มีจะบุ่งรุงรังเหลือเกิน คือที่สุดจะเที่ยวไปแยกในการลงคะแนนต่าง ๆ ก็จะบุ่งไป เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงอยากจะขอยกเหตุผลกรรมาธิการว่า ที่ท่านจะรีบออกกฎหมายเลือกตั้งเสียเที่ยวนี้ไม่ได้หรือ และที่แบ่งเขตที่ออกไปแล้วแยกคน ที่ ๖ แสนที่ ๖ เขตที่ไปหรือยกกลางเลย สมาชิกที่อยู่ก็เลือกเอาอีกสิจะอยู่เขตไหน วง ๒ เขตก็เลือกมา ข้าพเจ้าเห็นว่ารูปนี้จะมีเหตุขอแวงไปได้ แต่จะตกลงอย่างไรก็แล้วแต่ ที่ข้าพเจ้าเห็นว่าน่าเป็นรูปที่จะอแวง แต่สุดแล้วแต่ที่ประชุม.

ทำการแทนประธานสภา ฯ: มาตรา ๑๕ นี้มีผู้ใดจะเพิ่มเติมด้วยกรรมาธิการนี้รวมทั้งขอได้โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือ ๑๑ คน

ท่านการแสดประธานสภา ฯ : ผู้ใดไม่เห็นด้วย ขอให้ยืนขึ้น

สมาชิกยกมือ 7 คน

ท่านการแสดประธานสภา ฯ : เป็นอันว่าเห็นไปตามร่างกรรมาธิการ

ต่อไป

เลขาธิการสภา ฯ : มาตรา 85 ทวิ มาตรา 85 ตรี

นายสุวิทย์ ลิมปเศรษฐ (เชียงใหม่) : ข้าพเจ้าอยากจะเรียนถามคณะกรรมาธิการว่า ผู้แทนราษฎรใหม่ที่เลือกตั้งมาทันมีอายุตั้งแต่วันไหนไป คือว่าที่กำหนด 4 ปีตามรัฐธรรมนูญหรือว่าจะมีอายุเริ่มตั้งแต่วันไหนที่ท่านเรียนให้ทราบอยู่ที่ไหนบ้าง

นายหลวงอินทร์ ภูริพัฒน์ กรรมาธิการ : สมาชิกสภาผู้แทนมีอายุตามอายุของสภา ฯ เมื่อเราได้ใช้รัฐธรรมนูญนี้แล้วอายุของสภาก็เริ่มนับหนึ่งตั้งแต่วันใช้รัฐธรรมนูญ ส่วนสมาชิกที่มาเพิ่มนั้นสมาชิกภาพก็เริ่มแต่ประกาศผลของการเลือกตั้งแล้วก็ไปตลอดอายุเมื่อครบ 4 ปีนับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญ.

เลขาธิการสภา ฯ : มาตรา 88 ทวิวรรค มาตรา 88 เบญจ มาตรา 88 ฉัฐ

นายเสวตร์ เป็นมหาศิษฐ์ (ระยอง) : มาตรา 88 ฉัฐ ขอให้ตัดวรรคแล้วใช้ข้อความหนึ่งคือว่า "เพื่อดำเนินการ" เป็น "เพื่อดำเนินงาน" ตามที่ได้เคยแก้ไขมาแล้วในมาตรา

พล.ร.ต. อวัตย์ ชาญนาวาสวัสดิ์ ร.น. กรรมาธิการ : คือปัญหามีอยู่ว่า ตามร่างที่คณะกรรมาธิการได้เสนอขึ้นมาเช่นนี้ คือว่าเราจะมีรัฐสภาชั่วคราวก็หมายความว่า 15 วันนับตั้งแต่วันใช้รัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะก็คือว่าสภาผู้แทนสภาต่างๆ เราก็อยู่ต่อ ถึงแม้ว่าไม่เลือกตั้งเมื่อนี้ขึ้นมาก็คือว่าเป็นผู้แทนตามรัฐธรรมนูญเพราะการ แต่สภาสมาชิก

เรื่องนี้ก็เหมือนกันครับ ที่เราจะต้องเริ่มเลือกตั้งขึ้นเมื่อครบกำหนดสี่ปี เราจะต้องเริ่มเลือกตั้งขึ้นมาใหม่นับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญ 10 วัน ซึ่งเรียกว่าอินเตอร์เรนซ์ คือตั้งแต่วันที่ 10 พฤษภาคมจนถึงวันที่ 25 พฤษภาคม คณะกรรมาธิการจึงมีความวิตกว่าในระยะ 15 วันนี่เป็นระยะเวลาสั้นที่สุดที่คณะกรรมาธิการจะหาวิธีทางที่จะเรียกตัวมาให้ประเทศได้ทราบเครื่องจักรสั้นที่สุด เราเรียนได้เพียง 15 วันนี่จะทำวิธีอื่น-ระยะเวลาก็จะยาวกว่านี้ เช่นในการที่จะให้เลือกตั้งสมาชิกสภาสูงคณะกรรมาธิการก็ไม่ได้ว่าอะไร แล้วมีหลายท่านว่าสั้นใน 15 วันนี้รัฐบาลอาจจะมีความจำเป็นขึ้นมา เพราะเวลานี้เราก็รู้อยู่ว่าบ้านเมืองเรียบร้อยในเวลาปกติอาจจะมีความจำเป็นรีบเร่งด่วนขึ้นมาก็ได้ แล้วอาจจะมีปัญหาขึ้นมาเยอะแยะกันว่า ในระหว่างนี้ใครทำงาน ใครเป็นผู้รับผิดชอบ ตามรัฐธรรมนูญนี้คณะกรรมาธิการจึงได้ร่างมาตรา 65 เมื่อครู่นี้ขึ้นมาไว้ และในการที่ไม่ได้ใช้คำว่างานอย่างที่ได้ใช้มาในมาตราอื่น ๆ นั้นก็เพราะเหตุว่าเราได้ความมุ่งหมายว่า ในระยะเวลา 15 วันนี้สภาจำเป็นจะต้องยอมอำนาจเรื่องที่ให้นี้รัฐบาลด้วยเหตุว่าเครื่องจักรยังทำงานไม่ได้ขอให้รัฐบาลทำ ในการนี้ก็ได้ความมุ่งว่าไม่ใช่ทำเป็นงาน แต่จะเกิดปัญหางานรุกรีนอาจจะทำเป็น ปัญหาเรื่องงานเยอะแยะด้วยเราจึงใช้คำว่าทำเป็นกรณีการ แต่ว่าคณะกรรมาธิการก็เชื่อว่ารัฐบาลคงไม่ออกนอกลู่นอกทางไปทำอะไรเข้าไปในทางที่ไม่เหมาะสม เพราะเหตุว่ายังจะต้องรับผิดชอบก่อสภาอยู่ เมื่อเช่นนั้นสภา ๆ ก็มอบอำนาจให้รัฐบาลมีอำนาจทำงานได้ตั้งงานประจำและงานเยอะแยะในระยะเวลา 15 วันนี้ จึงใช้คำว่าให้ดำเนินการแทนดำเนินงานในมาตราต่อ ๆ ไป

นายสัมพันธ์ ภูมิรัตน์ (ขอแก้ไข): ข้าพเจ้าขอสงวนคำว่าให้ดำเนินการไปเช่นนี้ จะให้ตั้งคณะรัฐบาลขึ้นใหม่นี้ถ้าจะใช้คำว่าแทนว่าจะได้ทั้งคณะรัฐบาลหรือคณะรัฐบาลชุดใหม่ได้เข้ารับหน้าที่แล้ว เพราะว่าถึงคำนี้โดยเคร่งครัดตามนี้แล้วคณะรัฐบาลชุดใหม่ตั้งขึ้นคณะรัฐบาลเก่าก็พ้นไปแล้ว ระหว่างที่ยังไม่ได้เข้ารับหน้าที่นี้ก็จะไม่ได้เป็นโมฆะไปหมด

ใครจะทำงานรัฐบาล เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าควรจะแก้ไขให้ตรงกับความจริง ไม่ฉะนั้นในระหว่างที่ยังไม่ได้รับหน้าที่ทำงานอะไรก็เป็นโมฆะไปหมด.

พล.ร.ต. ถวิล ชำรงนาวาเอกวิลาศ ร.น. กรรมาธิการ : ในระหว่างที่มีการตั้งคณะรัฐมนตรีขึ้นใหม่ และอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีชุดเดิมเป็นไปประการใดก็เป็นไปตามบทตั้วไป

ทำการแทนประธานสภา ฯ : มาตรา ๘๕ ผู้ใด ต่อไป

เลขาธิการสภา ฯ : มาตรา ๘๕ ผู้ใด มาตรา ๘๘

ทำการแทนประธานสภา ฯ : สั่งให้คณะกรรมาธิการพิจารณาปรับปรุงบางมาตรา

พล.ร.ต. ถวิล ชำรงนาวาเอกวิลาศ ร.น. กรรมาธิการ : เรายังคงค้างคำพระราชปรารภอยู่ ก่อนที่จะพิจารณาคำปรารภข้าพเจ้าคณะกรรมาธิการขอยากจะขอให้สภา ฯ นี้พิจารณาเสียให้สิ้นกระแสร์ความ คณะกรรมาธิการได้ไปพิจารณามาร่างให้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว.

14.55 น.

นายสายเยนต์ สายสว่าง (นครปฐม): การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญใหม่นี้ ได้ผ่านไปด้วยความเรียบร้อยตามมาตราสุดท้าย ปัดนี้เราจะได้พิจารณาถึงคำพระราชปรารภ ก่อนที่จะพิจารณาถึงคำพระราชปรารภข้าพเจ้าขอความสงบปากสงบคำในข้อกฎหมายในรัฐธรรมนูญทางประการ คือมีความเป็นห่วงในข้อที่จะเกิดความไม่เรียบร้อยของรัฐธรรมนูญขึ้น ทั้งนี้จะเห็นหรือดูตัวอย่างความกรุณาของสภา ฯ นี้วินิจฉัย กฎหมายตามหลักทั่วไปก็ต้องมีข้อบทกำหนดว่าใช้เมื่อใดและเลิกกฎหมายเก่า หรือยกเลิกรัฐธรรมนูญฉบับเก่าและให้ใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ แต่รัฐธรรมนูญฉบับนี้อยู่ในมือของเราที่ร่างหาได้ปรากฏในพระราชกำหนดว่าให้ใช้เมื่อใดและยกเลิกรัฐธรรมนูญฉบับ พุทธศักราช ๒๔๗๕

หรือที่ได้แก้ไขมา แต่ได้ปรากฏอยู่ในคำปรารภหน้า ก. ซึ่งให้ใช้แต่วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๔๘๐ ตามความเข้าใจของข้าพเจ้าคำปรารภนี้ไม่ใช่กฎหมาย เป็นการแสดงหลักกฎหมาย แต่คณะกรรมาธิการอาจจะผิดก็ได้และได้แย้งว่า แม้แต่รัฐธรรมนูญฉบับเดิมที่ไม่เคยปรากฏในบาตราใดเลยก็ใช่ เพราะเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกซึ่งอำนาจอธิปไตยอยู่แก่ราษฎรมาก็มีหลักปกครองระบอบราชาธิปไตย พระองค์ท่านมอบอำนาจนี้แก่ประชาชนเป็นประชาธิปไตย คำปรารภคำปรารภย่อมถือว่าเป็นกฎหมายที่ประกาศใช้ ที่ข้าพเจ้าได้ยกขึ้นไปเรียนก่อนนั้น เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงหวั่นวิตกว่ารัฐธรรมนูญนี้จะนานไปได้ไม่ และต้องยกเลิกฉบับเก่าเสียก่อน ที่จะมีขึ้นแล้วจะเกิดโมฆะภายหลัง จะเป็นรัฐธรรมนูญ ๒ ฉบับเข้า ข้าพเจ้าจึงขอฝากข้อสังเกตไว้แก่คณะกรรมาธิการว่า คำปรารภที่ได้ใช้ยกเลิกฉบับเก่านี้เป็นกฎหมายหรือไม่ เท่านี้เรียกกฎหมายหรือไม่ และควรจะมีบทบัญญัติไว้อย่างใดในที่นี้ด้วย.

พระยามานวราชเสวี ประธานกรรมาธิการ : ข้าพเจ้าขอเรียนให้ที่ประชุมทราบว่า รัฐธรรมนูญที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ไม่ใช่เป็นฉบับแรก ฉบับแรกนั้นธรรมนูญการปกครองแผ่นดินชั่วคราว ๒๔๗๕ ฉบับหนึ่งก่อน และฉบับนี้เป็นฉบับกลางที่ใช้อยู่เดี๋ยวนี้ ในการที่เรียกรัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๔๗๕ นี่เรียกขึ้นใช้อยู่เดี๋ยวนี้ก็ได้ แต่คำปรารภว่าจะเขียนอย่างไรดีหรือจะเรียกชื่อแบบโบราณประเพณีของกฎหมายเดิมที่มีมาแล้วอย่างไรนั้น ในเรื่องนี้ว่าควรจะให้เป็นกฎหมายสำคัญของประเทศชาติ ควรจะให้เป็นไปตามประเพณีเดิมของกฎหมายเดิม กฎหมายสำคัญ ๆ เขาทำอย่างนี้ และเพื่อที่จะให้ถูกตามหลักของรัฐธรรมนูญ กฎหมายเก่าดีและรัฐธรรมนูญฉบับนี้ดีที่ ในหน้า ๑ นี่ท่านอ้างท่านอ่านแล้วจะเห็นว่าพระบรมราชโองการกำหนดเกล้าเหนือเกล้าเหนือเกศาหมอม โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรให้ราชรัฐธรรมนูญฉบับนี้ขึ้นไว้ ประกาศใช้ประกาศประกาศให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๔๘๐ เป็นต้นไป และต่อไปว่า ฯลฯ เมื่อได้ใช้รัฐธรรมนูญฉบับนี้แล้ว ในยกเลิก

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยนายกรัฐมนตรี พุทธศักราช ๒๔๘๒ รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยบทเฉพาะกาล พุทธศักราช ๒๔๘๓ และรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พุทธศักราช ๒๔๘๕ การที่เรียกเช่นนี้ก็เป็นการถือหลักเดิม แก้ให้เข้ากับโครงการของกฎหมายที่ว่ากฎหมายที่จะให้เป็นธรรมนูญการปกครองแห่งราชอาณาจักรไทยนั้น ต้องได้รับความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎร เพราะฉะนั้นเราเมื่อใส่ลงมาเรื่องแล้วข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องและเกียรติแบบที่ใช้มาตราหนึ่งแล้วก็ได้พิจารณาเหมือนกันเมื่อจะทำเสนอนี้ แต่ว่าเมื่อได้พิจารณาว่าอย่างนี้จะเป็นการขัดขวางที่ใส่ไว้ในพระราชปรารภ ต้องการจะรู้เรียนให้ความกระจ่างเสียนั้น เพราะพระราชปรารภของเราเขียนไว้ทีเดียว.

14.50 น.

นายสุวิชช พันธเสรษฐ (เชียงใหม่): ข้าพเจ้าใคร่ที่จะเรียนถามท่านคณะกรรมาธิการนี้ว่าก่อนที่จะมีการพระราชทานรัฐธรรมนูญให้แก่ประชาชนชาวไทยในวาระแรกนี้ได้มีการก่อให้เกิดสัญญาขึ้นระหว่างคณะราษฎร กับมีการผิดสัญญา ๆ กันแบบนี้หรือเปล่าหรือก่อให้เกิดในระหว่างหัวเลี้ยวหัวต่อเช่นนี้ คณะราษฎรซึ่งเป็นผู้ก่อการวันที่ 24 มิถุนายนก็ได้ขอให้พระองค์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานรัฐธรรมนูญให้แก่ประชาชนชาวไทยในวาระเริ่มแรกคณะราษฎรก็ได้จัดตั้งสภาการปกครองชั่วคราวขึ้น ในขั้นนี้ยังมิได้มีการประกาศรัฐธรรมนูญชั่วคราวหรือถาวรใช้ และครั้นเวลาต่อมาจึงได้ตั้งอนุกรรมการคณะหนึ่งไปร่างรัฐธรรมนูญและมีการนำขึ้นทูลเกล้า ฯ ถวายให้ทรงใช้พระราชอำนาจซึ่งในเวลานี้เมื่อไม่สามารถประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คือว่าให้พระราชทานรัฐธรรมนูญนั้นแก่ประชาชนชาวไทย ถึงแม้รัฐธรรมนูญฉบับนี้จะได้ขอพระราชอำนาจพระมหากษัตริย์ประกาศใช้แก่ประชาชนชาวไทยก็ตามก็ยังมีข้อสงสัยเกิดขึ้นระหว่างคณะราษฎรกับพระมหากษัตริย์เช่นนี้ การที่คณะกรรมาธิการจะได้ลงในพระราชปรารภนี้บ้างหรือไม่ [illegible]

ซึ่ง ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ในครั้งนี้จะต่อไปเกิดผลประการใด ในภายหลัง เพราะว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็ตามที่จะได้แก้ไขตามมาตรา 63 เราจะเขียนรัฐธรรมนูญออกใช้เมื่อฉบับนี้ก็ตามที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องยึดหลักรัฐธรรมนูญฉบับแรกเป็นหลักสำคัญที่สุดที่จะประคับประคองสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญฉบับแรกนี้ เพราะฉะนั้นท่านจะแม้เลิกรัฐธรรมนูญฉบับเดิมเสียทั้งฉบับแล้วยกเป็นรัฐธรรมนูญใหม่เสียทั้งนั้นเช่นนี้ ก็อาจจะมีอะไรที่น่าคิดดีในกาลภายหน้า แต่ทั้งนี้สุดแล้วแต่ท่านกรรมาธิการ เพราะท่านเองก็เป็นผู้เปรื่องปราชญ์ในกฎหมาย โดยฉะเพาะทุก ๆ กรณีแต่ที่ข้าพเจ้าเรียนให้ทราบเช่นนี้ข้าพเจ้าเห็นว่าอย่างในประเทศญี่ปุ่น พระมหากษัตริย์ทรงพระราชทานรัฐธรรมนูญให้แล้วเขาก็ยังแก้ไขเสมอ เพราะว่าของเราในขณะนี้พระราชทานนั้นพระองค์ทรงสมบูรณ์ซึ่งสิทธิราชย์ พระบรมราชโองการคือกฎหมาย ที่นี้พระมหากษัตริย์ทรงอยู่ใต้รัฐธรรมนูญคือทรงบริหารราชการใน 3 อำนาจนั้นโดยทางสถานุแทน โดยทางอุปถาการ โดยทางบริการ ก็น่าหากว่าท่านจะแม้เลิกรัฐธรรมนูญฉบับเดิมแล้ว เราจะมีอะไรไว้เป็นหลักที่ข้าพเจ้าขอห้วงไว้ในที่นี้เป็นเบื้องต้น แต่ที่ไหนจะเขียนประการใดก็ตาม รัฐธรรมนูญฉบับนั้นท่านยึดหลักใหม่เช่นนี้เราก็อาจแก้ไขได้เพราะอำนาจซึ่งมีอยู่แล้วในรัฐธรรมนูญมาตรา 63 ที่จะแก้ไขให้วินิจฉัยตามมาตรานั้น ๆ ก็เป็นที่ไว้ใจ แต่ทั้งนี้สุดแล้วแต่ท่านกรรมาธิการจะเห็นดีว่า การที่จะรัฐธรรมนูญฉบับเดิมไม่ก่อให้เกิดผลวิบัติอะไรในภายหน้าก็ตาม แต่ที่ข้าพเจ้าขอเสนอไว้ในที่นี้.

เจ้าพระยาศรีธรรมาธิเบศ กรรมาธิการ : คือการร่างรัฐธรรมนูญนี้ร่างให้เข้าแบบกฎหมาย คนที่เขียนมานี้เป็นธรรมดาอยู่เองเมื่อเราออกกฎหมายใหม่นี้ ท่านเองเหมือนอย่างเราออกประมวล เมื่อเราออกประมวลใหม่แล้วประมวลเก่าจะต้องยกเลิกให้หมดไป จะไปเหลือห่วงใยอะไร ไม่ต้องห่วง เรามาร่วมอยู่ในที่นี้วิวัฒนาการของเรามาร่วมอยู่ในรัฐธรรมนูญใหม่นี้แล้ว ส่วนรัฐธรรมนูญเก่าเราก็เอาไว้ให้เป็นประวัติศาสตร์

ที่จะเขียนหรือที่จะอธิบายว่าในประเทศไทยนี้มีรัฐธรรมนูญมากี่ครั้งกี่หน และเป็นเรื่องของนักประวัติศาสตร์ที่จะไปรู้ว่าครั้งไหนเป็นพระราชทานรัฐธรรมนูญ มีรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว มีรัฐธรรมนูญถาวรจนกระทั่งได้มาแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญโดยสมาชิกสภาผู้แทนที่นั่งอยู่ในที่นี้ ข้าพเจ้าเห็นว่าที่เขียนอย่างนี้เป็นการลงงานแล้วดีกว่าจะไปเขียนรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมซึ่งกันไม่จบ คือต่อไปเราจะต้องถือนี้เป็นหลักของเรา และดีเถอะในทางหนึ่งสาวการเขียนประวัติศาสตร์เท่านั้น.

นายเสวตร์ เป็นมงคลศิรินท์ (ระยอง) : ตามที่กรรมาธิการแถลงว่ารัฐธรรมนูญนี้จะใช้วันที่ 10 พฤษภาคมนั้น ข้าพเจ้ายังมีข้อสงสัยบางประการ คือตามมาตรา 63 แห่งรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันนี้ได้บัญญัติไว้ในอนุมาตรา 2 ว่า เมื่อสมาชิกได้ลงมติครั้งหนึ่งแล้วท่านให้รอไว้ 1 เดือน เมื่อพ้นกำหนดแล้วให้เสนอสภา ฯ เพื่อลงมติอีกครั้งหนึ่ง เมื่อวานนี้ท่านกรรมาธิการ ขอโทษท่านเจ้าคุณครับ ขอว่า 1 เดือนนี้เมื่อครั้งแต่วันรับหลักการจนถึงวันลงมติครั้งที่ 3 แต่ข้าพเจ้าสงสัย ถ้าหากว่าเรายกมาตรา 2 - 3 เราจะเห็นว่าลงมติครั้งหนึ่งให้รอไว้ และมติครั้งหนึ่งควรจะรอไว้มติ 1 เดือน ซึ่งมติครั้งหนึ่งนี้หมายความว่าในเรื่องเดียวกัน มีหลักเช่นนี้ลงไม่เขียนไว้ว่ามติครั้งหนึ่ง แต่ท่านก็ได้แถลงไว้หลายครั้งว่า ในการแก้รัฐธรรมนูญก่อน ๆ นี้เราทำมาแล้วถึง 3 ครั้ง และอีกอย่างที่ท่านว่า แต่ข้าพเจ้านี่แหละสงสัยว่าจะไม่ถูกต้อง เพราะถ้วนเขียนไว้อย่างนี้ เพราะฉะนั้นเราควรจะมีความมาตรา 63 นี้มติครั้งหนึ่ง หรือว่าจะควรประการใด.

พระยามานวราชเสวี ประธานกรรมาธิการ : เรื่องนี้เราเคยได้พิจารณาและพูดกันในสภา ฯ หลายครั้งหลายหนแล้ว และเมื่อสภา ฯ เคยปฏิบัติมาถึง 3 ครั้ง ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นการเสียเวลาที่จะเป็นการเสียเวลาเปล่า ๆ และในระยะรับหลักการและวาระที่ 3 เมื่อจะให้ใช้เป็นกฎหมายนี้หากแก้ไขที่ท่านจะได้ไปตรวจทาน ข้าพเจ้าคิดว่าปัญหานี้เป็นอันยุติแล้วในที่ประชุมแล้ว เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นการสมควรแล้ว.

นายกร มหาวงศ์ (อุทัยธานี): ปกติสมาชิกฯ จะไม่อภิปรายถึงพระราชประสงค์ของพระมหากษัตริย์ แต่ข้าพเจ้าขอเรียนว่าในบางประการ ถ้าเราคิดว่าสิ่งนั้นเป็นพระราชประสงค์ พระราชประสงค์นี้เป็นของสมาชิกฯ เราหรือหรือว่าเป็นของพระมหากษัตริย์ ความจริงมันเป็นของพระมหากษัตริย์ พระราชประสงค์ไม่ใช่สมาชิกผู้แทนราษฎรประสงค์ เมื่อเป็นดังนี้ข้าพเจ้าเห็นว่าสมาชิกไม่ควรจะเป็นผู้อภิปราย ควรจะถวายเรื่องแก่พนักงานของรัฐธรรมนูญให้พระมหากษัตริย์ทรงพิจารณาและเป็นพระราชประสงค์ของพระมหากษัตริย์เสียเองนั่นแหละถูกต้องเหมาะกว่า เมื่อเราเขียนไปเราร่างไป ความจริงมันก็คือสมาชิกฯ นี่เองประสงค์ ไม่ใช่พระมหากษัตริย์ประสงค์มันผิดตรงที่ข้าขอย่างนี้ เพราะถ้าผิดข้าพเจ้าขอถวายสมาชิกฯ นี่ขึ้นไปถึงประสงค์ของรัฐธรรมนูญนี้ว่าเป็นพระมหากษัตริย์แล้วทรงพระราชนิพนธ์ไปตรงเลย ๆ เขียนมาอย่างไรถูกแก้ไขแล้วและเป็นพระราชประสงค์แท้จริง.

พลฯ พระยามานวราชเสวี ประธานกรรมาธิการ : ตามรัฐธรรมนูญมาตราที่ว่า พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติทางรัฐสภา รัฐธรรมนูญใหม่รัฐธรรมนูญเก่าพูดว่า ... ออกจากสภาผู้แทนราษฎร ก็เปลี่ยนในรัฐธรรมนูญเช่นนี้ ข้าพเจ้าเสียใจว่าที่จะแก้ไขอย่างอื่นก็เป็นการยาก.

ร.ท. กระจ่าง ดุลยรัตน์ (ขอนแก่น): พระราชประสงค์ข้าพเจ้าขอถวายความเห็นอย่างหนึ่งเกรงว่าไม่ตรงกับความจริง จึงใคร่เรียนถามท่านประธานกรรมาธิการว่า ที่ร่างคำพระราชประสงค์นี้มาตรงกับความจริงหรือไม่ นี่ข้าพเจ้าขอถามนี้ก็คือว่าเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2488 รัฐบาลของนายเสรี ฯ ได้ทำการเลือกตั้งมาก แล้วมีอะไรอีกหลายอย่าง ข้าพเจ้าเห็นว่าเรื่องนี้อาจจะเป็นความประสงค์ของประชาชนมากกว่าที่เขียนว่าเหตุการณ์ไม่ปรกติ ข้าพเจ้าขอถามไปทางสมาชิกว่าควรจะมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ข้าพเจ้าขอความประสงค์อย่างจะฉลาดกว่ากรรมาธิการเขียนมาอย่างไร.

พระยามานวราชเสวี ประธานกรรมาธิการ : ข้าพเจ้าได้แก้ไขให้สมัย

ม้าขาม ขึ้นกราบทูลว่า ขุนนางชาวฮินดู พระยอง ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้นำเรื่องราชการแทน
พระองค์ในพระนครนี้ ได้ถึงพิราลัยเมื่อวานนี้ ธนิวงศ์ นายกรัฐมนตรีว่า นับเวลาที่ควรจะเลือก
ผู้ที่จะเหมาะสมและปรีชาสามารถแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย นายกรัฐมนตรี
จึงนำความนี้ ปรึกษาหารือกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๒ พร้อมกับผู้แทนคณะ
ราษฎรรัฐธรรมนูญ เมื่อได้ปรึกษาหารือกันแล้ว รัฐมนตรีมหาดเล็ก ธนิวงศ์ จึง
นำพระบรมราชโองการแต่งตั้งสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๘๘ .

ว.ม. กระจ่าง ดุลยรัตน์ (พระนคร): ขอเรียนว่าข้าพเจ้าต้องลุกขึ้นอภิปรายในครั้งนี้
ก็เนื่องจากว่าในวันนี้ข้าพเจ้าได้รับคำสั่งจากราษฎรในเขตของข้าพเจ้าว่าให้ลุกขึ้นอภิปรายในที่
ประชุมสภาผู้แทนราษฎรในวันนี้ด้วย ข้าพเจ้าจึงลุกขึ้นอภิปรายในที่นี้ และขอโอกาสจากท่านประธาน
และท่านสมาชิกทั้งหลายด้วย.

นายพงศ์ศิษฐ์ ภูริพัฒน์ สมาชิกสภา : ได้ยินจากแว่วอยู่ในห้องประชุมของ
คณะกรรมาธิการ ก็ว่าเมื่อท่านได้ถวายสัตย์ปฏิญาณแล้วก็ได้ประชุมคณะกรรมาธิการไปจนกระทั่งถึง
สุดท้ายแล้วก็ได้ลุกขึ้น ชาโมร เลขานุการคณะกรรมาธิการมีหนังสือไป ๒ ใบ แจกแล้ว

นายจำลอง ขนะโยธิน (ลพบุรี): ข้าพเจ้ามีความสงสัยในเรื่องตำแหน่ง
ราชการนี้ ก็ว่าเมื่อเป็นพระราชประสงค์ที่จะรักษารัฐธรรมนูญเช่นนี้แล้วไฉนจึงจะมาแต่งตั้ง
เป็นข้าราชการต่าง ๆ และเป็นประธานรัฐมนตรีด้วย ก็ดูเหมือนว่าจะไม่ถูกต้องนัก จึงขอให้
เป็นกลาง ๆ ที่จะยิ่งข้าพเจ้าเข้าไปนั่งในคณะกรรมาธิการ

มาตราที่ ๒ ในวันที่ ๑๐ พฤศจิกายนนี้ ที่เป็นวันที่ออกรัฐธรรมนูญ จะรู้สึกว่าวันนั้น
ยังไม่ได้หรือ ซึ่งข้าพเจ้าขอแก้เป็นวันที่ ๒๔ ซึ่งเป็นวันที่ราษฎรจะเลือกผู้แทนไปวันนั้นไม่ได้หรือ
เราจะได้ถึงกราบว่ารัฐธรรมนูญออกวันนี้ และเราจะได้ทราบว่าข้าพเจ้าเป็นผู้ราษฎรคนหนึ่งที่
มีได้ จะขอลุกขึ้นอภิปรายต่อไป.

พระยาอรรถการีย์วิเศษ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : ข้าพเจ้าใคร่เข้า

เรื่อง เพราะคิดว่าอาจจะแล้วได้ในวันที่ 10 อ้าจะได้ขอมาแต่อาจจะเสียเวลามาก ไม่เอาดีกว่าจะให้เร่งเวลาเช้า แต่อาจจะรวมเข้ามาที่ได้ทั้งแล้วเร็วเข้า ๑๗ ชั่วโมง

การที่เอาประวัติมีที่ คือรัฐธรรมนูญนี้ต้องให้มีอันเนื่องกัน ๒๕ ๒๖ ชื่อก็ประวัติบ้าง ๆ ตราขึ้นประวัติบ้าง ๆ ที่มีอันเนื่องกัน เพราะเหตุว่าเป็นแบบโบราณมาเพราะเหตุว่าเป็นเรื่อง ๆ มา ต้องว่าแยกประเภทที่ใช่เดินไม่ ข้าพเจ้าเรียนอย่างนี้แล้ว ข้าพเจ้าเรียนอย่างนี้ดีเดียว

นายวาสน บุตรโสณ (ลพบุรี): ข้าเห็นว่าเราจะไม่เอาวันที่ 10 พฤษภาคมได้ไหม

ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ตรวจราชการ : วันวิสาขบูชาตกวันที่ 15 พฤษภาคมเสียแล้ว แต่แล้วแต่สภา ฯ จะลงมติ

15.12 น.

นายอุดิก บุตรสาร (สระบุรี): เรื่องวันเริ่มจะใช้วันที่ 10 พฤษภาคม ผมเห็นว่าที่ใช้รัฐธรรมนูญเช่นนี้ข้าพเจ้ามีความรู้สึกใจเช่นเดียวกับสมาชิกผู้มีเกียรติแห่งจังหวัดระยอง และความรู้สึกใจนี้ผมว่าการที่ความเมตตา ฯ ๑๐ ชั่วโมงแล้วเพิ่งว่าจะได้ดูดี เช่นที่ท่านประธานกรรมาธิการได้ชี้แจงต่อท่านสมาชิกผู้มีเกียรติแห่งระยอง เหตุผลนี้ผมก็ยอมรับไม่ขัดข้อง ที่ท่านให้เหตุผลว่าสภา ฯ ได้เคยผ่านมาทั้งแต่ร้อยกรณ ๆ การที่สภา ฯ ได้เคยผ่านมาทั้งแต่ร้อยกรณ ๆ จะมาขุดคุ้ยสภา ฯ นี้ว่าไม่ดี สภา ฯ นี้มีสภาที่เข้ามาเป็นสภาชั่วได้เคยแก้ไขมาอาจจะมีความคิดเห็นแตกต่างกัน สภา ฯ เป็นอาจจะยอมรับสิ่งที่เราว่าที่จะไปขอมาจากผู้ร่างหรือจากผู้ที่ยกร่างขึ้นไปแล้วนั้น แล้วจะไปว่างว่าสภา ฯ ก็เป็นสำนวนว่าถ้าจะเสนอสภา ฯ ก็มาให้ผิดสภา ฯ นี้ผมรู้สึกแต่ใจว่าไม่ควรจะทำเช่นนี้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจจะรวมไปเกี่ยวกับที่จะเรียนว่าสภา ฯ ข้าพเจ้าผู้ที่จะเรียนให้ได้ทราบว่าการประชุมกรรมาธิการนอกในห้องนี้ ที่รัฐธรรมนูญนี้เราได้ว่า

เป็นรัฐธรรมนูญที่ดีหรือ เป็นกฎหมายมูลฐานในประเทศ ดาษแล้วรัฐธรรมนูญนั้นมาเขียนไว้ว่า บทมาตราใดก็ไว้ว่าจะมีการแก้ไขได้เสมอมิได้จากกฎหมายธรรมดา เพราะฉะนี้ในมาตรา ๘๘ จึงได้วางบทบัญญัติไว้โดยชัดแจ้ง ที่จะแก้ว่าอย่างไรบ้างจะเสียเวลา ถ้าเช่นนั้นจะเสียเวลาทำไมดีเพราะเขียนว่าแก้แล้วเสียเวลา ข้าพเจ้าจึงเอาเป็นเด็ดเสียไม่ได้ ขอว่าในมาตราครั้งหน้าท่านผู้ใดมีความสามารถครั้งหน้าก็ขอความกรุณาว่างกระไรเข้าในฐานะเป็นสมาชิกแห่งสภา ๆ ที่มีสิทธิที่จะคิดความได้เช่นเดียวท่านผู้เขียนอาจจะเขียนไปอย่างหนึ่ง แต่ว่าเราอาจจะคิดความไปตามความคิดเห็นของเราก็ได้ สำหรับสมาชิกผู้มีเกียรติกล่าวขึ้นเมื่อเรื่องถ้าจะมีการแก้ไขครั้งหนึ่งตามมาตรา ๘๘ ขอประธานโปรดที่จะอ่านอีกครั้งหนึ่ง มาตรา ๘๘ วรรคสอง เมื่อสมาชิกได้อ่านอีกครั้งหนึ่งแล้วท่านให้ลงมติไว้ ๑ เดือน เมื่อพ้นกำหนดแล้วให้นำขึ้นเสนอสภา ๆ ลงมติอีกครั้งหนึ่ง ข้าพเจ้าขอยืนยันตามคำคิดเช่นเดียวกับท่านสมาชิกผู้ใดกล่าวเรื่องนี้ขึ้นมาครั้งแรกว่า การใช้คำว่าอีกครั้งหนึ่งนั้นหมายถึงเรื่องอะไร ในเรื่องเดียวกันประการหนึ่ง และในประการที่ ๒ ถ้าหากจะมีการว่าเรื่องนี้ตกไปการวาระที่ ๑ แล้วมาในวาระที่ ๓ ภายใน ๑ เดือน ในรัฐธรรมนูญควรจะเขียนให้ชัดเช่นนี้ ถ้าหากว่าไม่เช่นนั้นในระหว่างวาระที่ ๑ ถึงวาระที่ ๓ เป็นเวลา ๑ เดือนเราควรเขียนเมื่อสมาชิกรับหลักการแล้วรอไว้ ๑ เดือนก็ควรจะเขียนไว้ในตำแหน่งนี้ ที่ว่าหากว่าจะระลึกนึกความเป็นไปในข้อเท็จจริงที่เราจำไปสำหรับวาระที่ ๒ เราไม่ได้จากสมัยสมาชิกฯ ๆ เริ่มตั้งแต่วันอนุมัติแล้วครั้งหนึ่ง วันศุกร์ครั้งหนึ่ง และตั้งแต่วันจันทร์เราประชุมนี้ยุค ๆ นี้ในรวมหมดด้วยนี้เราประชุม ๑๖ ครั้งจนกระทั่งถึงวันนี้ ๑๖ ครั้งในนี้ที่สภาประชุมนี้ความจะเป็นสมาชิกนี้มาแรกครั้งหนึ่งกับสมาชิก ๒ ครั้ง ๑๖ ครั้งเราประชุม ๑๐ นี้ความนี้เป็นเวลาถึง ๒ เดือน แต่ในเวลานี้เราจะมีความกังวลจะเร่งเรียนให้เสร็จในเร็ววันตามมาตราที่ ๑๐ ในวันเสาร์นี้ เป็นวันจันทร์ที่ ๒ ในวันเช้าขอจะไม่ประชุมวาระที่ ๑ วันที่ ๒ ที่จะเป็นความไม่สะดวก และโดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าพเจ้าขอรอง

ท่านประธานกรรมาธิการ ท่านอ้าง ๒ ประการ ท่านอ้างประการที่ ๑ จะเสียเวลา ของประชาชนไหมถ้าเราไม่เห็นด้วยและไม่สามารถจะเห็นด้วย และหวังว่าท่านสมาชิกผู้มีเกียรติจะมีความกรุณาเพิ่มในคำแถลงเกี่ยวกับข้อเท็จจริง เรื่องเสียเวลาแม้มาอ้างอย่างไรก็ตามแต่ ของประเทศส่วนรวมทั้งสิ้น แต่ในเรื่องนี้ ๒ ปีสำคัญยิ่งกว่าหนึ่งร้อยเท่าทุกสิ่งทุกอย่าง เทียบได้จะให้เราทำความเข้าใจอย่างไร และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องที่อ้างว่าเทียบอย่างนี้ได้ทำอย่างนี้ เราไม่สามารถจะทำความเข้าใจด้วย เพราะฉะนั้นขอท่านจะโปรดพิจารณากรรมาธิการว่า ถ้าเราเห็นความเสียใจที่จะเสียเวลาไปเท่านี้ท่านก็ควรพิจารณากรรมาธิการว่า ถ้าเมื่อท่านจะชี้แจงประการใดก็ตามเชื่อได้เป็นแน่นอนว่าไปกระทบกรรมาธิการ ๆ นี้ยอมที่จะทำความเข้าใจได้ง่ายกว่า ถึงเราก็เห็นด้วย แต่ ๆ ขอให้ทำความเข้าใจว่าจะเอาอย่างไร จะเอาตามที่เรา ๆ ท่านได้ทำความไว้ดีแล้วหรือท่านสมาชิกผู้มีเกียรติโปรดพิจารณาด้วย.

พระบรมราชวินิจฉัย พระราชกรรมวิธาร : ในมาตรา ๖๓ เจ้าพนักงานจำ "เมื่อมาพิสูจน์ลงลายมือชื่อไว้หนึ่งแล้วจำไว้ทุกครั้ง" แปลว่าเมื่อลงลายมือครั้งหนึ่งแล้ว ข้อความนี้ก็แล้ว ไม่เห็นมีประโยชน์อะไร ที่จะกล่าวเสียเวลาทำงานเข้าใจผิด ให้เกิดเป็นการเสียเวลา ข้าพเจ้าขอแก้ความตรงนี้ว่า เมื่อมาพิสูจน์ลงลายมือครั้งหนึ่งแล้ว ครั้งใดๆ ก็ตาม ให้รับพิสูจน์ แล้วให้จดไว้หนึ่งเพียง เมื่อพิสูจน์ลงลายมือครั้งหนึ่งแล้ว ครั้งใดๆ ก็ตาม ข้าพเจ้าขอแก้ความตรงนี้ว่า เมื่อมาพิสูจน์ลงลายมือครั้งหนึ่งแล้ว ครั้งใดๆ ก็ตาม ข้าพเจ้าได้จดไว้แล้วหลายครั้งแล้ว แล้วเกิดจะทำให้เจ้าใจผิดว่าทำเรื่องครั้ง ๆ แล้วมาครั้งที่ ๒ จึงรับไว้ ๆ เถิด

๑๕.๒๐ น.

นายเสริม พิชยสกล(สรุป) : ข้าพเจ้าอาจจะเข้าผิดเหมือนผู้แทนปราจีนอีกคนหนึ่ง คือความเข้าใจของข้อความเจ้าพนักงานว่าหนึ่งการลงลายมือครั้งที่ ๒ ก็หมายความว่าเมื่อลงลายมือครั้งที่ ๒ เสร็จแล้วก็จดไว้ ๆ เถิด ที่ข้าพเจ้าเคยเสนอให้ความในมาตรา ๖๓ แก้ไขเพิ่มเติมใหม่ ก็เพื่อมิให้มีช่องเกิดข้อขัดแย้งเท่านั้นให้ข้าพเจ้าสงสัยขึ้นมา ข้าพเจ้าเห็นว่าเมื่อลงลายมือครั้งที่ ๒ ก็ควรจดไว้ ๆ เถิดแล้วเอามาลงลายมือในข้างหน้าข้าพเจ้าก็ความเห็นอย่างนี้ แต่ว่าทางที่ดำเนินมาก็มีผู้แทนอีกหลายท่านได้ชี้แจงว่าการที่ลงลายมือครั้งที่ ๒ ก็ดี ครั้งที่ ๓ ก็ดี ข้าพเจ้าเข้าใจข้าพเจ้าคิดว่าดูแต่ว่าเคยมีใครมีโอกาสที่จะเสนอญัตติให้ความมาตรา ๖๓ เสียแล้ว

๑๕.๒๐ น.

นายเกียง ศิริวัฒน์ (สุพรรณบุรี) : ความจริงมาตรา ๖๓ นี้ก็ดีอยู่ แต่อย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้าขอสนับสนุนเสียงข้างมากของประธาน คือว่าที่เราทำมาแล้วในการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ครั้งนี้เราได้ปฏิบัติอย่างนี้ คือลงลายมือครั้งหนึ่งแล้วก็ไม่ต้องลงอีก ๒ ครั้ง ๓ ครั้ง ก็ไม่ต้องลง ๓ ครั้ง ๔ ครั้ง ๕ ครั้ง ๖ ครั้ง ๗ ครั้ง ๘ ครั้ง ๙ ครั้ง ๑๐ ครั้ง ๑๑ ครั้ง ๑๒ ครั้ง ๑๓ ครั้ง ๑๔ ครั้ง ๑๕ ครั้ง ๑๖ ครั้ง ๑๗ ครั้ง ๑๘ ครั้ง ๑๙ ครั้ง ๒๐ ครั้ง ๒๑ ครั้ง ๒๒ ครั้ง

แบบที่เคยทำมาแล้วนี้เป็นอย่างนี้มีที่ทำกันแล้วหรือ หากว่าอย่างอย่างนี้เปลี่ยนแปลงแบบที่เคยทำมาแล้วนี้หมายความว่าอย่างนี้ คือว่าการที่ทำมาแล้ว ๒ ครั้งนี้เป็นการไม่ถูกต้องและเป็นโมฆะ ที่นี้มีผู้ถามว่าที่ทำมาแล้วสองหนเป็นโมฆะ ก็จะเลยมาถึงว่าที่ตรงนี้ทำไปก็เป็นโมฆะ การต่อไปให้สมาชิกสภาร่างก่อนนี้เป็นโมฆะ รัฐบาลที่ตั้งก็เป็นโมฆะ และพระราชกฤษฎีกาเลือกตั้งสมาชิกสภานี้ซึ่งออกมาแล้วนั้นก็เป็นโมฆะ ไหนรัฐบาลก่อนนี้ก็เป็นโมฆะ แม้เจ้าสภานี้ก็เลยเป็นโมฆะ ไม่ละกันหมดจะไรก็ทำไม่ได้ ความจริงมาตรา ๒๓ ความคิดคุณเครือพยุงนี้ที่ได้เสียงมันอยู่ในหมู่นักนิติศาสตร์อย่างไรก็ตามข้าพเจ้าคิดว่าแบบแผน ๓ ครั้งนี้เป็นแบบแผนที่ดีพอ และเป็นหลักฐานที่ดีพอที่จะกระทำโมฆะนี้ได้ยืดถือเป็นหลักอันหนึ่ง

นายเสนีย์ ปราโมช (มุนตราชรานี) : ข้าพเจ้ามีความเห็นว่าถ้าสมาชิกหลายคนมีความข้องใจว่าคุณเครือรวมทั้งกรรมาธิการว่าคุณเครือ ก็ควรจะลงมติรับเสียให้เป็นการแน่นอน ส่วนที่จะถือว่าเรื่องเราลงมติรับมีครั้งหนึ่งแล้วก็อาจจะทำให้ติดความไปว่าที่ทำมาแล้วเป็นโมฆะก็เห็นจะไม่ได้ เพราะว่าการทำกฎหมายครั้งหลัง ๆ บ่อยครั้งมายามทำให้ถูกต้องที่สุดและรัดกุมที่สุด ที่อย่างที่เราเขียนรัฐธรรมนูญเรื่องอำนาจการตีความหรือการออกกฎหมายบังคับหลัง แต่ก่อนเราไม่เขียนก็หลังเพิ่งว่าคุณเครือนี้เขียนไว้ก็ดี กระผมคิดว่าจะไม่เป็นเสียเวลาอย่างแน่ แล้วถ้าสมาชิกข้องใจก็ควรที่จะทำถ้อยเสียให้ถูกต้อง

นายเชาวน์ ปุณฑริก กรรมาธิการ : ข้าพเจ้าขอชี้แจงสมาชิกนิดเดียวที่ว่าข้าพเจ้าจะขอหยั่งความรู้ในทางกฎหมายมามาก และหยั่งความรู้ในทางรัฐศาสตร์ด้วย ที่ขอชี้แจงเพียงว่า หลักการที่ความของกฎหมายนี้ต้องอาศัยที่ว่ากฎหมายนี้คุณเครือไม่มีทางแก้ไขเป็นอย่างอื่น คุณเครือจริง ๆ แต่มาตรา

ที่ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในการที่จะทำให้คนไทยส่วนใหญ่เข้าใจเป็นอย่างนี้ไปได้ หลายอย่างหลายประการที่ทำให้ไม่สามารถทำให้คนส่วนใหญ่เข้าใจได้ ประการหนึ่งเช่นคำว่า ชีพลักษณ์/เช่นคำว่าชีพในความหมายที่ผมเรียกว่าชีพ ใช้ในที่ตรงกับภาษาไทยเรียกว่าชีวิต ไม่มีความยึดมั่นถือมั่นที่จะไปให้ถูกแง่ถูกมุมเรื่องนี้มากนักแก่ไทยนะ เพราะอย่างยิ่งการศึกษาของเราที่ผ่านมาเป็นการศึกษาที่ไม่ได้ยึดถือคำอย่างที่ผู้ใหญ่ในปราชีน ข้าพเจ้าขอยืนยัน และในเวลาเดียวกันข้าพเจ้าขอขอบคุณท่านที่ได้อภิปรายมาด้วยน้ำใจไมตรีเสมอมา แต่ข้าพเจ้าไม่มีความเห็นตรงกันกับท่านผู้แทนปราชีนที่จะมีนิยามศัพท์ ซึ่งเป็นเรื่องที่เคยทำกันมาแล้วจนไว้วางใจสมาชิกบุคคลก่อน ๆ หลายที่ได้ทำไปโดยรวมแล้วเช่นเดียวกันเรา ในอีกใจหนึ่งก็รู้สึกว่าอึดอัดกับการที่อาจารย์ผู้มาบรรยายด้วยหลายท่าน เพราะจะมีผลในการศึกษาอยู่มากเท่าที่ได้ปฏิบัติมาแล้วที่จะรวมเรื่องได้แล้วไม่ทำเป็นจะต้องศึกษา การเล่าสาวสัมพันธ์เล่นไม่ได้ดีเท่า

นายกุสิต บุญธรรม (ปราชีนบุรี) : ตามที่ท่านกรรมาธิการท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้แสดงมาถึงเรื่องไทยสหรัฐอเมริกา ๆลฯ ฟัง ๆ ดูแล้วรู้สึกว่าในสภานี้ยังอาจไปได้ด้วยคำว่าไทยเช่นเดียวกับเด็กเล็กแดง ได้ยินคำว่าไทยนะบ่อย ๆ ซึ่งข้าพเจ้าได้ยินมาตลอดชีวิตของผู้ไม่รู้จักโยนไปทางไหน ก็ยอมไม่ผิด แต่ไทยเหตุที่ข้าพเจ้าเสนอคำว่าไทยจึงอยากจะให้สภานี้วินิจฉัย เพราะไม่อยากจะให้สิ่งนี้ออกไปเป็นที่เข้าใจผิดเพราะว่าการที่ผ่านมาแล้วจะเป็นไทยนะเหรอไรสภานี้ไม่เห็น ไม่จำเป็นจะต้องรับรู้สิ่งที่แล้วที่ให้แล้วไป จะเป็นไทยหรือไม่ก็ตามใจชอบ อันหลายร้อยที่เราเข้ามานั่งอยู่นี้เป็นไทยหรือตามใจเหมือนกัน แต่ขอย้ำให้การกระทำอะไรของเราที่ทำไปนี้อย่าให้เป็นไทยไปเหรอข้างหน้า ขอให้เราทำโดยความรู้สึกที่ใจว่าเรายืนยันไทยด้วยความสมัครใจ และความหมายว่า ที่เราทำไปนี้ไม่เป็นไทยอย่างนี้อย่างนั้นมา หรือจะเหมือนอย่างไรก็ตาม ในที่นี้เราจะมีเรื่องที่ยืนยันเป็นไทยหรือเปล่าก็ตามที่เป็นเรื่องของเรา ขอให้เรา

ทำโดยมิได้ใจโดยไม่ทันคิดอะไรขึ้นได้เลยทำตามใครว่าใน ๆ ไปทำของนี้ สำหรับ
ทำแขวนชิดจังหวัดกระบี่ราษฎร์ทำเป็นธรรมชาติจริงหรือเปล่า เพราะทำ
มาทั้งนี้ ที่ทำยากอยู่ว่า การศึกษาตลุมหมายมีอะไรศึกษาก่อนเสียบางคนไม่ทันเข้าใจ
แก่นี้ยังไม่เข้าใจ เราพูดถึงว่าของมหิดรังหนึ่งแล้วให้ของมหิดรังหนึ่งคุรีพหังนี้ยังไม่เข้าใจ คน
จะเข้าใจในทำของนี้ ทำแขวนชิดผู้มีเกียรติพังงาจังหวัดกระบี่ หรือทำประชาชนธรรมา-
ชิการทำเข้าใจ ข้าพเจ้าก็เข้าใจเหมือนกัน และแขวนชิดมีหลายท่านในสภานี้อาจจะ
มีความเห็นเช่นข้าพเจ้าก็หลายท่าน อ้าหากว่าเราจะพูดแล้ว ข้าพเจ้าเสียใจข้าพเจ้า
ไม่ใช่นักนิติศาสตร์ ไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญในวิชาการกฎหมายจึงไม่สามารถจะเข้าใจกับเรื่อง
ในวิชาการกฎหมายระดับที่กล่าวมา ข้าพเจ้าคิดว่าเหตุผลอย่างอาจารย์ประชาชนธรรมดา
หรือที่เรียกว่าเสมอ ข้าพเจ้าอยากจะบางที่อาจมาสู่ชนหลังหลายเขาอ้าน จะเข้าใจว่า
ข้าพเจ้าเข้าใจเรื่องราวเช่นนั้นก็ไม่ได้ แต่อยากจะให้กรรมาธิการทำเสียให้ดูละเอียดขึ้น
หนึ่งเถอะ ข้าพเจ้าจะเสนอ-ผู้ดีเมื่อไรก็ได้ แต่ไม่ทำเช่นนั้น ที่พูดเช่นนี้อยากจะ
ปรารถนาประชุมกัน และอยากจะพิจารณาคิดเห็น หากว่าเราไม่ทำกันวันนี้ อาจมีจะลง
มติรับหลักการข้าพเจ้าอาจจะขอให้ศึกษาใหม่นั้นก็ได้ ข้าพเจ้าอาจจะลงมติที่จะทำ
เช่นนั้นก็ได้ ขอได้โปรดให้ความเห็นด้วย

๑๕.๓๐ น.

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวรรณ ไวยากร กรรมาธิการ : มหารา
๒๓ แห่งรัฐธรรมนูญฉบับนี้ขอเห็นว่าในวรรคหนึ่ง พูดถึงผู้ดีขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรม-
นูญ ผู้ดีเรียก ๒ แห่งนั้นว่าเป็นของมหิดรังหนึ่งแล้ว แล้วลงมติในอะไร คือ
ลงมติในผู้ดีขอแก้ไขเพิ่มเติม คือหมายความว่าอาจารย์พระราชบัญญัติใหม่นี้ ที่ร่าง
รัฐธรรมนูญที่เขียนมาที่เป็นผู้ดี และได้ลงมติรับหนึ่งแล้ว ลงกันเรื่องไร ที่เรื่อ
คณะเราโหมดีการจึงมีของมติในผู้ดีขอแก้ไขเพิ่มเติม วาระที่ ๑ ก็ลงมติแบบเรียง
ลงที่ได้ยกไว้ที่ข้อ ๓ ใน ๔ ส่วนวาระที่ ๒ นี้ก็พิจารณาร่างมาตรา ไม่ได้พิจารณา
ผู้ดีขอที่ร่างรัฐธรรมนูญที่ไหนเพิ่มเติมไม่ได้ ไม่ได้พิจารณาพร้อมกับ ไม่ได้พิจารณา

ผู้ที่จะออกไปจากที่นี่ เว้นแต่ที่ประชุมจะมีมติเป็นอย่างอื่น ข้อที่ ๓ ในการประชุมครั้งที่ ๓ นี้ ข้อที่ไม่ต้องรับรองรายงานการประชุมครั้งก่อน ข้อที่ ๔ ข้อที่ ๕ ข้อที่ ๖ ข้อที่ ๗ ข้อที่ ๘ ข้อที่ ๙ ข้อที่ ๑๐ ข้อที่ ๑๑ ข้อที่ ๑๒ ข้อที่ ๑๓ ข้อที่ ๑๔ ข้อที่ ๑๕ ข้อที่ ๑๖ ข้อที่ ๑๗ ข้อที่ ๑๘ ข้อที่ ๑๙ ข้อที่ ๒๐ ข้อที่ ๒๑ ข้อที่ ๒๒ ข้อที่ ๒๓ ข้อที่

ได้เสนอผู้ที่จะให้มีความในรัฐธรรมนูญนี้ว่าการลงมติเป็นอย่างไร ในครั้งที่ท่านผู้เป็นประธานสภาก็คงจะได้ว่าเราได้มีมติกันไปแล้วว่า เราจะกระทำอย่างไรนี้ ก็ยังคงคุยกันในสภาเรื่อยไปถึงเรื่องหลัง เมื่อมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับครั้งแรกในเรื่องชื่อประเทศ ครั้งที่ ๒ ในเรื่องบทพระราชกำหนด ครั้งที่ ๓ ในเรื่องมีคณะบุคคลสภาผู้แทนราษฎรประชุมครั้งที่ ๑ ข้าพเจ้าขอให้มีการขอให้มีการศึกษาเหมือนกัน ขอให้มีการศึกษาเหมือนดังว่า การลงมติต่างกัน ๑ เดือนนี้จะถึงวาระที่ ๑ หรือวาระที่ ๓ ปรึกษาหรือยังนี้/ก็คิดว่าเมื่อลงมติในครั้งที่ ๓ แล้วให้รอไว้ ๑ เดือน ในครั้งนี้ผู้ขอได้ศึกษาแล้วว่า คำว่า ๑ เดือนนี้หมายถึงวาระที่ ๑ และที่ ๓ เมื่อได้มีการศึกษาเช่นนี้แล้วสภาชุดหลัง ๆ มา ข้าพเจ้าขอประทานโทษว่าอย่าง จะศึกษากลับเป็นอย่างอื่นหาได้ไม่

ที่นี้สำหรับความเห็นของข้าพเจ้านั้นเป็นอย่างไร ข้าพเจ้าได้เคยกล่าวขัดค้านในเรื่องบทความในมาตรานี้เช่นเดียวกับผู้แทนปราชญ์และระยองได้กล่าว ข้าพเจ้าเคยได้ฝากความรู้สึกไว้ว่า ข้าพเจ้าขอฝากความคิดเห็นของข้าพเจ้าให้แก่ที่ประชุมสภาที่จะได้ศึกษาว่า ความเห็นของข้าพเจ้านั้นในขณะหลังหากได้ไม่เพียงใดหรือไม่ นั่นหมายความว่า ในครั้งนี้ข้าพเจ้าได้มีความเห็นเช่นเดียวกับผู้แทนระยองและปราชญ์ ที่ข้าพเจ้ากล่าวนี้เพราะว่าในครั้งนี้เราได้ลงมติวาระที่ ๑ กันที่ ๓ ต่างก็เห็นชอบ เมื่อได้ศึกษาไปแล้วศึกษาจบแล้วไป เมื่อสภา ๑ ศึกษาไปแล้ว แล้วสภาหลัง ๆ จะมาศึกษาก็ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย แต่ความหวังข้าพเจ้ามีความเห็นเช่นเดียวกันกับผู้แทนปราชญ์และระยองเหมือนกัน คือว่าวาระที่ ๑ เราควรจะใช้เวลาช้างมากเท่านั้น วาระที่ ๒ พิจารณาลงมติ วาระที่ ๓ ต้องใช้วิธีเรียบร้อย และต้องมีเวลา ๓ ใน ๔ เดือนผ่านวาระที่ ๓ ไปแล้วคือรอไว้ ๑ เดือนจึงลงมติก็ได้โดยวิธีเรียบร้อยก็ ๓ ใน ๔ ในครั้งนี้ในขณะที่ข้าพเจ้าประชุมนี้ก็มีความเห็นเช่นเดียวกันอย่างที่ผู้แทนปราชญ์และผู้แทนระยองได้

ไม่ได้ยิน

เหมือนกัน แต่ขณะเดียวกันการที่จะต้องมีการแบบแผนที่เคยมา ถ้าไม่ใช้ฉันทามติแบบแผนที่เคยมาก็จะเป็นข้อกล่าวอ้างได้ว่าแบบแผนที่ผิด ๆ ที่จะรับมาปฏิบัติก็ไม่ถูกต้อง แต่เรื่องเช่นนี้ไม่ใช่แบบแผนเป็นเรื่องศีลธรรมแล้ว เพราะฉะนั้นถ้าท่านผู้ใดจะกล่าวอ้างว่าจะเอาแบบแผนเก่า ๆ มาปฏิบัติอีกต่อไป ๆ ที่ผิดนั้นขอให้ข้าพเจ้ารับเพราะว่าแบบแผนที่เรากลงกันอย่างหนึ่งอย่างใด ฉันภายหลังเรารู้สึกว่าผิดจากจะกลับความเห็นได้ แต่กรณีเรื่องนี้ไม่ใช่เป็นแบบแผนที่เคยปฏิบัติมา แต่เป็นเรื่องที่สภาได้เคยศึกษาไปแล้ว

นายชิต เวชประสิทธิ์ (ภูเก็ต) : ข้าพเจ้าไม่อยากจะสงสัยว่าเราจะต้องศึกษาความหมายคำว่า ๖๓ หรือยังไง แต่ข้าพเจ้าสงสัยว่าเรากำลังพิจารณาเรื่องคำปรารภหรือพิจารณาในวาระที่ ๓ เรื่องการออกกฎหมาย ขอให้ท่านประธานได้โปรดวินิจฉัยบังคับด้วย

๑๕.๓๘ น.

นายสุวิชช พันธเศรษฐ (เชียงใหม่) : ปัญหาเรากำลังพูดถึงเรื่องนี้และกำลังจะไปถึงเรื่องคำปรารภด้วย เพราะเหตุใด เพราะเหตุว่ารัฐธรรมนูญนี้ข้าพเจ้าเกรงไปว่าท่านคำเนินไม่ถูกวิธีการโดยแท้จริง คือสภาไม่ได้ชี้ขาดตรงหนึ่งทางใดรัฐธรรมนูญนี้จะตกไปเป็นหมัน คือรัฐธรรมนูญใหม่นี้จะนำไม่ตาย ข้าพเจ้าขอเรียนว่า ข้อ ๒ ข้าพเจ้าเคยยืนยันว่าเป็นสภาองค์กรวิ่ง ๑ แล้วต้องรอ คำว่ารอหมายความว่าจะไปเกี่ยวข้องแตะต้องกับรัฐธรรมนูญที่องค์กรนี้ทำขึ้นมาไม่ได้ แต่วิธีการที่เราท่านมานี้ไม่ได้รอเลยเป็นเรื่องแก้ไขเพิ่มเติมไปเรื่อย ๆ ตามใจชอบและอภิปรายกันเรื่อยมาจะเรียกว่ารอหรือไม่ ขอให้ท่านผู้ทรงคุณวุฒิการเมืองช่วยชี้แจงว่าวิธีที่เป็นวิธีที่รอตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๖๓ หรือไม่ มาตรานี้มีความต้องการที่จะให้สภาสิ้นไปเพื่อรองรับเสียก่อนว่ารัฐธรรมนูญที่องค์กรวางระเบียบขึ้นมานี้ องค์กรให้ประกาศใช้ในวาระที่ ๓ การจะมีสภาออกมาสิ้นสุดเดือน ๑ ในปีไม่ใช่ก็ ๑ การจะองค์ในวาระที่ ๑ ยืดยาวก็ ๑ มันก็วนเวียนไม่ที่ข้าพเจ้าเห็นสมควรต้องตั้งข้อสังเกตุเหมือนของสมาชิกท่านอื่นว่าถ้าหากว่าเราจะมีแบบนี้ให้เป็นไปตามเลยเช่นนี้ ต่อไปจะมีเหตุการณ์เกิดขึ้น สมมติว่ารัฐธรรมนูญฉบับใหม่

1862

เราจะเลิกมาตรานี้ประโยชน์ ๒ ไป และลายพระหัตถ์ราชการเรื่องสิทธิของประเทศนี้

ไปถามชาวต่างประเทศเหมือน ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าไหน ๆ เราจะทำให้ทั่วถึงทุกเมืองแล้ว

ก็ให้ทั่วเมืองไปตาม ๆ ไป ถึงอย่างไรก็อย่างนี้ แต่ถ้าหากว่าไม่ทำถึงอย่างเราจะมีราช

ประเพณีมาแล้วข้าพเจ้าขอเรียนว่าสภาพุด ๆ ขุนไปแล้วและถึงเข้ามาใหม่ก็ดี และสภา

ชุดใหม่เข้ามาอาจจะมีความคิดไปอย่างหนึ่งก็ได้ ไม่ทราบจะตัดสินใจความคิดเห็นอย่างไร

ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย ควรจะเอาให้ถูกต้องตามวิธีการ

ท่านราชเลขาธิการ ๆ : คือเรื่องวันกับคำปรารภนั่นด้วยดี เพราะ

ฉะนั้นจะว่าพอประเดี๋ยวนี้ไม่ทัน เพราะอยู่ด้วยกัน และคำปรารภไปทำหลังวัน เพราะฉะนั้น

เมื่อถูกถึงวันนี้เดี๋ยวนี้ด้วยถึงคำปรารภ

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวรรณ ไวทยากร กรรมาธิการ : การ

รอได้เลยเราจะมาแก้ไขการแก้ไขรัฐธรรมนูญเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเปลี่ยนชื่อของประเทศ ข้าพ

เจ้าได้ร่างแล้วนี่ให้เป็นประธานกรรมาธิการ และข้าพเจ้ารับรองได้ว่าในกรณีนี้ต้องรอ

เพราะว่าวิจารณาวาระที่ ๒ เสร็จก่อน ๆ เดือน แต่ในราวนี้แก้ไขหลักฐานบัญ เพราะฉะ

นั้นการพิจารณาเพิ่มเติมว่าไม่มีการรอก็ได้ เพราะว่าคณะกรรมาธิการได้ปรึกษาหารือกันแล้ว

ที่ท่านสมาชิกว่าเมื่อที่ได้ถูกเสนอแห่งว่า เมื่อเสร็จวาระที่ ๒ แล้วจะต้องมีวิสัยลงมติวาระ

ที่ ๓ นั้นมีเขียนลับร่างพระราชบัญญัติ แต่ในรัฐธรรมนูญไม่ใช่ว่าอย่างนี้ ความใน

รัฐธรรมนูญหมายเลข ๓ ว่า เมื่อพิจารณาเสร็จแล้วไปแล้ว คือหมายความว่าอย่างน้อยต้องมี

เวลา ๑ เดือน ระหว่างมติวาระ ๒/๒ ลงมติ คือวาระที่ ๑ กับที่ ๓ ส่วนในราวนี้แก้รัฐ

ธรรมนูญนี้จะเป็น ท่านสมาชิกอยากจะมีเวลาตั้งใจ พิมพ์ลงมติได้ไม่เกี่ยวกับการมี

ความรัฐธรรมนูญเพราะในรัฐธรรมนูญ[illegible]บอกว่าเมื่อครบกำหนด ๑ เดือนแล้วให้ลงมติ ไม่

ให้เร็วกว่านี้ หมายความว่าอย่างน้อยต้องเป็นระยะเวลา ๑ เดือนแล้วจึงลงมติได้

๑๕.๓๐ น.

ขุนเดชนิคมโยธาการ (เพราะเสียง) : ข้าพเจ้าเห็นว่าเรื่องนี้ เมื่อมี

ที่มีสมาชิกบางท่านได้อภิปรายแล้วว่า เรื่องศึกษาธรรมนี้ได้ไปแล้วเมื่อได้ไปแล้วก็ไม่ควรจะเปลี่ยนแปลงและถอยหลังของที่ได้ไปแล้วนี้ ข้าพเจ้าเคยเป็นสมาชิกมาหลายสมัยหนึ่งในสมัยนี้เราได้เพิ่มงบประมาณแล้วครั้ง ๑ เหมือนสมัยหรือ ๒ ครั้งด้วยซ้ำไป ซึ่งครั้งที่ ๒ เพิ่มจำนวนเงินแบบแยกย้ายนานแล้วก็ทำไป คือจำนวนวาระที่ ๒ แล้วก็ไม่ต้องรอชักแต่มาคราวนี้ข้าพเจ้ารู้สึกว่าอย่างนี้ คือสมาชิกรุ่นใหม่ได้มีข้อสมาชิกบางคนคิดว่าบอกว่าอาจจะมีอะไรขึ้นหลังบ้างอย่างนี้ที่เคยเป็นไปอย่างนั้น ข้าพเจ้าก็อยากจะเรียนให้สมาชิกประชุมนี้ทราบว่าขึ้นหรือไม่ขึ้นนี้ไม่มีใครว่าเป็นปัญหาหนึ่ง ปัญหาสำคัญมีอยู่ว่า ถึงแม้ว่าเราจะศึกษาไปแล้วหรือไม่ก็ศึกษา ข้าพเจ้าคิดว่าเรื่องจะยุติกันได้ โดยเราสามารถที่จะมีใหม่ได้ เพราะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดการศึกษานี้อาจจะเปลี่ยนไปก็ได้หรือถูกไปก็ได้ ฉะเพราะอย่างยิ่งข้าพเจ้าต้องขอประทานโทษ ไม่ต้องเอาใครมาเอาเราในสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่อยู่เดียวนี้ไม่ต้องคิดวัย ๒ วันนี้เหมือน คราวหนึ่งเรามีอายุ ๔๐ ปีจึงจะเป็นสมาชิกสภาอาวุโสได้ แต่เมื่อนี้ก็ลดมาเหลือเป็น ๓๕ ปีก็เป็นสมาชิกอาวุโสได้ในขณะเดียวกันนี้ ในขณะนี้อย่างเดียวนี้เรามีสิ่งลงมติได้ ๒ อย่าง เพราะฉะนั้นเพื่อตัดปัญหาเสีย เมื่อเขาอยากจะศึกษาก็ให้ศึกษาเขาก็ช้างมาก เพราะฉะนั้นจึงใครจะยุติเสนอยุติศึกษาเดียวนี้ ถ้าหากว่าจะเป็นไปได้ ใครเห็นควรจะแปลยุติศึกษาได้ ข้าพเจ้าขอเสนอ และเมื่อใครเห็นชอบที่ขอได้โปรดรับรองด้วย

พันตำรวจเอก หลวงศุภชลาศัย (ประธานสภา ฯ) : ยุติว่าอย่างไร

นายเลื่อน พงศ์โสภณ (พระราชวังบวร) : คือจะเอาตามอย่างที่ท่านสมาชิกคนไหนว่าหรือจะเอาตามแบบเดิม

นายสิงหา วัฒนสิน (ฉะเชิงเทรา) : เมื่อสมาชิกได้เสนอยุติศึกษาไม่มีความยาวรา ๒๓ นี้ ข้าพเจ้าเองว่าจะมีระเบียบข้อบังคับ ท่านประธานก็คงพอจำได้ เราได้มีการพิจารณามาเมื่อปีที่แล้ว เมื่อตอนที่จะร่างพระราชบัญญัติว่าเราจะศึกษาพระราชบัญญัติยาวรา ๒๓ นี้อย่างไร คือผู้แทนหรือได้เสนอยุติเรื่องนี้มา และสภา

ที่ยังมีข้าราชการปฏิบัติให้เป็นไปตามที่เคยมีมาแล้ว ๒ ครั้ง ข้าพเจ้าที่เป็นห่วงและพิจารณาอยู่ในกฎหมายรัฐธรรมนูญแล้วก็ไม่มีข้อความตอนใดที่แสดงให้เห็นว่า เค้าที่ปฏิบัติมาแล้วจะเป็นการผิดกลาง เพราะตัวหนังสือยังมีอยู่เหมือนเดิม เราจะมาเสนอแก้ไขเปลี่ยนเสียเวลาของที่ประชุม ข้าพเจ้าขอสงวนเพื่อจะขอแปรญัตติในวาระที่สองได้

หลวงธรรมนิตินาถ (ตรา) : ผู้อภิปรายผู้แทนคนสามัญเสนอไม่ได้ เพราะเหตุว่าผู้แทนราษฎรได้เสนอมาแล้วในสมัยเดียวนี้ ผู้อภิปรายผู้แทนสมัยที่ล่วงลับไปแล้วเหตุใดผู้แทนสามัญจะเสนอผู้ที่เข้ามาในสมัยเดียวกันเล่า ก่อนนี้ข้าพเจ้าจะอภิปรายถึงเรื่องนี้ว่า พระราชประสงค์ของพระองค์ในอย่างหรือไม่เพื่อให้เข้าประเด็นของสภานี้ ข้าพเจ้าขอขอร่างกระเทือนถึงพระราชประสงค์บางประการไป ในกรณี ๑ ที่ว่า ก่อนมาใช้ระบบนี้ พระองค์ เสด็จประทับอยู่ต่างแดนจึงทรงไม่ทราบการแสดงพระองค์....

ม.ร.ต.อ.ประหาด สภา ๆ : ที่ยกเหตุผลขึ้นมาอ้างนั้นก็ยังไม่ถูกต้องเสียทีเดียว ในขณะที่ว่าอย่างไรก็ว่าตาม เกี่ยวนี้เรื่องรัชทายาทยังไม่ใช่เรื่องนี้จะเอาเรื่องไหนมาแก้ เรื่องที่ความที่ยกมาอ้างนั้น ๆ เรื่องวันที่จะเอาวันไหนวันที่ ๑๐ ก็ดี แล้วกรรมการก็ยังมาบอกว่าวันที่ ๑๕ เป็นวันที่ตามนี้ก็ดี

หลวงธรรมนิตินาถ (ตรา) : ในวันนี้จะให้ใช้รัฐธรรมนูญนี้ข้าพเจ้าขอเสนอวันที่ ๑๕ พฤษภาคมเป็นวันที่ตามนี้ซึ่งเป็นวันที่ราษฎรพลีการของประชาชนชาวไทย เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอเสนอให้ลงมติว่าจะเอาไหน ผู้ใดเห็นควรขอให้ไปรวมกันที่

นิมนต์ที่ประชุมพักรับประทาน

นายเสนีย ปราโมช (ตรา) : เราจะทำอย่างนี้ไม่ได้ ควรจะถูกต้องถึงเรื่องการผิดกฎหมายนี้เสียให้เสร็จก่อน ที่จริงเรื่องนี้เราควรฟังความเห็นของสภาว่าเราจะเอาอย่างไร ผิดกฎหมายเราไม่ต้องนิยมยันเล่าเสนอไป บางทีท่านพิจารณาปฏิญาณตนอาจจะมีแก้ไขเรื่องเกี่ยวกับนี้ ถ้าเราล่วงเกินขึ้นมาก็ขอประทานโทษ ขอให้ที่ประชุมได้ตกลงกันเสียทีเดียวเลยว่าอย่างไร ขอให้ที่ประชุมได้ตกลงกันเสียทีเดียวเลยว่าอย่างไร ขอให้ที่ประชุมได้ตกลงกันเสียทีเดียวเลยว่าอย่างไร

ที่ ๑ ออกไปอีก ๔ ปีนี้ก็เสร็จไปแล้วก็ยังอยู่ไกลไปได้ นี่แม้จังหวะนับที่ไหนวางระบบรีเจาะเพราะว่าเขาก็มีข้อความชัดอยู่แล้ว แล้วสมาชิกส่วนมากก็เห็นว่าควรจะมีความคิดเสียใหม่ให้เป็นที่เสร็จเด็ดขาดไป ก็น่าจะฟังดูเสียงส่วนมากเขาว่าควรให้มีความหรือไม่ ระเอาอีกอย่างไรก็ว่ากันไปอีกทีจะไปไหนก็ไม่ได้

ท่านประธานประธานสภา ฯ : ที่ว่าท่านฟังเสียงสมาชิกส่วนมากก็ถูกต้อง แต่ข้อบังคับบอกว่าเสนอมาแล้วตกไปแล้ว ๔๐ วันจึงเสนอมาอีกได้ ผู้ที่มีความเห็นแย้งกับสมุหไพครั้งนี้ และสภานครั้งที่ท่านว่าถูกต้อง เมื่อวันอังคารที่ ๑ ไปถึง ๒ เดือน มีประการหนึ่งผมมาพิจารณาดูว่าทั้งสองสภาได้รับหลักการมาเมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ถึงเวลานี้ก็ ๒ เดือนกว่าแล้ว เพราะฉะนั้นจะไม่มีอะไรตามเม็ดตามกอดกระมัง ผมว่าท่านจะเสียแล้ว

๑๔.๕๐ น.

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ธรรมาธิการ : ที่เราให้ดูคณะเรียบ ๆ มาที่ไหนยืนว่า ประธานไหน ถ้าไม่ให้ดูเสียเวลาดูคณะต่างไม่หมดนี้ แต่ที่มีที่ดูคณะมาเปิดข้อบังคับนี้ก็มีอีก นิดหน่อยไร คือว่าผู้ที่ขอที่ความหมั่นต้องยื่นเป็นรายลักษณ์อักษรล่วงหน้า และมีผู้รับรอง เราจะเสนอขอแก้ ๆ เดียวนี้ไม่ได้ และอีกประการหนึ่งได้เรียนไว้แล้วว่า สภาก็ยังไม่เคยที่ความแล้ว เพราะฉะนั้นถ้าท่านจะมีว่าเป็นหลักรัฐธรรมนูญก็ขอโปรดอย่าเข้าใจความที่ว่า สภานี้แหละรวมอยู่ไว้ซึ่งสิทธิเด็ดขาดในการที่ความแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ก็เมื่อที่ความเด็ดขาดไปแล้วจะมาที่ยังไงอย่างไร เพราะฉะนั้นขอให้ยกเรื่องนี้ขึ้นปรึกษา

มีสมาชิกรับรอง

ท่านประธานประธานสภา ฯ : มีผู้เสนอให้ยกเรื่องนี้ขึ้นปรึกษา คือเรื่องพระราชประสงค์ต่อไป

นายบุญเลิศ บุญธรรม (ปราจีนบุรี) : ตามที่สมาชิกผู้มีเกียรติว่าการที่ความนี้ต้องเสนอเป็นรายลักษณ์อักษรและเสนอล่วงหน้า แต่ที่ที่ความหมดนะเรื่อง เจ้าของผู้ที่

ที่มีขึ้นมาในสภานี้แล้วว่า รวมความในเรื่องจำนวนเสียงสองฝ่ายต่างหากเท่า ๆ ไม่ได้รวมความในเรื่องที่จำนวนหนึ่งเดียวหรือไม่ เป็นการแยกเรื่อง เราจะมีความในเรื่อง ๙ แล้วไม่ให้เราพิจารณาในเรื่อง ๒ ที่จะเป็นเรื่องปลายเหตุเท่านี้เอง

ท่านรองประธานสภา ฯ : ที่ความต้องเสนอเป็นหนังสือและต้องลงชื่อท่านนี้เดียวนี้ใช่ไหม

นายอุดิศ บุญธรรม (ปราจีนบุรี) : ข้าพเจ้าได้เรียนท่านประธานแล้วว่าอยากจะให้มีความในเรื่องนี้ให้รัฐธรรมนูญออกไปโดยเรียบร้อย ไม่ยังมีข้าพเจ้ายังทรงสิทธิในการที่จะมีความในวาระที่ ๓ คือตามข้อบังคับ ๓ ๒ - ๓ วรรคสาม ข้าพเจ้าขอมีความ ถ้ามีความในเรื่องนี้เป็นประโยชน์เรื่องนี้ก็จะไปที่นี่ใหญ่ เพราะจะมีข้อขัดข้องในเรื่องนี้ที่เดียวเพิ่มขึ้น และที่ท่านสภาปิยนครราชสีมาได้ยกขึ้นมาว่าข้าพเจ้าระสีที่เดียวเพิ่มขึ้น ถ้าอย่างนั้นระเบียบที่เคยมีมา ถ้าอยู่แล้วอย่างไรใหม่

ท่านรองประธานสภา ฯ : เรื่องนี้ถือเป็นประธาน ที่ให้สิทธิแก่ท่านสมาชิกทุกเรื่อง ๆ นี้ไม่เคยมีมาก่อนเลย ที่นี้มีผู้เสนอญัตติให้ยกเอาเรื่องขึ้นปรึกษา ข้าพเจ้าจะขอให้ที่ประชุมวินิจฉัย ผู้ใดเห็นด้วยขอได้โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือพร้อมเพรียงกัน

ท่านรองประธานสภา ฯ : ผู้ที่ไม่เห็นด้วยไม่มี เป็นอันว่าที่ประชุมมีมติให้ยกเรื่องนี้ขึ้นปรึกษา

นายสายหยุด สายสว่าง (นครปฐม) : ในการประกาศใช้รัฐธรรมนูญวันที่ ๑๐ พฤษภาคม นี้นายท่านว่าควรเป็นวันที่ ๑๕ ข้าพเจ้าจะยกไปก็รู้สึกว่าจะลำบากหรือเห็นแก่ไป ก็ได้ยินมานาน ๆ ว่าวันที่ ๑๐ นี้ใครเขาดูแล้ว จริงหรือเท็จที่จะเรียนถามพระราชวงศ์ เรื่องใครนี้เป็นของแปลก ก็ขอเรียนสักนิดหนึ่ง จะจริงเท็จหรือลงไปไม่ทราบ เมื่อสมัยที่ประกาศว่าห้ามเรื่องใคร เรื่องอะไร ใครเรียกถูกลงโทษ เพื่อจะได้เรื่องข้าพเจ้าขอโปรดทราบด้วย เมื่อสมัยมาประชุมนี้ท่านผู้แทนเชียงใหม่ได้มาประกาศ

ว่าควรจะไปดูดวงดูให้แล้วแต่ว่าจะรู้ธรรมดูเอาข้างนอกในไหนดี เพราะว่าสภาพที่แล้ว ๆ มาดูดูแบบเหลือเกิน รู้ธรรมดูเอาดีเลยดูดวง เพราะฉะนั้นอยากจะขอเรียนถามกรรมการว่าโหรดวงมีไหม ถ้ามีก็ดูวันเสียว่าวันไหนจะดี ข้าพเจ้าจะไปราชการหรือสมัยก่อยังเชื่อบ้าง เพราะว่าเมื่อครั้งพุทธกาลโหรก็ราชการพระเจ้าแผ่นดินเวลาจะไปรบทัพจับศึกยังให้โหรดู ข้าพเจ้าอยากจะเรียนถามดู

ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช กรรมาธิการ : กรรมาธิการส่วนมากเป็นชุดหมายเหตุ เราฉะนั้นมีความเชื่อถือ สิ่งใดที่มีความจำเป็นจริงใจแล้วไม่จำเป็นต้องมีเรียกมาเท่าที่เรียนวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ไม่ได้ก่ำหนดเรียกมา ก่ำหนดถึงเวลาว่าจะเสร็จได้เมื่อไรที่จะลงมติในวาระที่ ๓ และอาลัมพ์จะไปเชิญเมื่อใดที่วันจะไปเสร็จ และก่ำชี้ชัดวันที่พระเจ้าอยู่หัวจะเสด็จลงมาโปรดเกล้าคือ ไม่ได้ก่ำชี้ถึงเรียกมาเพราะมีหลักฐานในโหรหวาร และอีกอย่างหนึ่งข้าพเจ้าก็เป็นโหรอยู่บ้าง เรียกมีมาแล้วทุกวัน เรียกเข้าหรือบ่ายก็ได้ไม่มีปัญหาหรอก มีทุกวัน

๑๖.๕๖ น.

นายบุญช่วย ศิลปกร (มหาสารคาม) : ในเรื่องนี้เพียงนิดไปมาก ผมมีอยากจะรวบรัดตัดปัญหาบ้าง ตามความคิดเห็นของท่านสมาชิกทั้ง ๒ ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเห็นว่าควรจะให้ครบหนึ่งเดือน ไหนมีปัญหาแบ่งแยกนี้ เรื่องนี้ไม่มีอะไร ผมเห็นว่าไม่ควรยอมปัญหาที่ลูกศิษ.....

ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ท่าการแทนประธานแถลง ๆ : ไม่มีแล้ว

นายบุญช่วย ศิลปกร (มหาสารคาม) : นี่ไม่ได้ยกมือเรื่องศีลธรรม แต่เดี๋ยวนี้เรามีมติแล้วว่าจะเอาวันที่ ๑๐ หรือวันไหนดี บางท่านเห็นว่าวันที่ ๒๔ พฤษภาคม บางท่านเห็นว่าวันที่ ๑๕ สำหรับผมเห็นว่าไม่เกี่ยวกับโหรหรือเรียกมาเมื่อไร แล้ววันที่ ๑๕ เป็นวันที่ผู้แถลงการณ์ของกรรมาธิการผู้หนึ่งบอกว่าลงมติวันวิสาขะ และวันนั้นพระ[illegible]

วันสิ้นพระชนม์ของพระเจ้าบ้านเมือง ถึงแม้ว่าในการต่อไปตามในวันที่ ๑๕ ซึ่งตรงกับวันวิสาขะ นี้เป็นวันครั้งแรก และเมื่อตรวจเอาวันที่ ๑๕ ตามความคิดเห็นของแม่ ตามที่สมาชิกบางท่านกล่าวว่าเรื่องเกี่ยวกับพื้นเกือบหรือไม่พื้นเพื่อนนี้ ถ้าหากว่าถูกต้องเรื่องนี้แล้ว ในเรื่องคำว่า ลงพื้นไปตรงนี้ต้องขอขอบคุณท่านผู้ทรงราชบัณฑิตอื่น ๆ ที่ได้ พระราชนิพนธ์อื่น ๆ นั้นจะต้องลงมติ ๓ ครั้ง คือวาระที่ ๑ วาระที่ ๒ วาระ ๓ ส่วนรัฐธรรมนูญนี้ก็สมควรที่จะแยกต่างกันบ้าง เพราะฉะนั้นผมขอเสนอเอาวันที่ ๑๕ ซึ่งเป็นวันเหมาะที่สุด

มีสมาชิกรับรอง

นายทองอินทร์ ภูมิพันธ์ ตรวมาชิการ : วันที่ ๑๕ ตรวมาชิการก็ไม่ขัดข้อง

นายจำลอง ชนะโสภณ (ตาบุรพบุรี) : เหตุใดจะเอาวันที่ ๑๕ ถึงแม้ว่าจะเป็นวันพระ แต่ก็มีหลายศาสนาเหลือเกิน

ท่านรองประธานสภา ฯ : ขอให้ยั้ง จะเอาวันที่ ๑๕ ตามที่กรรมาธิการเสนอหรือวันอื่นดีได้

นายจำลอง ชนะโสภณ (ตาบุรพบุรี) : เพื่อนผมจะให้เหตุผลอีกหน่อย

ท่านรองประธานสภา ฯ : ไม่ต้อง เสนอวันอื่นซิ หรือจะเอาวันที่ ๑๕ วันที่ ๑๐ หรือวันอื่น

นายจำลอง ชนะโสภณ (ตาบุรพบุรี) : ผมจะขอให้เปิดอภิปราย เพราะเหตุว่ามีหลายศาสนาด้วยกันในที่ประชุมนี้ มีอิสลามมีก็ดี คริสต์มีก็ดี พุทธศาสนามีก็ดี อย่าให้กระทบกระเทือนใจกันเลย

นายชิน ภูมิพันธ์ (ธนบุรี) : ขอเสนอวันที่ ๒๔ มิถุนายน

มีสมาชิกรับรอง

พ.ต.หลวงชาญยุทธการ (สมาชิกประเภทที่ ๒) : เราควรจะเป็นกลาง

1869

ในเรื่องวันเลือกรัฐธรรมนูญ ที่มีเรื่องสมาชิกผู้หนึ่ง อาจจะเป็นด้วยมีผู้ที่ไม่เข้าใจในเรื่องที่ว่ารัฐธรรมนูญเป็นของมีชีวิตที่ เมื่อจะมีการแก้ไขก็ควรจะร่างรอหนึ่งเพื่อที่มีปัญหาเรื่องกำหนดวันที่ ๑๐ หรือ ๑๕ หรือ ๒๕ เพื่อที่จะปัญหาทุกอย่างจะมีข้อไหน ๆ ก็รอมาได้ วันที่ ๒๕ มิถุนายน เป็นอย่างไร จะได้รวมไปในเรื่องร้านรอ เพราะรัฐธรรมนูญนี้ก็ดีที่ดีจะได้มีเวลาไตร่ตรองกันไปนาน ๆ หน่อย

๑๖.๐๐ น.

พล.ร.ท.ฉวีย์ ช่างงามวาสวัตดิ์ ร.น. ตรรมาธิการ : ที่ประชุมตรรมาธิการครั้งแรกได้กำหนดวันที่ ๑๐ มานั้น เหตุผลเป็นไปดังที่ท่านประธานกรรมาธิการและท่านสมาชิกทุกท่านได้ทราบแล้ว เราคิดว่ารัฐธรรมนูญนี้ก็คิดว่าจะเข้าสภาได้ในราววันที่ ๑๕ หรืออย่างช้าที่ ๒๐ และมีเวลาที่จะให้เจ้าหน้าที่เรียนลงในสมุดรัฐธรรมนูญไทยเราใช้เวลาประมาณ ๗ วัน แล้วก็มีพระราชพิธีที่พระที่นั่งอนันตสมาคมเพื่อพระราชทานรัฐธรรมนูญคือตรงลงพระปรมาภิไธย และประกาศในราชกิจจานุเบกษาในราวเดือนเมษายน เพราะฉะนั้นก็ให้ประชาชนได้ทราบอย่างน้อย ๑๕ วัน เพราะว่าการที่จะให้ประชาชนได้ตรามีความสำคัญในเรื่องสภาสูงและสภาล่าง คือสภาสูงนี้รัฐธรรมนูญเขียนบอกว่าจะต้องยื่นใบสมัครภายใน ๑๒ วันนับแต่วันใช้รัฐธรรมนูญนี้ คือบุคคลที่อยู่หัวเมือง เราไปเข้าใจผิดว่าจะมาจากผู้ที่เป็นสมาชิกประเภทที่ ๒ หรือสองในสภานี้ ไม่ใช่เช่นนั้น คือบุคคลที่อยู่หัวเมืองมีวิทยฐานะตามรัฐธรรมนูญ แล้วจะอยู่จังหวัดใด ๆ ก็มีสิทธิที่จะสมัครได้ และการสมัครจะต้องมาด้วยตนเอง จะต้องเดินทางมาสมัครที่วิทยฐานะต่าง ๆ กำหนดเวลา ๑๒ วันนี้ไม่เป็นการเพียงพอ จะเป็นห่วงที่ว่าสภานี้เรียนกฎหมายไปแล้วให้เวลาประชาชนเข้ามาสมัครไม่พอ อย่างบุคคลที่อยู่หัวเมืองบางแห่งบางบ้าง อยู่เลยบ้าง ห่างบ้าง เราจึงเห็นว่าควรจะเพิ่มให้เราอีก ๑๕ วัน คือประกาศใช้ในราวปลายเดือนเมษายน แล้ววันที่ ๑๐ พฤษภาคม ก็ออกใช้ ๑๒ วัน ก็หมดสิทธิประชาชนก็ไม่ควร

และสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาเรื่องนี้มาแล้วว่าที่ประชุมรัฐสภาได้กำหนดเอาไว้ เพราะระยะนี้อากาศจะเปลี่ยนฤดูกาลประมาณ ๕ วันนี้ไม่ได้กำหนดถึงวันสิ้นสุดสมัยประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพราะว่าเมื่อเลื่อนไปอีก ๕ วัน ก็จะกำหนดวันที่ ๑๐ ขึ้นไป แล้วไม่มีเวลาพอให้ราษฎรเขาได้เตรียมตัวจะมาชุมนุมกันได้ เพราะเหตุนี้ที่ ๑๕ พฤษภาคมนี้เป็นการชุมนุมควรหรือจะเลื่อนออกไปอีกสักหน่อยก็ดีแล้วแต่ที่ประชุมซึ่งสภาจะได้พิจารณาอีกเสียก่อนว่า เห็นสมควรพระเจ้าอยู่หัวท่านมีพระราชประสงค์ประการใดจะเสด็จกลับไปหรือมาก็ตาม ข้าพเจ้าก็ไม่ทราบว่าเป็นอย่างไรแล้วหมดเราก็อยากจะให้ท่านเสด็จกลับไปและก็ไม่อยากจะให้ท่านเสด็จกลับมาเมื่อมีเหตุผลว่าเร็ว ราชการก็มีความเดือดร้อนอย่างนี้ แต่จะเลื่อนไปอีกสัก ๕ วัน ๑๐ วันก็แล้วแต่ที่ประชุมนี้จะเลื่อนสมควร.

ท่านรองประธานสภาฯ : ขอให้เลื่อนวันที่ ๑๐ ก.

ร.อ.ประเสริฐ สุคนธรส (สระบุรี) : ข้าพเจ้าเห็นว่าถ้าจะเลื่อนไปวันที่ ๑๕ ก็พอจะเป็นความเข้าใจของท่านราชการว่าอาจจะท่านไม่ว่างก็ได้ เมื่อว่างแล้วการเลือกตั้งก็ว่าไปด้วย เราไปมีการเลือกตั้งสัปดาห์หนึ่งแล้วไม่มีใครมาเลือกตั้งอย่างที่เคยมาแล้ว นี่ประหนึ่ง

อีกประหนึ่ง ถ้าหากเราวันที่ ๑๕ พฤษภาคมนี้จะเป็นวันวิสาขบูชา ในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนหนึ่งเห็นว่าเมื่อเป็นวันวิสาขบูชาแล้วเราก็ควรจะหยุดกันด้วย ที่นี้วันที่ ๑๐ พฤษภาคมนี้ ประเทศชาติก็ยังมีความเดือดร้อนอยู่ ท่านก็เป็นผู้แทนราษฎรปฏิบัติของใจว่าเราได้ดูแลราษฎรมาแล้วหรือยัง ท่านก็เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วยที่นี้ในวันที่ ๑๐ นี้เราก็ต้องเข้าพระราชพิธีทางรัฐและทางราษฎรได้ไปสนองโครงการพระราชดำริของพระเจ้าอยู่หัวในวันที่ ๑๐ นี้ก็มี และสภาก็ปิดแล้ว นี่เป็นความจำเป็นที่ท่านไม่ต้องรับรองว่าไปทำมาแล้ว ก็รับเอาเสียหน่อยว่าท่านมาแล้วก็ยังไม่ครบเรื่อง นี่เป็นความจำเป็นอีกประการหนึ่ง ที่นี้ราชการโครงการพระราชดำริของพระเจ้าอยู่หัวนั้นจะเสด็จไปถึงสถานที่ต่างๆ ก็ยังมีอีกมากมายหลายอย่างด้วยกันที่นี้ ทางราชการรัฐบาล และ

ราษฎรที่ไม่ยินยอมเข้าร่วมเป็นกรรมการของราชการท้องถิ่นจะต้องรับผิดชอบอย่างไร ซึ่งในเรื่องนี้ ผู้ร่างรัฐธรรมนูญได้ตั้งใจที่จะให้มีการบังคับว่า ถ้า

หลายผู้ทัดทานนี้ ขอนี้ไม่เห็นควร และขอลาว่า จะเอา ——มารัก.
ถ้าแล้วแล้วจะเอาวันที่ ๙ พฤษภาคมหรือวันที่ ๒๓ มิถุนายนต่อยว่าดีสิ่งหนึ่ง
ที่ ๑๐ ตามธรรมาธิการหรือจะเอาวันอื่น.

นายสามหมอ สายสว่าง (นครปฐม) : ข้าพเจ้าอ่านหน้าปรารภที่
มีผู้ขอหนึ่งว่า "เพื่อแสดงพระราชวิจารณ์อันสมควรแล้ว" นี่ก็อ
พระเจ้าอยู่หัวท่านทรงวิจารณ์ในพระธรรมนูญนี้ เพราะฉะนั้นจะเอาวันไ
เจ้าอยู่หัวก็กล้าอย่าไปดูมันเลย วันไหนจะพระราชทานคืนแล้วแต่ท่าน ไม่ท้า
เขียนว่าให้ท่านทรงพระราชวิจารณ์ ระมาเขียนอันนอก ๆ ว่าให้ท่านวิจารณ
วิจารณ์.

ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ธรรมาธิการ : ธรรมาธิการขอชี้แจงอีก
คือบางที่ท่านสมาชิก ขอประทานโทษที่ผู้แสดงความว่าอัตโนมัติ แต่ว่าเวลาที่
อยู่หัวดีกว่าทรงพระราชวิจารณ์อยู่ ธรรมาธิการนี้ได้และเลย ส่งร่างฉายแล้วไ
เหมือนกัน ที่ขอเรียนให้ทราบ ไม่ใช่ว่าเราจะนั่งคิดวรรคนี้เท่านั้น เวลา
วิจารณ์อยู่แล้วเท่าที่จะทรงกระทำได้

ข้อความหนึ่งการที่ท่านสมาชิกจะส่งให้ท่านสำนักใช้ไม่ได้
ใช้ในกรณีไม่ใช่ที่ประชุม เช่นนี้ที่เราจะใช้รัฐธรรม
จดห้องเรียนเอาไว้ ข้อนี้จะใช้ที่ไหนนั้นยุติแล้วนี่ ที่
เห็นว่าวันที่ ๑๐ จะไม่ทันจะกระชั้นไปสักนิดหนึ่ง ที่สุดแล้วแต่สภาจะลง

ท่านสามหมอ สายสว่าง (นครปฐม) : ขอให้ลงมติจะเอาวันที่
วันที่ ๙ พฤษภาคมหรือวันที่ ๒๓ มิถุนายน ผู้ใดเห็

ธรรมาธิการเสนอมาขอได้โปรดลงมติขึ้น

สมาชิกยกมือ ๙๔ ราย

ท่านสามหมอ สายสว่าง (นครปฐม) : ขอ

สมาชิกยกมือ ๙๙ ราย

นายกรัฐมนตรี ฯ : เป็นอันว่าเราวันนี้ ๑๑ พฤษ.

ครรมาธิการเสร็จ แล้วคำปรารภมีอะไรครับไหมสงสัยอีกไหม.

หม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ (ตราด) : ในตอนหนึ่งที่ว่า หน้าที่ ๒. หน้า ๑ วรรคสุดท้าย "ต่อมานายปรีดี พนมยงค์ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นผู้นำเสรีธรรมการแผนกพระธรรมนูญ" ผมมีความสงสัยว่า ได้ปรารภกับนายควง อภัยวงศ์ นายกรัฐมนตรีว่า ถึงเวลาที่ควรจะเลิกหรือยัง เพราะอะไร ผมจำได้ว่าเคยมีข้อความแค่เพียงเท่านี้ ยังขาดคำว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้อยู่ เพราะเหตุว่าได้ปรารภว่าจะเลิกหรือยังเพราะอะไร แล้วเหตุใดรัฐธรรมนูญฉบับนี้ยังไม่หมดเหตุเพราะอะไร เพราะฉะนั้นควรจะเติมคำว่า "ฉบับนี้" ลงไปในท้ายแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงพระราชทานแล้วมีว่าเลิกหรือยังเพราะอะไรแล้วทำไมจึงไม่หมดเหตุเพราะอะไร ขอให้ท่านกรรมาธิการได้พิจารณาเห็นอย่างไรขอได้โปรดตอบด้วย.

นายมนตรี ประธานกรรมาธิการ : กรรมาธิการไม่ขัดข้อง.

นายสงวน เปี่ยมสงค์สวาท (ระยอง) : ข้าพเจ้ายังเห็นว่าความว่า "ก. ที่ว่ามาถึงหน้า ๕. ขณะนี้ คือว่าตอนท้ายของวรรคหน้า ๑ ตรงนี้ที่ว่า "โดยที่ปรากฏเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนี้ทรงพระราชทานแก่ปวงชนชาวไทยมาแล้วเป็นเวลาถึง ๑๓ ปี เหตุการณ์บ้านเมืองเปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมาก ประการหนึ่งที่ว่า "ตามบรรดาที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ ประการต่อไปนี้ว่า "การปกครองระบอบประชาธิปไตยนี้ ให้มีความเจริญให้แก่ประเทศชาติเป็นอันมากประการ ประชาชนชาวไทยต้องได้ทราบถึงคุณประโยชน์ของการปกครองระบอบนี้เป็นอย่างดี" ตรงนี้ไม่ตรงกับความเป็นจริง ข้าพเจ้าเห็นว่าควรจะยกตรงนี้มาอยู่ในวรรคสุดท้าย คือว่า "ต่อมานายปรีดี พนมยงค์ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นผู้นำเสรีธรรมการแผนกพระธรรมนูญ ได้ปรารภกับนายควง อภัยวงศ์ นายกรัฐมนตรีว่า ดังนี้ [illegible] ขอให้ท่านกรรมาธิการได้พิจารณาเห็นอย่างไรขอได้โปรดตอบด้วย.

ประชาธิปไตย." แล้วกล่าวว่า "ที่มีรัฐธรรมนูญเป็นหลักให้ยึดถือความเจริญให้แก่ประชาชน ราษฎรมีเสรีเต็มประชาชน แต่ประชาชนบางคนอยู่ในที่ลำบากนั้นถึงคุณประโยชน์ของการปกครองระบอบนี้ยังไม่" และเสริมว่า "แต่เหตุการณ์บ้านเมืองเปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมาก" ที่เป็นของกรรมาธิการ แล้วก็มีข้อไปชี้แจ้งว่า "ถึงเวลาแล้วที่ควรจะเลิกบทกฎหมายและปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม" ควรจะให้ยกความคลุมเครือนี้ตามเหตุและผล

พระยามานวราชเสวี ประธานกรรมาธิการ : ข้อความที่ข้าพเจ้าเขียนนี้ขอนำมาจากหนังสือที่ท่านผู้หญิงสวงเขียนมา ไม่ใช่คำปรารภของท่านปรีดี ฯ ท่านปรีดีจะปรารภอย่างไรข้าพเจ้าไม่ทราบ เพราะฉะนั้นมีหลักฐานอย่างนี้ คุณควงบอกว่าคำปรารภนี้ให้เรื่องติดต่อกันไป แต่คำที่เขียนนี้เป็นคำปรารภที่ท่านผู้หญิงนายควงมีรัฐมนตรีเขียนหนังสือมาถึงข้าพเจ้า เขียนถึงสภาแล้วยังไม่ยุติที่ เพราะฉะนั้นเป็นของใครก็ต้องใส่ของคนนั้น

นายเสวตร์ เป็นมงคลยาศ (ระยอง) : ก็ขอความที่ร่างไว้ไม่เกี่ยวพันถึงยังไงๆ อยู่ ควรจะแก้ไขเสียให้ถูกต้องก่อนร่าง

พระยามานวราชเสวี ประธานกรรมาธิการ : เรื่องพระราชปรารภของอำนาจมาก ท่านผู้หญิงก็ยังอยากจะแก้ไข เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอถามและท่านผู้หญิงนำไปขบคิดกับกรรมาธิการแล้วแก้ไขในวันนี้ และคนอื่นๆ ที่ปรารถนาจะแก้ไขเช่นผู้แทนราษฎรที่มาชุดนี้อีกที ถ้าหากว่ามาชุดนี้อย่างนี้ก็แล้วกันไม่รู้จักจบ จะต้องมาอีกต่อๆ แล้วกันอีก ที่ท่านผู้หญิงก็เสนอแล้วมานานแล้ว แล้วยากจะแก้อีก

ร.ต.เนตร์ พูนวิวัฒน์ (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าใคร่จะแก้ไขเล็กน้อย คือถ้าแก้ไว้เป็นหลักแล้วถึงหากจะพิจารณาแก้ไขหลังนี้ก็เป็นจะต้องแก้ไขนี้ แต่ว่าใช้รัฐธรรมนูญถูกว่า ๑๓ ปีเศษนี้ ข้าพเจ้าเห็นว่าเราควรจะแก้ไปในทางมาก ไม่ควรจะเอาไว้ในทางน้อย หลังเรา ๑๓ นี้เราก็ควรจะได้ตำหนิไว้บ้าง เพราะระหว่างนี้ได้ยินมาตั้งแต่ ๑๓ ปีเศษมาแล้ว เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอให้ขอแก้เป็นว่าเพิ่ม

๑๔ ปีเศษ ๆ เหมาะสมว่า คือเป็นข้าราชการเก่าแก่ที่ทำงานมาเป็นเวลานาน ๆ ถึงแม้ว่าจะมีอายุราชการเพียง ๑๔ ปีเศษ ๆ ก็ตาม แต่ว่าเป็นผู้ที่ได้ทำงานมาเป็นเวลานาน ๆ ถึงแม้ว่าจะมีอายุราชการเพียง ๑๔ ปีเศษ ๆ ก็ตาม แต่ว่าเป็นผู้ที่ได้ทำงานมาเป็นเวลานาน ๆ ถึงแม้ว่าจะมีอายุราชการเพียง ๑๔ ปีเศษ ๆ ก็ตาม

พระยามานวราชเสวี ประธานกรรมาธิการ : ไม่ทราบว่าข้าพเจ้าเรียนมา ๑๓ ปีที่ไหนมาก่อน ขอเรียนมาก่อนว่าข้าพเจ้าเรียนมา ๑๓ ปีที่ไหนมาก่อน ขอเรียนมาก่อนว่าข้าพเจ้าเรียนมา ๑๓ ปีที่ไหนมาก่อน ขอเรียนมาก่อนว่า

พ.ต.ควง อภัยวงศ์(พระนคร) : ไม่ใช่ว่าอยู่ที่นานเท่าไร ๑๓ - ๑๔ ปีอะไร แล้วแต่ท่านประธานเถอะ ผมเรียนมาตามเรื่อง แต่อยากจะขอเปลี่ยนอย่างนี้ เพราะว่าอ่านคำปรารภแล้วรู้สึกว่า น้ำมากวงมีมากเหลือเกิน ขอคัดค้านรู้สึกว่าหนักข้าพเจ้าอยากจะขอเปลี่ยนคำปรารภให้สละสลวยขึ้นขึ้น ไม่จำเป็นจะต้องบอกลงที่นั่นที่นี่ คือว่า "พ้นมานายปรีดี พนมยงค์ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ในขณะนั้น ได้ปรารภกับนายกรัฐมนตรีว่าเมื่อถึงเวลาอันควร....." อย่างนี้ดูจะสละสลวยขึ้น แล้วก็ลืมไปที่จะขึ้นนายกรัฐมนตรี จึงได้ปรึกษาหารือจะไปทำอะไรก็ยังไม่ได้ เพราะได้รับคำทอดเป็นสิ่งกองกันแล้ว รัฐบาลในขณะนั้นจึงได้เสนอพระราชบัญญัติระไรก็ตามระไร ไม่ว่าอย่างนั้นดูดวง ดวงจะเด็ดไปหมด คือข้าจะว่าสั้นหนเดียวก็ทราบจะจำกันได้ ขอประทานแก้ไขอย่างนี้จะชัดของประการใดหรือไม่

พระยามานวราชเสวี ประธานกรรมาธิการ : ขอเชิญท่านไปประชุมกับกรรมาธิการของเราต่อไปเถิด ข้าว่าหนายหนักไม่เป็นไร ไม่ว่าอย่างนั้นแล้วใครเป็นนายกฯ ไม่ทราบ อาจจะเป็นคุณหญิงก็ได้ เวลาใกล้จะสิ้นสักเท่าไหร่

พ.ต.ควง อภัยวงศ์ (พระนคร) : ขอประทานเสียเวลาสักหน่อย คือข้าพเจ้าขอแก้ตรงนี้ ขอเป็นตรง ๆ เพราะตรงนี้ที่ขอแก้ให้กรรมาธิการ บอกเจตนาเท่านี้ เพราะรู้สึกว่าอ่านไปอ่านมาดูดวง ดวง ดูยาก จะอ่านแล้วไม่ทราบใจ อย่างนี้ที่ขอเรียนเท่านี้ครับ

1876

นายประเสริฐ ณรัตน์ชุมนาค (สุรายุทธ์ราชานี) : ข้าพเจ้าขอกราบเรียนถามว่ามีความจำเป็นอย่างไรที่จะต้องเอาคำพระราชปรารภนี้กลับไปปรึกษาหารือกันอีก เราควรจะทำเสียให้เสร็จในที่ประชุมนี้ และเรื่องนี้ข้าพเจ้าเคยเสนอมาหลายครั้งแล้วว่าให้นำกลับไปแก้ไขปรึกษาหารือกันขึ้นมาใหม่ ที่ประชุมก็ไม่ยอมรับ และความจริงสำหรับการพิจารณาคำปรารภนี้ ข้าพเจ้าเห็นว่าเราพิจารณาในที่ประชุมนี้ก็จะได้เสร็จเสียเร็ว ๆ ขอให้ท่านเสนาธิการจดบันทึกไปตามรวรรคไป ใครไม่พอใจตรงไหนก็แก้เป็นคำ ๆ ไปอีกครั้งหนึ่งได้.

หรือมาตามราชเสวี ประธานกรรมาธิการ : ข้าพเจ้าขอเชิญท่านสมาชิกบางคนไปพิจารณา เพราะเหตุว่าข้าพเจ้าเป็นคนๆ ประเดี๋ยวก็ลืมได้ไหม แล้วเวลาจะแก้ก็มีเวลาอีกนิดหน่อยเดียวก็อาจจะตกหล่น ท่านหลายท่านอาจจะมี.

ท่านรองประธานสภา ฯ : คืออย่างนี้เป็นไรไป อ่านที่เห็นตกหล่น ใครมีอะไรก็ได้ไว้แล้วก็ไปลูกหนึ่ง คือไม่อย่างนั้นฟังไม่ทันกัน

นายประสิทธิ์ ปทีปเสนะ (สุราษฎร์ธานี) : เสนอให้ลงมติอย่างที่เสนอเมื่อกี้นี้

ท่านรองประธานสภา ฯ : กรรมาธิการของกันไปพิจารณาแล้ว คุณจะให้พิจารณาเดี๋ยวนี้ ว่าอย่างไร

นายบุรินทร์ ทันตเสนีย (เชียงใหม่) : เรื่องนี้ถ้าจะพิจารณาก็ไม่ทันกัน เพราะเสนอมาให้สภา ฯ พิจารณาแล้วกรรมาธิการจะทำอย่างไรถึงจะรู้ได้ถ้าไม่เอาความเห็นของสมาชิกไป ที่ข้าพเจ้าขอให้ลูกหนึ่งในระหว่างร่างพระราชบัญญัตินี้เสนอมาอย่างไร แล้วกรรมาธิการก็เอามาเสนอครั้งหนึ่งเพื่อให้เป็นที่ถูกต้องไม่ต้องทำในสภา ฯ นี้

เรื่องนี้นี้ไม่ได้เสนอให้ลงมติ แต่ก็ไม่มีใครรับรองเป็นแต่เพียงว่าเรามาพิจารณาในเรื่องตามราชบัญญัติต่อไป ที่ข้าพเจ้าขอเรียนท่านสมาชิกว่าคณะกรรมาธิการ ข้าพเจ้าขอเรียนท่านสมาชิกว่า ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรวันนั้นมีผู้ที่ได้ไปชี้แจงแล้วก็ได้ชี้แจงเสร็จรัฐธรรมนูญต่าง ๆ นั้น ข้าพเจ้าขอเรียนว่าเมื่อรัฐธรรมนูญใดที่ยกเลิกรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2475 คือมีรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๐ ว่า รัฐธรรมนูญนี้จะแก้ไขเพิ่มเติม ไม่ได้ยกเว้น ไม่มีมาตรานี้อะไรให้ท่านให้ไปยกเลิกรัฐธรรมนูญเดิมก่อนให้แก้ไขเพิ่มเติม ที่ข้าพเจ้าขอยืนยันต่อไปจะกำหนดเวลาหรือไม่ก็ตาม ที่เป็นมาตราเดียวนี้มาตรา ๑๐ กรรมการว่า รัฐธรรมนูญนี้จะแก้ไขเพิ่มเติมได้ก็ต่อเมื่อ ยกเลิกไม่ได้ ที่ข้าพเจ้าได้ชี้แจงกรรมาธิการ

(ยังมีต่อ)

ว่าจะไปลดเงื่อนไขอะไรที่มีใหม่.

พระยามานวราชเสวี ประธานกรรมาธิการ : ร่างมาตรา ๑๑ นี่ผ่านมาแล้ว ก็ผ่านแล้ว ข้าพเจ้าไม่มีข้อคิดเห็นอะไรเลย ต่อไป

ท่านรองประธานสภา ฯ : เราไม่ได้ลงมติอย่างนั้น มาตรา ๑๑ เพิ่มเติมแก้ไขเพิ่มเติมนี้เราจะลงมติจะผิดหรือไม่

พระยามานวราชเสวี ประธานกรรมาธิการ : ไม่มีคำว่า "ห้าม" แต่ว่าแก้ไขเพิ่มเติม แต่ว่าผลเกิดก็เหมือนกัน ผลประเด็นก็จะผ่านแล้ว

นายสุวิทย์ ธัญเศรษฐ (เชียงใหม่) : ที่ข้าพเจ้าห่วงขึ้นนี้เพื่อประโยชน์ส่วนรวม ไม่ใช่เพื่อตัวข้าพเจ้า รัฐธรรมนูญฉบับนี้ออกไปก็ได้ประโยชน์ด้วยกัน ข้าพเจ้าเสร็จว่าจะออกไปไม่สำเร็จ ผลของรัฐธรรมนูญเดิมจะทำเรื่องขึ้นเพราะเหตุว่าในรัฐธรรมนูญนี้ เรามีหลักจะเพิ่มว่าบุคคลจะห้ามไม่ให้ผลเกิดรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญที่ยกระดับอาจจะ รัฐธรรมนูญแห่งเรานี้ไม่ได้ผลเกิดเราเพิ่มเติมขึ้นมา เช่นรัฐธรรมนูญปี ๒๕๑๐ และปี ๒๕๑๑ เท่านั้น ที่ข้าพเจ้าพูดไม่ได้ห่วงเพื่อให้เสียหาย แต่พูดเพื่อห่วงเพื่อประโยชน์ของรัฐ เมื่อท่านบอกว่ารัฐธรรมนูญให้ผลเกิดได้แล้วท่านอ่านมาตรา ๑๑ ให้ผลเกิดได้แล้ว ข้าพเจ้าเห็นว่าผู้ที่เป็นโฆษกศาลจะรู้สึกอย่างไร นี่ข้าพเจ้าขอความเห็นเพื่อประโยชน์ส่วนรวมอย่างนี้.

ท่านรองประธานสภา ฯ : ในหน้า ก. มีคำว่าผลเกิด

นายเสวก เที่ยงตรงศิลาชาติ (ระนอง) : คือว่าเราหาทางออกอย่างนี้ได้หรือไม่ คือว่าให้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่นี้ผลรัฐธรรมนูญฉบับเก่า เราไม่ยกเลิกเราแขวนเอา

นายเสนีย์ ปราโมช กรรมาธิการ : ท่านที่ไปเรื่องข้อยกเว้นอย่างที่ท่านสมาชิกเสนอนี้ตรรกวิทยาก็จะมีไปสิ้นสุดยาก แต่ท่านที่ยกมาพิจารณาเรื่องนี้มาตรวจ

ที่เรียกรัฐธรรมนูญแห่งเกณฑ์ที่ผ่านมาแล้วนั้นมีปัญหาอยู่ ข้าพเจ้าขอเรียนว่ารัฐธรรมนูญแห่งเกณฑ์นี้ ซึ่งผ่านมาแล้วนั้นมีปัญหาอยู่ เรื่อง ที่ยังไม่ได้แก้ไขอยู่ในขณะนี้ ทางฝ่ายนิติบัญญัติก็ยังแก้ไขไม่ได้ ทางฝ่ายบริหารก็ยังแก้ไขไม่ได้ แต่เขาก็ยังแก้ไขเรื่อย ๆ มา ส่วนรัฐธรรมนูญแห่งเกณฑ์ที่ใช้อยู่ในขณะนี้ ปี ๒๔๗๕ นี่ก็ยังไม่ใช่รัฐธรรมนูญ คือเป็นกฎหมายเพียงฉบับเดียวที่ยังไม่ได้ประกาศใช้ เป็นกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจบริหารฉบับหนึ่ง และเขายึดถือว่าเป็นรัฐธรรมนูญ ก็เลยใช้กันมาเรื่อยจนถึงปัจจุบันนี้ ซึ่งสภาเขาได้ตั้งขึ้นมาใหม่ ซึ่งเขาคงจะยกเลิกความเห็นเสีย.

นายบุญเท่ง ทองธรรมศิ (ลำปาง): สำหรับรัฐธรรมนูญของประเทศจะเป็นอย่างไรข้าพเจ้าไม่เอาใจใส่ แต่ว่าสำหรับรัฐธรรมนูญของเราที่ข้าพเจ้าถือว่าเราจะยกเลิกไม่ได้ เพราะเหตุว่ารัฐธรรมนูญเราเกิดขึ้นโดยอัศจรรย์ คือว่าพระมหากษัตริย์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองในวันที่ ๒๔ มิถุนายน เป็นระบบมีรัฐธรรมนูญ แม้ว่าจะมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่างไรก็ตาม ถ้าหากว่าจะมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงถึงแก้ไขเปลี่ยนแปลงไปโดยหลักใหญ่ใจความสำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับนั้นเป็นอันหมดไป จะยกเลิกไม่ได้ เพราะฉะนั้นในความรู้สึกของข้าพเจ้าเห็นว่าเราจะยกเลิกรัฐธรรมนูญฉบับนี้ไม่ได้ ถึงแม้ว่าจะมีการแก้ไขเพิ่มเติมอย่างไรก็ตาม.

น.ร.ว. พิศนุเดช ปราโมช ธรรมาธิการ : สำหรับคำว่าแก้ไขเพิ่มเติมนั้น ข้าพเจ้าเข้าใจว่าเป็นศัพท์ที่ใช้กันในทางกฎหมาย ข้าพเจ้าไม่ใช่นักกฎหมายหรอก แต่ก็เคยเรียนวิชากฎหมายมาบ้างเหมือนกัน เวลาจะแก้ไข ๆ เราก็ร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ออกมาแล้วว่าว่าแก้ไขเพิ่มเติม เป็นศัพท์ที่ใช้กันในทางกฎหมาย คือจะใช้ในกฎหมายเรียกว่าแก้ไขเพิ่มเติม หมายความว่าจะเติมอย่างไรก็ได้ ลบออกใหม่ใช้แทนที่ก็ได้ ความหมายทั้งสองอย่างนี้ก็ใช้ได้ ถ้าหากความเห็นของข้าพเจ้าข้างต้นที่ว่า ใช้คำว่าแก้ไขเพิ่มเติม หมายความว่าใช้อำนาจอย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้ แต่ว่าอาจจะใช้มาใช้แทนก็ได้ นี่เป็นศัพท์.

นายสุวิทย์ เมียงสกุล (เชียงใหม่): ข้าพเจ้าความเห็นว่าที่ประชุมควรจะ

อย่างคณะกรรมาธิการนี้ไม่ถูกต้องแน่ เพราะคำว่าแก้ไขเพิ่มเติมนี้หมายความว่าแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเดิมเท่านั้น ไม่ได้หมายถึงยกเลิกทั้งฉบับ เราก็มีกฎหมายหลายฉบับที่เราแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเดิม แต่ไม่ได้หมายถึงยกเลิกทั้งฉบับ เช่น แก้ไขรัฐธรรมนูญ ๑๐ มาตรา แต่หมด คือเราเขียนรัฐธรรมนูญใหม่ขึ้นมาฉบับหนึ่งในสมัยรัชกาลที่ ๕ คือการปฏิรูปรัฐธรรมนูญ ที่ข้าพเจ้าเห็นอย่างนี้ เพราะว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ตามเจตนารมณ์ของผู้ร่างต้องการให้เป็นกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับถาวร แม้สมาชิกจะรวมชื่อลงมาขอยกเลิกรัฐธรรมนูญนี้เสียก็หาได้ไม่ มีแต่แก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ต้องการใช้เป็นเรื่องถาวรจริง ๆ แม้จะมีการให้สมาชิกทั้งหมดหรือให้สมาชิกในจำนวน ๑๕๐ คนขึ้นมาลงชื่อก็ไม่ได้ แต่จะทำได้ก็ต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมเท่านั้น นี่เจตนารมณ์ของผู้ร่างซึ่งเรียกว่ารัฐธรรมนูญฉบับถาวร และท่านยกว่าโดยข้อความว่าแก้ไขเพิ่มเติมแล้วให้ยกเลิกทั้งฉบับนั้น เช่นนี้จะเป็นการถูกต้องอย่างไร ฉะนั้นข้าพเจ้าขอชี้ให้ที่ประชุมเห็นว่ารัฐธรรมนูญปี ๒๔๗๕ จะเป็นเผด็จการไปตามเจตนารมณ์ฉบับถาวรไม่ได้เลยอย่างไร เพราะฉะนั้นขอให้ที่ประชุมได้พิจารณาเสียก่อนให้รอบคอบ ถ้าหากว่าจะให้เรามองว่ารัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ฉบับนี้เท่านั้นเท่านี้แล้วแม้แต่หนึ่งไม่ได้ ต้องคงไว้เป็นที่เราพิจารณาต่อไป แล้วเราจะใช้ดีหรือชั่วที่แก้ไขเพิ่มเติมนั้น ไม่ใช่หมดเสียเลย ข้าพเจ้าขอเรียนที่ประชุมอย่างนี้.

นายหลวงสินธุ์ ลูกิยัณ์ อรรมาธิการ : ที่หลัง ๆ ถูกก็ค้ายผู้แทนเชียงใหม่จะไม่ต้องการให้หมดเลิกรัฐธรรมนูญฉบับเก่าใช่หรือไม่ในที่นี้แทน ข้อความหลัง ๆ ดูอย่างนั้น ที่อยากจะพูดว่าเราร่างมาตรา ๑ นี่มาตราสุดท้ายท่านเพิ่มว่าใช้ไม่ได้เสียแล้ว ที่ท่านเพิ่มอย่างนี้ท่านนี้ของที่ท่านแปรญัตติไว้หลายมาตราที่ทำไมไม่แปรเปลี่ยนชื่อรัฐธรรมนูญว่ารัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๔ ซึ่งเราจะได้เรียงกันเข้าเป็นลำดับที่จากมาตราสุดมาตราเดียวมาถึงมาตราสุดท้ายนี้ก็จะเป็นไปโดยเรียบร้อยแล้ว ฉบับ ๒๔๗๕ จะเป็นฉบับรัฐธรรมนูญเป็นฉบับถาวรนี้ ข้าพเจ้ายังไม่เข้าใจว่าท่านหมายความว่าอย่างไร หรือว่า

เพราะถือว่าญัตติของรัฐธรรมนูญฉบับเดิมจะยกขึ้นมาตรา ๘๓ ในฐานะที่เป็นสมาชิก
ได้แปรญัตติไว้เป็นอย่างนี้ ท่านก็จะได้แปรญัตติอย่างรัฐธรรมนูญเสียแต่เริ่มแรกแล้ว
แต่เมื่อเราได้พิจารณาเรื่องรัฐธรรมนูญนี้จากชั้นแต่เริ่มต้น ตรวจดูถึงประวัติศาสตร์
ที่เกี่ยวเนื่องว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้เสียใช่ไม่ได้เสียแล้ว ฉะนั้นเราเป็นสมาชิกรัฐธรรมนูญ
ข้าพเจ้าจึงไม่เข้าใจจะเป็นเพราะข้าพเจ้าขี้ลืมหรืออย่างไร ข้าพเจ้าคิดไม่
ออก เพราะฉะนั้นในเรื่องเหล่านี้ลืมไปเสียก็มากความ.

ท่านรองเสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศ : ตามที่ข้าพเจ้าพึงกังวลนั้น อยากจะแก้ให้
ถูกต้อง ไม่ใช่ไม่อยากจะรู้เอา ไม่ใช่ อยากจะปรับปรุงกันในกรรมาธิการให้ถูกต้องเท่านั้น
ไม่ใช่จะไม่เอา

เจ้าพระยาศรีธรรมาธิเบศ กรรมาธิการ : ในเรื่องนี้เราจะพิจารณาตัว
ละเอียดนี้ข้าพเจ้าก็ได้ทักท้วงแล้วตามแต่ความเห็นว่าที่ยังจะมีอุปสรรคกันอีกมาก เพราะตาม
รัฐธรรมนูญท่านต้องดูเจตนารมณ์ของผู้ร่างรัฐธรรมนูญนี้ว่าจะทำอะไรได้ มาตรา ๘๓ นี้เป็น
มาตราสุดท้ายที่เขียนขึ้นเอาไว้ว่า ให้แก้ไขเพิ่มเติมได้ และถ้าร่างแก้ไขเพิ่มเติมนี้
มาถึงเวลานี้เราก็แก้ไขเพิ่มเติมปรับปรุงหรือสังคายนาขึ้นใหม่ ข้อความในรัฐธรรมนูญก็
มาเรียบใหม่ ก็ทำไมเราทำไม่ได้ ดีเราดูเจตนารมณ์มาตรา ๘๓ ก็ทำได้ในสมัย ๒ ครั้ง
โดยระแบบวิธีที่ และเรียกประชุมต้องตามมาตรา ๘๓ เราก็ต้องทำได้ คือถ้าเราทำไม่ได้
ท่านลองคิดดูซิว่าอนุสภาจะลงมติอย่างไร ถ้าแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญนี้แล้ว ที่นี้ก็เป็น
มาตราเหมือนเดิม เท่านี้เราก็จะร่างขึ้นใหม่ แม้เวลาจะไรมากเราจะไรนานแล้ว
เราจะห่วงใยเราจะถือว่ารัฐธรรมนูญนี้ก็ดีดีเด็ดขาด แต่โดยรัฐธรรมนูญนี้ให้แก้รัฐธรรม-
นูญนี้เปิดช่องให้แก้ไขรัฐธรรมนูญให้แก้แล้วท่านดูในรัฐธรรมนูญในเทศเมืองรัฐธรรมนูญใน
อเมริกาของต่างเขตรอบประเทศใด ๆ ก็ถูกแก้มาตลอดทั้งนั้นก็ถูกแก้มาทั้งนั้น รัฐธรรมนูญ
เป็นกฎหมายสำคัญอันหนึ่ง แต่เป็นกฎหมายอยู่ในกฎหมายธรรมดาอันหนึ่ง และก็ต้องตามกาลสมัย

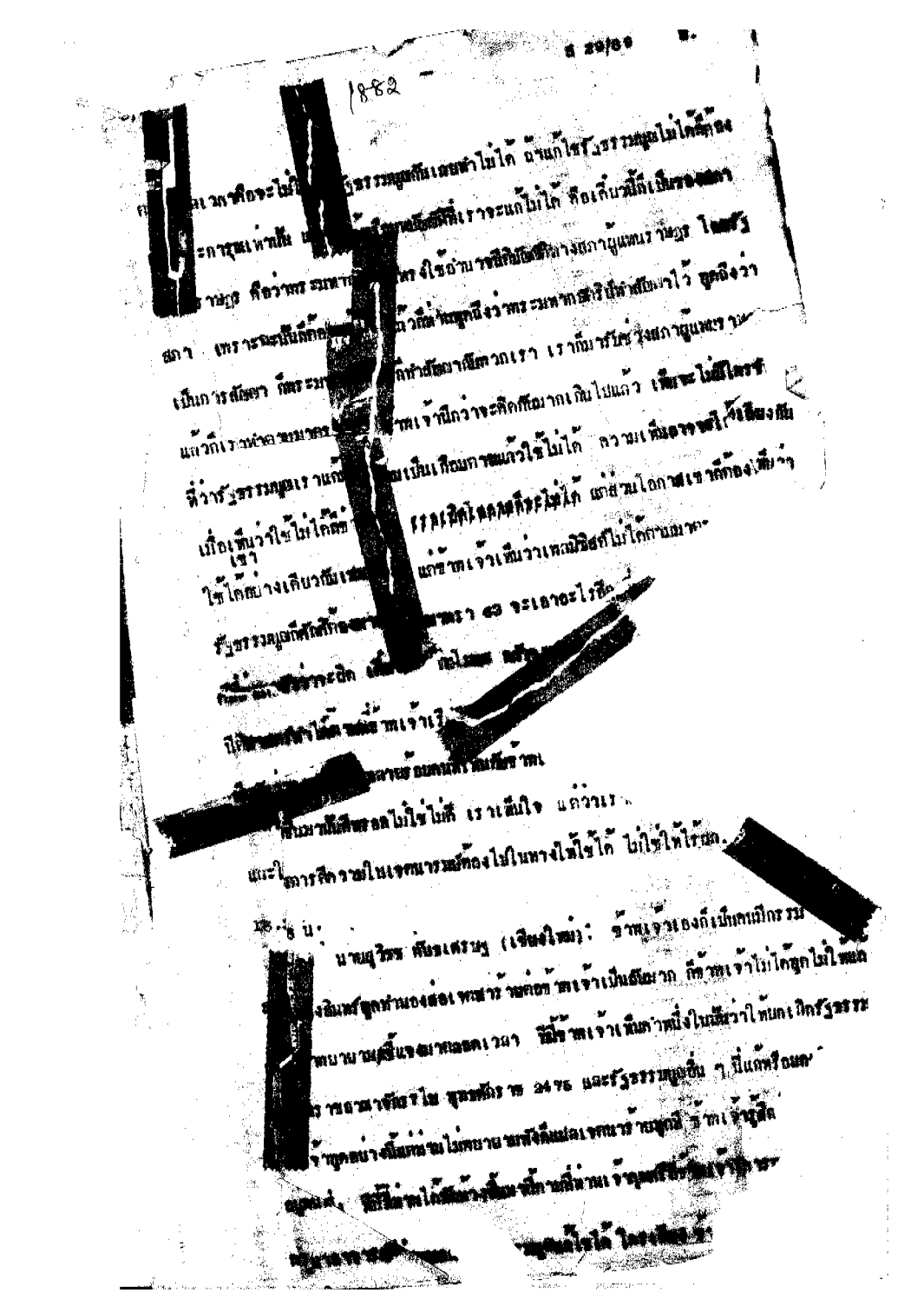

ข้าพเจ้าบอกว่าแก้ไขแล้วให้รัฐธรรมนูญแก้ไข
เป็นรัฐธรรมนูญใหม่ คือเอารัฐธรรมนูญเดียวแล้ว
ไปแก้จะต้องมีแก่นหรือผู้ใดรัฐธรรมนูญเองบอกว่า
จะให้ยกเลิกรัฐธรรมนูญฉบับนี้ทั้งสิ้นและเกี่ยวกับ
แต่นี้ขึ้นถึงเรื่องการแก้ไขเพิ่มเติม อย่างว่าแม้แต่เด็ก
มีพลังใหญ่ที่จะคัดมาตรานี้มาตรานี้ออกก็คัดได้ ปีหน้า
เกิดไปได้โดยรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ก็เดี๋ยวนี้ท่านไม่
เหมาะ ท่านว่าที่ให้แก้ไขเพิ่มเติมหมายความว่าให้ยกเลิกได้
ให้สภา ฯ มีความก็ไม่ขัดเป็นเพราะเขียนไว้โดยเด็ดขาด
เมื่อกี้ข้าพเจ้าขอเรียนว่าการที่ ส.ส. ชุมนุมบอกว่าข้าพเจ้า
ไปไม่ได้นั้นไม่ถูก ข้าพเจ้าพยายามจะให้ไปได้ไม่เป็นความ
ไปได้ และไปด้วยดี ไม่ใช่ไปขยุกขยิกตายตัวลง สมาชิกสภา
ข้าพเจ้าไม่ได้แปรญัตติมาตรแรก ข้าพเจ้าขอเรียนแต่แรก ข้าพเ
กรรมาธิการท่านย่อมจะมีวิสัยจิตใจเอารัฐธรรมนูญเดิมมาตั้งฉะ
ปรึกษาหารือฉะกรรมาธิการ สำหรับข้าพเจ้าระยะเวลา ๑๖ วันนี้ท
คิดดูสิรัฐธรรมนูญทั้งที่สิบมาตรา และข้าพเจ้าพยายามรับรัฐธรรมนูญที่สิบประเทศ
ข้าพเจ้ายังเป็นห่วง เพราะฉะนั้นมาเห็นใจคำปรารภหน้า ๓. บอกว่าให้ยกเลิกรัฐธรรมนูญ
ข้าพเจ้าก็คิดใจ คือตรงแรกท่านกรรมาธิการจะดำเนินด้วยวิธีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐเรียกว่า
รัฐธรรมนูญอีกฉะบับหนึ่ง เรียกว่ารัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมไม่ยกเลิกรัฐธรรมนูญฉะบับนี้
และข้าพเจ้าเข้าใจอย่างนี้ท่านจะแก้ไขเพิ่มเติมท่านไม่ได้บอกว่ายกเลิกรัฐธรรมนูญทั้งฉะบับ
เพราะฉะนั้นไหน ๆ ข้าพเจ้าได้เรียนให้ทราบเช่นนี้แล้วก็ขอให้ที่ประชุมที่ได้ทราบว่า เหตุ
ที่ข้าพเจ้าหนักหน่วงเรื่องนี้เสียที่จะให้รัฐธรรมนูญนี้ไปได้ไม่ใช่เจตนาจะขัดขวางว่ารัฐธรรมนูญนี้

ข้าพเจ้าขอกล่าวแก้ไขคำว่าใช้รัฐธรรมนูญแก้ไข
เป็นรัฐธรรมนูญใหม่ คือเลิกรัฐธรรมนูญเดิมแล้ว
ใช้ฉบับใหม่ ซึ่งมีแก่นสารอยู่ในรัฐธรรมนูญเองมากกว่า
ที่จะใช้แล้วรัฐธรรมนูญนั้นก็ยังใช้ต่อไปนั่นเอง เพื่อความ
เข้าใจถึงเรื่องการแก้ไขเพิ่มเติม อย่างแม้แต่เด็กนักเรียน
ป.๓ ก็ยังรู้ว่าการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นจะต้องมีเรื่องเดิมอยู่ก่อน
เกิดไม่ได้โดยรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนี้เขียนว่าไม่
เหมาะ คำว่าที่ใช้แก้ไขเพิ่มเติมมาตลอดว่าให้ยกเลิกเสีย
ให้หมด ๆ ดีกว่าเป็นไหน ๆ ก็ยังเป็นเพราะเขียนไว้ไกลเกินไปกว่า
ที่ใช้ในร่างเจ้าของเรื่องว่าตามที่ ส.ส. ยุคนี้ของข้าพเจ้า
ไม่ได้ไม่ได้ไม่ครบ ข้าพเจ้าคงจะไม่ได้ไม่เป็นความ
ไม่ได้ และไม่ด้วยที่ ไม่ใช่ไปขอดูหลักฐานหนังสือกับ
ข้าพเจ้าไม่ได้แปรญัตติมาตรแรก ข้าพเจ้าขอเรียนมาตรแรก ข้าพเ
กรรมาธิการท่านย่อมจะมีวิจารณญาณที่จะเอารัฐธรรมนูญเดิมมาดูทั้งหมด
ปรึกษาหารือตลอดกรรมาธิการ สำหรับข้าพเจ้าระยะเวลา ๑๐ วันนี้
ก็คงดูสิ่งรัฐธรรมนูญทั้งที่สิบมาตรา และข้าพเจ้าคงเคยผ่านรัฐธรรมนูญที่สิบประเทศ
ข้าพเจ้ายังไม่ถึง เพราะฉะนั้นมาเท่านี้ในสามารถหน้า ก. บอกว่าให้ยกเลิกรัฐธรรม
ข้าพเจ้าก็คิดใจ คือครั้งแรกท่านกรรมาธิการจะดำเนินด้วยวิธีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธ
รัฐธรรมนูญอีกฉบับหนึ่ง เรียกว่ารัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมไม่ยกเลิกรัฐธรรมนูญ
และข้าพเจ้าเข้าใจอย่างนี้ท่านจะแก้ไขเพิ่มเติมท่านไม่ได้ยกเลิกว่ายกเลิกรัฐธรรมนูญ
เพราะฉะนั้นไหน ๆ ข้าพเจ้าได้เรียนให้ทราบเช่นนี้แล้วก็ขอให้ที่ประชุมนี้ได้ทราบว่า
ที่ข้าพเจ้าพูดมาเรื่องนี้ก็เพื่อจะให้รัฐธรรมนูญนี้ไม่ได้ไม่ใช่เพราะฉะนั้นจึงว่ารัฐธรรม

ว่ารัฐธรรมนูญนี้ออกไม่ได้ เป็นแต่เพียงแต่ขอแก้ข้อความใดเพียงในรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับนี้เท่าไร ๆ ก็ตาม แล้วออกประกาศใช้เมื่อไรก็ตาม เมื่อเท่านี้ก็ไม่สิ้นสภาพนี้ รัฐธรรมนูญฉบับ ๒๔๗๕ ก็อยู่ไป แต่ไม่ใช้คงใช้ฉบับใหม่ ข้าพเจ้าไม่เห็นเสียหายอะไรเลย และท่านจะยืนยันว่าแก้ไขเพิ่มเติมหมายความยังไงก็ตามที ข้าพเจ้าเป็นลูกศิษย์ของท่าน ข้าพเจ้าต้องยืนยันว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญนี้เป็นกฎหมายสูงสุด เป็นกฎหมายประกันสิทธิเสรีภาพของพลเมือง.

๑๖.๔๐ น.

นายกรัฐมนตรี (พระยาพหลพลพยุหเสนา) : ปัญหาที่กำลังอภิปรายกันอยู่นี้เป็นปัญหาน้อยนิด คือคำว่าแก้ไขเพิ่มเติมเป็นศัพท์กฎหมายที่ใช้แปลว่าอังกฤษว่าอเมนเดน เพราะฉะนั้นท่านปรีดีจึงการแก้ไขเพิ่มเติมซึ่งเป็นศัพท์กฎหมายเก่านั้น และหมายความอย่างเดียว คำว่าแก้ไขในภาษาประชาชนนี้ เพราะคำอังกฤษเขาใช้คำเดียวเท่านั้น อเมนเดนแล้วว่าท่านจะเห็นว่าภาษาที่ปฏิบัติมานี้เป็นการถูกต้อง คือหมายความว่ารัฐธรรมนูญฉบับเดี๋ยวนี้ได้แปรรูปไปเป็นฉบับใหม่ที่กำลังจะอ่านเสร็จนี้แหละ อเมนเดน แต่ว่าคำศัพท์กฎหมายเขาใช้ว่าแก้ไขเพิ่มเติม ที่ได้ใช้ศัพท์กฎหมายที่เราเคยใช้มา ถ้าเราแก้แต่เพียงบางมาตราเขาก็บอกว่าพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอะไรก่ออะไรนั้นแล้วก็บอกว่ามาตราเท่านั้นให้ยกเลิกมาตราอะไร และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน นี่แหละเป็นเรื่องศัพท์หรือศัพย์ของกฎหมาย ที่ได้ทางผู้แทนบอกว่าที่ร่างมาก็ร่างมาตามศัพท์กฎหมายอย่างที่ว่านี้ แต่ว่าในทางวิชาการผู้แทนเชียงใหม่เห็นสมควรว่าถ้าเราใช้คำว่ายกเลิกแล้วเขียนอย่างให้รัฐธรรมนูญนั้นตายไปแทนที่จะแปรรูปหรือเปลี่ยนรูปเรื่องเท่านี้ เพราะฉะนั้นคณะกรรมาธิการก็ได้กรุณาเรียนไว้แล้วว่า ปีกว่าจะใช้วิธีนี้ได้ และให้ใช้รัฐธรรมนูญฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติมนี้แทนรัฐธรรมนูญเป็นเหล่านี้ซึ่งคณะกรรมาธิการก็รับจะไปพิจารณาแก้ร่างมาให้.

นายหวี บุณยเกียรติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตราธิการ : ข้าพเจ้า

ของผู้ใดในเวลาของสมาชิกไม่ใช่ในเวลของรัฐบาลเพื่อเป็นการปรองดองหรือประชาชนประนอม ระหว่างฝ่ายผู้แปรญัตติหรือผู้ใดก็ได้ ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าในทางกฎหมายจะไปได้หรือไม่ คือเราพูดกันว่าและรัฐธรรมนูญฉบับนี้ไปขยายออกไปพูดถึงยกเลิกหรือไม่ เพราะในเล่ารัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม เพราะรัฐธรรมนูญฉบับเก่าและใช้รัฐธรรมนูญแล้วก็ไปถึงขนาดวรรคเท่าที่จะสนุกพอหรือไม่.

พระราชวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวรรณไวทยากร วรรณวินิจฉัย : คือถ้าตัดออกไปแล้วเสียก็จะเกิดปัญหาที่ตามว่า แต่ว่าใช้ในความอย่างที่ข้าพเจ้าพึ่งกล่าวเขาใช้ในสมัยสิโขทัย แล้วก็ยังในทางกฎหมายก็ได้เท่ากัน.

๑๑.๔๑ น.

พล.ต. ประยูร ภมรมนตรี (สมาชิกประเภทที่ ๒) : ข้าพเจ้าไม่ได้ถูกในสภา ฯ นี้มานานแล้ว และสำหรับการแก้ไขรัฐธรรมนูญนี้ก็เพราะที่ร่างนี้ดีเด่นเป็นไปที่ไม่มีโอกาสได้ออกความเห็นหรือแปรญัตติประการใด แต่ว่าในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นผู้รับฟังข่าวและรู้เห็นในเรื่องที่ได้มีรัฐธรรมนูญเกิดขึ้น และในขณะที่จะได้มีการยกเลิกรัฐธรรมนูญไปตามร่างที่นี้ ข้าพเจ้าใคร่จะขอแสดงต่อสภา ฯ นี้สั้น ๆ เท่าที่ได้ทั้งการวิจารณ์และการอภิปรายกันมามากพอจะสมควรจะสุดท้ายอยู่แล้ว ข้าพเจ้าจึงใคร่จะขอแสดงความเห็นและสนับสนุนผู้แทนเชียงใหม่ที่ได้กล่าวว่า รัฐธรรมนูญนี้จะยกเลิกไม่ได้ ได้แต่เพียงแก้ไข และเจตนารมณ์ของผู้ที่ขอพระราชทานรัฐธรรมนูญก็เชื่อว่าทุกท่านไม่มีความตั้งใจที่จะให้ยกเลิกในหลักนี้ การปรับปรุงรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการทำกันทุกประเทศมากหรือน้อย แต่ว่าทุกประเทศพยายามที่สุดที่จะไม่แตะต้องรัฐธรรมนูญเอกจากสิ่งที่จำเป็นที่สุด แม้แต่ประเทศอเมริกาก็ได้ปรับปรุงแก้ไข ในระยะ ๑๐๐ ปีแก้รัฐธรรมนูญมาที่ครั้ง ส่วนประเทศฝรั่งเศสที่เป็นเผด็จการ เราจะเอาตัวอย่างประเทศที่ราษฎรมีส่วนร่วมนั้นได้ยากมาก เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอความเห็นสนับสนุนและบ้างอย่างหนึ่งแน่ว่า รัฐธรรมนูญนี้เราจะใช้คำว่า

แก้ไขเพิ่มเติม และข้าพเจ้ารู้สึกเป็นอย่างยิ่งว่า คำว่ายกเลิกนี้เราจะระงับไปไม่ได้ และไม่อาจยกเลิกในชีวิตของข้าพเจ้าจะใช้มาประสมว่ายกเลิกรัฐธรรมนูญที่เราใช้อยู่ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งสักสิ่งหนึ่งที่เป็นเครื่องหมายแสดงให้ปรากฏว่าเราได้มีชีวิตเข้ามาแล้ว ข้าพเจ้าถือว่าเมื่อที่เราเกิดและเป็นชีวิตของเราอยู่ แม้ว่าสิ่งทั้งหลายในโลกก้าวหน้าไปเราก็ควรแก้ไขให้เหมาะสม ข้าพเจ้ารู้สึกว่าจะแก้ไขให้เหมาะสมแต่ รู้สึกว่าจะต้องรักษาประเพณีเหล่านี้ของเราไว้ อย่างยกเลิกได้สิ่งหนึ่งแล้วก็จงจะยกเลิกได้เสมอ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอสนับสนุนด้วยความเคารพและรู้สึกจริงใจและบริสุทธิ์ใจว่าควรจะแก้ไขในมาตรานี้ตามที่ท่านเสนอ ข้าพเจ้ามีความเห็นอย่างหนักแน่นอย่างที่ท่านผู้แทนเชียงใหม่ได้เสนอนั้น นอกจากที่ในการอภิปรายเมื่อวันเมื่อก่อนนี้ ข้าพเจ้าไม่มีโอกาสที่จะชี้แจงประการใด ก็เพราะว่าไม่ได้แปรเสียไว้ แต่ว่ารู้สึกว่าติดไปจากร่างเดิมที่ได้เสนอไว้นั้นมาก และนอกจากนี้เวลาที่จารณาพระราชบัญญัตินี้ก็รู้สึกว่ากระชั้นเกินไป เร่งรัดมีมาก เพราะฉะนั้นเมื่อสุดท้ายนี้ก็รู้สึกหนักใจแต่ว่าเหตุผลเพราะอย่างยิ่งหนักใจในข้อที่ว่าใช้คำว่า "ยกเลิก" นี้ ถ้าหากว่าที่คำใดเป็นเรื่อง "แก้ไข" ข้าพเจ้ารู้สึกว่าจะเป็นการลงทางที่สุดในประวัติศาสตร์ของเรา ของพระเจ้าแผ่นดินของเราด้วย.

พระยาชัยวรเชษฐ ประธานกรรมการวิสามัญ : ตามที่ได้ปรึกษาหารือกันมาแล้วว่าท่านผู้ใดจะเห็นไม่สอดใจก็จะไปแก้ไขให้ และซึ่งรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่ารัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเดิม แต่ถ้าที่จะไปแก้ไขให้ และอันที่ไม่เหมาะสมก็ให้ราษฎรเพิกถอนเสียได้ ก็จะได้ไปพิจารณาและแก้ไขเสนอมาใหม่ในวันหลัง.

ร.อ. ประเสริฐ สุดบรรทัด (ระนอง) : ข้าพเจ้าคิดว่าจะไปแก้ไขแต่เพราะเหตุว่าภายหลังจากเราได้พิจารณาและแปรญัตติกันมาช้านาน จะลงชื่อเสนอมาอีกหน่อยหนึ่งก็จะไม่เหมาะในเรื่องนี้ ท่านที่ปรึกษาก็ได้ชี้แจงแล้วว่าจะไปพิจารณาแล้ว และแล้วท่านผู้แทนเชียงใหม่เกี่ยงกันหัวหมับ ๆ แล้วก็น่าจะลงตัวได้แล้ว เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าไม่อยากจะใช้เวลายาวออกไปขอความกรุณาโปรดอย่างเห็นใจกว้างขวาง ขอให้เรื่องนี้ผ่านไปเสียที.

วิสามัญพิจารณ์

พระยาชานวราชเสวี ประธานกรรมาธิการ : ข้าพเจ้าขอจะเปิดประชุมเดี๋ยวนี้ ข้าพเจ้าขอยากจะขอให้มีการประชุมยาวสักหน่อยในวันนี้ เวลา 14.00 น. กรรมาธิการก็ได้พิจารณาเสร็จแล้ว เขียนรายงานเสร็จแล้ว ประชุมสภา ฯ เขา

หลวงแทรกประชุมสภา ฯ : หนึ่งนี้กรรมาธิการขอประชุมบ่าย ถ้าบ่ายนี้ให้กรรมาธิการทั้งหลายเขียนอย่างไร

พระยาชานวราชเสวี ประธานกรรมาธิการ : เอาตอนบ่ายดีกว่า ขอประชุมตอนบ่าย เพราะเหตุว่าเอาทั้งวันนี้ลำบาก

หลวงแทรกประชุมสภา ฯ : หนึ่งนี้กรรมาธิการขอให้มีการประชุมตอนบ่ายวันนี้ด้วยเวลา

นายสมชาย หาญหิรัญ (นครปฐม) : มาตราต่าง ๆ ที่กรรมาธิการรับไว้จะแก้ไข จะเสนอรับใหม่ ขอกรุณาชี้แจงด้วย

พระยาชานวราชเสวี ประธานกรรมาธิการ : จะพยายามทำให้เร็วที่สุดที่จะเร็วได้ แก้ไขบางแล้ว แต่ว่ายังไม่เรียบร้อย หนึ่งนี้จะอ่านบ้าง.

หลวงแทรกประชุมสภา ฯ : ประชุมตอนบ่ายหนึ่งนี้

นายบุรินทร์ ศิริเวทย์ (เชียงใหม่) : คือจะขอให้พิจารณาเป็นที่สุดได้หรือไม่ เพราะว่าจะได้เอาที่ไปร่างแล้วจะได้เขียนร่างให้มาชี้แจงข้างหน้าจะได้ไม่มาตรวจที่ข้าง ถ้าเป็นวันพรุ่งนี้ก็ตอนบ่ายหรือเช้าก็แล้วแต่ ที่จะเขียนอะไรให้เป็นวันพุธตอนเช้าหรือตอนบ่ายก็ได้ เราจะได้มีเวลาพิจารณาล่วงหน้า.

พระยาชานวราชเสวี ประธานกรรมาธิการ : เป็นเรื่องเล็กน้อยอย่าง 2 – 3 มาตรา จะเอาที่มาก็มีร้อยเปอร์เซ็นต์มาก แต่ข้าพเจ้าขอยากจะให้เร็วที่สุด แต่ว่าหนึ่งที่ตอนบ่ายขอยากจะขอประชุมกรรมาธิการปรึกษาหารือให้เรียบร้อยแล้วตอนบ่ายประชุม

สภา ๒๕๐๙

นายไชยี คุ้มภัยนิช (พระนคร) : ข้าพเจ้าขอสนับสนุนผู้แปรญัตติขอให้เป็นวิสามัญ เพราะการที่ท่านกรรมาธิการบอกว่าเป็นเรื่องเล็กน้อยนั้นข้าพเจ้าดูแล้วมาแล้ว เพราะฉะนั้นเรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่เอาทั้งวันก็ยังไม่จบ ๆ พิจารณาแล้วจะมาขอถอนทีหลัง ขอเสนอให้เป็นวิสามัญ

พระยามานวราชเสวี ประธานกรรมาธิการ : ข้าพเจ้าไม่ได้ว่าอย่างไร บอกว่าวิสามัญจะมีประชุมอีกก็ได้ แต่กรรมาธิการขอถอนเข้าเล่มนี้ แล้วเวลาเย็นประชุมต่อ ๆ วิสามัญจะประชุมอีกก็ได้.

นายเสถียร พงษ์โยธา (พระนคร) : คืออย่างนี้ เมื่อไม่มีสมาชิกบางท่านได้กล่าวว่านอกจากจะแก้ไขในเรื่องพระราชบัญญัติการแก้ไขมาตราอื่น ๆ อีก ที่ข้าพเจ้าเข้าใจในเจตนาของสมาชิกผู้นั้น คือแก้ไขให้เสร็จแล้วเลยทีเดียวแล้วก็แก้ไขทั้งในมาตราอื่น ๆ ทั้งพระราชบัญญัติและพระราชบัญญัติด้วย เมื่อแก้ไขมาเสร็จสิ้นสรรพแล้วข้าพเจ้าจะกราบเรียนที่ประชุมได้ทราบแล้วรอไปวันพฤหัสบดีก็จะเป็นการสมควร ที่ท่านว่าเล็กน้อยนั้นท่านเห็นควรหรือไม่ พระราชบัญญัติเล่มนี้มีมาตราอื่น ๆ ที่ยังไม่แก้ไขอีก เพราะฉะนั้นถ้าที่เราเสนอนี้เสร็จแล้ว จะเหมาะอย่างยิ่งถ้าเป็นข้าพเจ้าแล้วข้าพเจ้าอยากจะเสนอวันพฤหัสบดีบ่ายด้วยซ้ำ ที่จะขอให้ท่านได้มีสิทธิ์แจกให้หมดเราได้ถามกันเรียบร้อยแล้ว ข้าพเจ้าขอเสนอดังนี้ครับ เพื่อความรวดเร็วมีสมาชิกรับรอง

พระยามานวราชเสวี ประธานกรรมาธิการ พิจารณาจะเอาวิสามัญก็ได้ วิสามัญการพยุงเสียหนึ่งวันเพื่อจะไม่ต้องลงมติก็ได้

นายเสถียร พงษ์โยธา (พระนคร) : ข้าพเจ้าขอถอน

ที่ ๒๑/๐๑ ส.

ที่ประชุมรับทราบ ๆ ; ถอนงบฯ ขอเข้า คณะบ่ายคล้อยเพิ่ม ปิดประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๕.๕๐ น.

ผู้จดรายงาน ๆ

ผู้ตรวจรายงาน ๆ

เสร็จที่ ๑๐๐ ๑๐๐๐ ๑๐๐๐ ๑๐

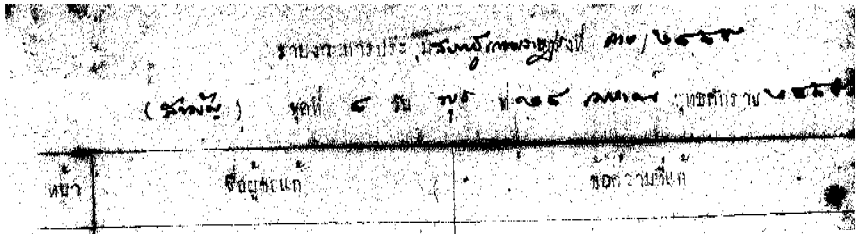

ตามงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ครั้งที่ 39/2489 (สามัญ) สมัยที่ 2 ชุดที่ 4
วันพุธที่ 24 เมษายน พุทธศักราช 2489
ณพระที่นั่งอนันตสมาคม
เริ่มประชุมเวลา 10.00 นาฬิกา.

ทำการแทนประธานสภา ฯ : ที่นี้มีสมาชิกขอปรึกษาประชุม นายเป็นองประชุมแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดการประชุมต่อไป บัดนี้ได้รับญัตติด่วนขอให้มีการลงมติว่าจะให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญมาตรา 63 อนุมาตรา 2 ของสมาชิกผู้มีชื่อ 2 นายดังกล่าวนี้ ในการประชุมครั้งก่อนนี้ ที่ประชุมได้ลงมติว่าจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ถึงประธานสภาผู้แทนราษฎร ด้วยร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ได้มีการอภิปรายกันในวาระที่ 2 เกือบจะเสร็จสิ้นไปแล้ว ข้าพเจ้าขอความเห็นชอบในมาตรา 63 อนุมาตรา 2 แห่งรัฐธรรมนูญว่ากำหนดหนึ่งเดือนตั้งแต่เมื่อใด เพราะข้อความในวรรคนี้คลุมเครือ จริงอยู่แต่เท่าที่ทราบสภาหาได้เคยมีความรู้รัฐธรรมนูญมาตรานี้ไม่ และถึงแม้ว่าสภาชุดก่อนนี้ได้เคยแก้รัฐธรรมนูญมาแล้ว 3 ครั้ง แต่เท่าที่ทราบสภาก็ยังหาได้เคยมีความรัฐธรรมนูญมาตรานี้ไม่ และถึงแม้ว่าสภาชุดก่อนจะได้มีความไว้ รัฐธรรมนูญนี้ก็ไม่ระบุว่า การทำเช่นนั้นเป็นการตัดโอกาสไม่ให้สภาชุดอื่นมีความได้ ฉะนั้น ข้าพเจ้าจึงขอเสนอญัตติด่วน ขอให้สภาผู้แทนราษฎรได้มีความในรัฐธรรมนูญมาตรา 63 อนุมาตรา ว่ามีความหมายประการใด เพื่อการลงมตินี้ในที่สุดก็จะได้เป็นไปโดยถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ขอได้โปรดให้สภาได้พิจารณาในวันนี้ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง ของนายเสวตร์ เปี่ยมพงศ์สานต์ มีผู้รับรองถูกต้องแล้ว ของนายยุวิชช พิทยเศรษฐ ก็มีข้อความอย่างเดียวกัน เห็นจะไม่ต้องอ่าน

นายเสวตร์ เปี่ยมพงศ์สานต์ (ระยอง). ข้าพเจ้าเสนอญัตตินี้มาด้วยความบริสุทธิ์ใจเพื่อหวังให้การแก้ไขรัฐธรรมนูญตามบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญโดยถูกต้องไม่ได้คิดจะผูกมัดหน่วงเหนี่ยวในการแก้ไขรัฐธรรมนูญแต่ประการใด เท่าที่ข้าพเจ้าทราบไม่ปรากฏว่าได้มี

ว 39/69 ก.

ทำการแทนประธานสภา ฯ : ถกลงรัชญูชเข้า ถกแม่ายกายเดิม ปิดประชุ

เลิกประชุมเวลา ..... น.

ผู้จดรายงาน ฯ

"

"

"

"

"

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ประธานสภาผู้แทนราษฎร